

4. Sabahattin Zaim
Sempozyumu

İyiler mutlaka
siyasete girmeli

Makedonya'ya
doğru...

İyi bir hattat olmak
için günde 30 saat

Kış sporu:
Kayak

ALBARAKA TÜRK KATILIM BANKASI

2012 / SAYI 30

Bereket

Adnan Yusuf:

**Geleceğin bankacılık tercihi,
katılım bankalarıdır!**

Ömer Faruk Tekbilek:

Ben hep içimde yaşıyorum

Mehmet Ali VERÇİN

Genel Müdür Yardımcısı

Faizsiz finans sisteminin geleceği parlak...

Özellikle gelişmiş ekonomilerin bazılarında global ekonomik kriz sonrası yaşanan bölgesel krizlerin sürdüğü bir dönemde, ülke ve kurum olarak sağlıklı bir şekilde gelişme ve ilerlemelere sahne olan bir yılı geride bırakıp, daha da büyük ümitlerle 2012'ye giriyoruz.

Türkiye'de 1980'ler sonrası Albaraka ile hayatımıza giren faizsiz finans kuruluşlarını, sadece İslam ülkelerine has kuruluşlar olarak düşünenlerin sayısı herhalde oldukça fazladır. Oysa faizsiz finans kuruluşları, sadece İslam ülkelerinde değil, ABD, İngiltere gibi klasik ekonominin önde gelen birçok ülkesinde de faaliyettedir.

12 Aralık 2011'de İstanbul'da düzenlenen 'Faizsiz Bankacılık ve Günümüz Uygulamaları' konulu Sabahattin Zaim İslam ve Ekonomi Konferansı'nda yapılan konuşmalar ve sunulan tebliğler, faizsiz finans kuruluşlarının dünya çapında ne kadar yaygın bir şekilde çalıştıklarını ortaya koyar nitelikteydi.

Reel ekonomiyle paralel olarak çalışan ve spekülasyon ortamlarına kaynak aktarmayıp, riski ve geliri müşterileri ile paylaşarak şeffaf bir ortaklık oluşturma temeline dayalı faizsiz finans sisteminin, gelecekte çok daha fonksiyonel olabileceğinin müjdeleri ile dolu olan sempozyumla ilgili dosyamız BEREKET'in bu sayısının kapak konusu.

Türkiye Katılım Bankaları Birliği (TKBB), İstanbul İktisatçılar Derneği (İKDER) ve İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi tarafından ortaklaşa düzenlenen, dünyanın hemen her tarafından uzmanların katıldığı sempozyumla ilgili haberimizi ve katılımcılardan bazıları ile yapılmış röportajları zevkle okuyacağınıza inanıyoruz.

Albaraka Banking Group ve aynı zamanda Arap Bankalar Birliği Yönetim Kurulu Başkanlığı gibi iki önemli görevi uhdesinde bulunduran Adnan Yusuf Abdülmalek'le

yaptığımız röportaj da, İslam ülkelerindeki bankacılık faaliyetleri hakkında ufukumuzu açacak bilgilerle dolu.

Her sayımızda olduğu gibi, sahasının ileri gelen isimleri ile röportajlar yayınlama geleneğini bu sayımızda da sürdürüyoruz. Adana doğumlu İmam-Hatip talebesi bir gencin, dünya müzik aleminin önemli bir ismi haline gelmesini anlatan Ömer Faruk Tekbilek röportajı bunlardan birisi. ABD'de yaşayan ve belli başlı bütün ülkelerde sufi müziğini temel alan konserler vererek, izleyenleri adeta mest eden bu müzik adamının hikâyesini bir solukta okuyacaksınız.

Geleneksel sanatlarımızdan hat sanatının önemli isimlerinden birisi olup, daha önce aldığı birçok ödülün yanında, son olarak Aralık 2011'de Cumhurbaşkanımız Sn. Abdullah Gül tarafından 'Devlet Büyük Ödülü' ile taltif edilen Hattat Hasan Çelebi, BEREKET'in konuklarından birisi. Hocaların hocası Hasan Çelebi, ömrünü vakfettiği hat sanatında zirveye doğru giden yolculuğunu anlattı sizler için.

Sinema sahasında önemli isimlerden birisi olan Faysal Soysal'ın sinema üzerine söylediklerinin oldukça ilginizi çekeceğini de söyleyelim.

Artık hepimizin hayatının önemli birer parçası haline gelen bilgisayarların tarihine bir göz attık bu sayımızda. Günümüzün önemli tartışma konularından birisi olan, teknolojinin sağlığımızla alakalı riskler taşıyıp taşımadığı sorusuna da cevap aradık.

Son dönemlerde sık sık tartışmalara konu olan Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar (GDO) üzerine hazırladığımız bir dosyanın yanında, birçoğumuzun gezip görmeyi arzu ettiği Makedonya'yı anlatan bir gezi yazısı da sizleri bekliyor sahifelerimizin arasında.

Evet, sizleri dolu dolu bir BEREKET'le baş başa bırakırken, bir sonraki sayıda buluşmak ümidi ile, hoşça kalın diyorum.

6

4. Sabahattin Zaim İslam ve Ekonomi Sempozyumu

16

Katılım bankaları,
geleceğin bankacılık tercihidir

42

İyi bir hattat olmak için
günde 30 saat

Bereket

Ekim-Kasım-Aralık 2011

Sahibi

Albaraka Türk Katılım Bankası
A.Ş. adına
Fahrettin Yahşi

Genel Yayın Yönetmeni

Mehmet Ali Verçin

Yazı İşleri Sorumlusu

Melikşah Utku

Editör

Ekrem Şahin

Yayın Kurulu

Nihat Boz
Temel Hazıroğlu
Bülent Taban
Turgut Simitçioğlu
Hüseyin Tunç
Osman Çelebi
Ömer Lütfi Tama
Salih Uzun
Hasan Altundağ

Danışma Kurulu

Yalçın Öner
Osman Akyüz
Mitat Aktaş

Grafik Tasarım

Ahmet Çelik

Basım

Şan Ofset
Cendere Yolu No: 23
Ayazağa / İstanbul
Tel: 0212 289 24 24 Faks: 0212 289 07 87
Sertifika No: 12049

İçerik Hazırlama

Bilgece Eğitim Danışmanlık

Yapım Editörü

Ekrem Kızıldağ

Yönetim Yeri

Saray Mahallesi Dr. Adnan
Büyükdenez Caddesi No: 6
34768 Ümraniye / İSTANBUL
Tel: 0216 666 01 01

e-mail

bereketdergisi@albarakaturk.com.tr
kurumsaliletisim@albarakaturk.com.tr
www.albarakaturk.com.tr
Üç ayda bir yayınlanır. Yerel, Süreli Dergi

20
Uluslararası ticaret

24
Sürdürülebilir insanlık

26
İyilerin siyasete girmeleri gerek

30
Ebru'nun hat'la imtihanı

33
Her mevsimin kenti:
Rize

37
Makedonya'ya doğru...

46
Ben hep içimde yaşıyorum

50
Bir tereddütün hikayesi:
GDO

52
Kayak

58
Yusuf kendi kuyusunu arıyor

60
İçimiz dışımız bilgisayar!

63
Kendiniz değişin

Fahrettin YAHŞI
Genel Müdür

Hep daha iyi hizmet

Doğru bir yerde durduğunuzu ve doğru şeyler yaptığınızı iyi biliyor olsanız da; bunun böyle olduğunu, konunun uzmanlarından da işitmenin, onlar tarafından da doğrulanmanın verdiği rahatlık bambaşka bir şey.

Dahası konuyu iyi bilenlerin değerlendirmeleri ve bu arada hizmetin daha da geliştirilmesini hedef alan ufuk açıcı sunumlar uygulayıcılara ulaştığı zaman, insanlığa daha iyi hizmet etmenin yollarını da açıyor.

Geleneksel hale gelen Sabahattin Zaim İslam ve Ekonomi Sempozyumu'nun, 'Faizsiz Bankacılık ve Günümüz Uygulamaları' başlıklı 12 Aralık 2011 tarihli toplantısı, mensubu olduğumuz bir yapının, yani Faizsiz Finans Sistemi'nin ya da diğer adıyla Katılım Bankacılığı'nın ne kadar doğru bir yol olduğunu, bir kez daha ortaya koydu.

Sadece İslam aleminde değil dünya çapında Faizsiz Bankacılık uygulamalarının işlendiği sempozyumda, özellikle spekülasyon ve manipülasyonu esas alan klasik sistemin geçmişten itibaren nasıl ağır ekonomik krizlere sebebiyet verdiğinin ve bu sistemin krizlere mütemayil yapısına halen çözüm bulunamadığı hususunun altı kalın çizgilerle çizildi.

Reel ekonomiye destek olmayı temel prensip olarak kabul ettiği için, spekülatif alanlara itibar etmeyen ve müşterileri ile bir aile oluşturduğunun şuurunda olarak risk ve gelirleri onlarla adil bir şekilde paylaşan Katılım Bankacılığı sisteminin, sadece bugünün değil geleceğin sistemi olduğu da, katılımcıların ortak kanaatleri arasındaydı.

Sempozyum, Katılım Bankacılığı'nın dünya üzerindeki çeşitli uygulamaları konusunda bilgi verici olmanın yanında, özellikle sahanın uzmanı olan akademisyenlerin teorik ve pratik bilgilerle dolu sunumları, bundan sonra yapılabilecekler konusunda da ümit vericiydi.

Albaraka olarak, bir yandan insanımızı ve memleketimizi biraz daha ileri taşımak için gayret eden reel sektöremize verdiğimiz hizmetlerle övünürken, bir yandan da böylesi hayırlı bir çizginin ülkemizdeki başlatıcısı olduğumuz için de mutluyuz.

Dünya üzerinde gerek finans ve gerekse reel sektörden ağır tahribatlara sebebiyet veren global bir krizden ardından özellikle ülkemiz açısından sevindirici gelişmelerin yaşandığı 2011 yılını geride bırakıp, daha

da güzel gelişmelerle dolu olacağını düşündüğümüz 2012'ye giriyoruz,

Geride bıraktığımız yıl ülkemiz için olduğu kadar, Albaraka olarak bizim için de başarılarla dolu bir yıl olmuştur. Şubelerimizin ve dolayısıyla çalışan sayımızın artışının, aynı zamanda hizmet verdiğimiz insanımızın sayılarının da artması anlamına gelmesi Albaraka ailesi olarak bizi en çok memnun eden hususlardan oldu.

Kredi kartlarımıza kazandırdığımız Worldcard özelliği, Türkiye dışında ilk şubemiz olan Kuzey Irak Erbil Şubesi'nin hizmete girişi yanında, uluslararası çevrelerden oldukça cazip şartlarla temin ettiğimiz ve reel sektörümüzün hizmetine sunduğumuz 350 milyon dolarlık murabaha sendikasyon kredisi de, 2011'in önemli gelişmelerindendi.

Bankacılık, özellikle de Faizsiz Finans Sistemi'nin gelişme seyri hususunda bilgi sahibi olanlar, başlangıç ve sonraki yıllardaki hizmet türleri arasındaki ciddi farklılıkların takipçisidirler.

Katılım Bankacılığı sahasında uluslararası çapta sürdürülen çalışmalar ve sağlanan gelişmelerin en yakın takipçi-

lerinden birisi olan Albaraka, gelişmeleri takip edip yeni hizmet sahalarına kısa sürede adapte olmaktadır.

Albaraka'nın bütün çalışanları, müşterileri ile bir aile yakınlığına sahip olduklarının bilincinde olup, onlarla olan münasebetlerini aile fertleri ile sürdürülen münasebetler olarak görme alışkanlığını da geliştirerek sürdürmektedirler..

Katılım Bankacılığı'nın hizmet sahasının daha da genişlemesi ve böylelikle müşterilerin taleplerini karşılayabilecek yeni enstrümanlar bulunabilmesi, başta biz olmak üzere bu sahada hizmet veren kuruluşların hemen tamamının ortak arzusudur.

Her zaman söylediğimiz gibi, faizsiz bankacılık ilkelere bağlılık, yüksek aktif kalitesi, sürdürülebilir büyüme, kârlılık ve müşteri odaklı hizmet anlayışı temel prensipleri ile hareket eden Albaraka, önümüzdeki yılda da, mevcut hizmet kalite ve seviyesini korumanın yanında, temel prensiplerimizden taviz vermeden yeni hizmet alanları oluşturabilmek için çalışmalarını sürdürecektir.

4. Sabahattin Zaim İslam ve Ekonomi Sempozyumu

“GLOBAL SİSTEM KATILIM SİSTEMİ İLE YÜRÜTÜLSEYDİ, KRİZLER YAŞANMAZDI”

Faizsiz bankacılığın işlendiği Sabahattin Zaim İslam ve Ekonomi Sempozyumu'nun dördüncü buluşması, Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in katılımıyla gerçekleşti. Mehmet Şimşek; “Şayet, tüm global finans sistemi katılım bankacılığı sistemi ile yürütülseydi, dünyada bu kadar tahribat yaşanmazdı” dedi.

10 Aralık 2011'de dördüncüsü düzenlenen Sabahattin Zaim İslam ve Ekonomi Konferansı'nın konusu 'Faizsiz Bankacılık ve Günümüz Uygulamaları' idi ve yapıldığı günlerde gündemde kendisine genişçe yer buldu.

Türkiye Katılım Bankaları Birliği (TKBB), İstanbul İktisatçılar Derneği (İKDER) ve İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi tarafından ortaklaşa düzenlenen sempozyum, dünyanın hemen her tarafından uzmanları ağırladı. Gerek açılışta ve gerekse oturumlarda yapılan konuşmalar, faizsiz bankacılığın geçirdiği evreleri ve günümüzde geldiği noktayı değerlendirmenin yanında, reel ekonomiyle beraber yürümeyi temel esas almış olan bu sistemin, gelecekte finans sahasında kaçınılmaz olarak daha fazla roller oynayacağını da

ortaya koyar nitelikteydi.

Sempozyumun açılışında konuşan İKDER Başkanı Prof. Dr. Süleyman Özdemir, dördüncüsünü yapmaktan onur duydukları sempozyumdan esas gayenin Merhum Prof. Dr. Sabahattin Zaim'in genç nesillerce de tanınması ve anlaşılması olduğunu ifade ederken, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Adem Esen de, faizsiz sistemin Türkiye'de kurulmasının öncüsü olan Sabahattin Zaim'in ismini taşımakta olan üniversitelerinin, faizsiz bankacılığı akademik açıdan ele almak gayretinde olduğunu vurguladı.

Türkiye Katılım Bankaları Birliği Genel Sekreteri Osman Akyüz de, 1985 yılında 2 banka ve 2 şube ile çıktıkları yola bugün 4 banka 680 şube ve 14.000 çalışanı ile

şevk ve azimle devam etmekte olan katılım bankalarının, mevduat bankalarına rakip olmak için değil, farklı bir yönden sistemi tamamlamak, yenilik, derinlik ve çeşitlilik kazandırmak için gayret ettiklerini ve yüzde 5.4'ü bulan fon payı düzeyine de, ciddi yapısal katkılarla geldiklerini ifade etti.

Açılıшта konuşan Arap Bankaları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Adnan Ahmed Yusuf Abdulmalek, faizsiz bankacılık sisteminin Türkiye'deki uygulamalarının örnek bir model olduğuna dikkat çekerken, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) Başkan Yardımcı İhsan Uğur Delikanlı da bankacılık sektöründe faizsiz modellerle yerini alan katılım bankalarının, performanslarıyla 26 yılda çok önemli merhaleler kat ettiklerini belirtti.

Sempozyumun onur konuğu olan Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in açılıшта yaptığı konuşma, meselelerin aslında tam olarak ne olduğunu ortaya koyar nitelikteydi.

Faizsiz bankacılığın kuruluşundan itibaren Türkiye ekonomisine katkılarını değerlendiren Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, faizsiz sistemin reel ekonomiyle paralel olarak çalışmasının büyük bir avantaj olduğunu vurgulayarak bu kuruluşların spekülatif ortamlara kaynak aktarmayıp, müşterileri ile riski ve geliri paylaşan bir ortaklık kurduklarını belirtti.

Dünya ekonomisinin yaşadığı krizin geleneksel bankacılık sisteminin yapısı ile doğrudan alakalı olup, gelişen finansal mühendisliğin türev ürünler ortaya çıkardığını, böylelikle ortaya çıkan hacmin reel ekonomiden daha fazla olduğunu ifade eden Şimşek şu çarpıcı tesbitte bulundu: "Şayet tüm dünya finans sistemi Katılım Bankacılığı sistemi ile yürütülseydi, dünyada bu kadar tahribat yaşanmazdı."

Katılım bankalarının ekonomik sürdürülebilirlik için çok önemli yenilik olduğuna da değinen Mehmet Şimşek konuşmasını şöyle sürdürdü. "Katılım bankaları gelişme içinde ama daha yapacak çok şey var. Dünyada 60' dan fazla ülkede katılım bankaları faaliyet gösteriyor. Çok daha sağlam ve güvenilir bir bankacılık sistemi. Yastık altı fonların çekilmesi için önemli görev görüyorlar. Dünyadaki diğer katılım bankalarına göre güçlüler ve sermaye yeterlilik oranları çok iyi. Bu fonksiyonları anlaşıldıkça ve anlatılabildikçe daha fazla itibar görecekler."

Sempozyum

Sempozyumun "Faizsiz Bankacılığın Teori ve Uygulama Alanındaki Gelişimi" konulu birinci oturumu, Merkez Bankası Meclis Üyesi Prof. Dr. Sabri Orman başkanlığında Lariba American Finance House kurucusu Dr. Yahia Abdul-Rahman, Durham Üniversitesi'nden Dr. Mehmet Asutay, Syracuse Üniversitesi'nden Prof. Dr. Yıldırım

Yıldırım ve T.C. Merkez Bankası Meclis Üyesi Prof. Dr. Necdet Şensoy' un sunumları ile yapıldı.

İkinci oturumun konusu Türkiye'de Katılım Bankaları idi. Başkanlığını Sermaye Piyasası Kurulu 2. Başkanı Muhammed Emin Özer' in yaptığı oturumda, Albaraka Genel Müdürü Fahrettin Yahşi, Kuveyt Türk Genel Müdürü Ufuk Uyan, Türkiye Finans Genel Müdürü V. Derya Güerker, Bank Asya Genel Müdürü Abdullah Çelik'in konuşmaları yer aldı.

Üçüncü oturum ise "Dünyada Faizsiz Finans Uygulamaları" üzerine idi. İslam Kalkınma Bankası Başkan Yardımcısı Dr. Abdulaziz Al-Hinai'nin başkanlığını yaptığı oturumda, NCB Capital Uluslararası Satış Başkanı Rehan Pathan, ISRA Araştırma Grup Başkanı Doç. Dr. Asyraf Wajdi Bin Dusuki, Asian Institute of Finance Araştırma Grup Başkanı Dr. Noursofiza Azmi ve Edbiz Consulting Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Humayon Dar, dünyadaki faizsiz finans modelleri ve uygulamaları anlatan sunumlar yaptılar.

Karaman'a ödül

Program, 2011 Yılı Sabahattin Zaim İslam ve Ekonomi Ödülü'nün, Prof. Dr. Nevzat Yalçıntaş tarafından Prof. Dr. Hayrettin Karaman'a takdimi ile sona erdi.

Fahrettin Yahşi "2011 yılı bizim için verimli geçti"

Türkiye Katılım Bankaları Birliği Başkanı ve Albaraka Türk Genel Müdürü Fahrettin Yahşi: "Bu yılı geçen yıl gibi yüksek performansla kapatıyoruz. Sektörde yüzde 10'larda kâr azalması söz konusu. Ama bizde yüzde 15'ler seviyesinde kâr artışı olacak. Dolayısıyla 2011 bizim için verimli geçti. Sempozyumda ürün üretmede katılım bankalarının akim kaldığı ifade edildi. Bu doğru fakat katılım bankacılığında kolay değil, kısıtlarınız var çünkü. Yine de fon kullandırmada yeni ürünler çıkaracağız. Ürün gamını genişleteceğiz. Çünkü son kriz, bu sektörün finansal krize karşı supap görevi gördüğünü ortaya koydu. Yurtdışındakiler ve Batı bu sisteme yoğun ilgi duymaya başladı."

İKB Finans Başkan Yardımcısı

Dr. AbdulAziz Al Hinai:

Reel ekonominin teşviki, risk ve getirilerin hakkaniyetlice paylaşılması ve ticaretle adalet!..

İslam Kalkınma Bankası'nın, faizsiz finansman sisteminin kuruluş gelişmesine katkısı olmuş ve olmaya devam etmektedir. İKB'nin bu sistemin daha da gelişmesine yönelik çalışmaları var mıdır?

İslam Kalkınma Bankası Grubu, temel hedeflerinden biri ve önemli bir stratejik atılım olarak, faizsiz finansman sektörünün gelişmesini/genişlemesini ve tanıtılmasını değerlendirmektedir. Dolayısı ile birçok şekilde gerçekleştirdiği girişimler vasıtası ile bu anlamda kilit bir rol oynayabilmiştir. Bu girişimler arasında, faizsiz bankalar ve finans kuruluşlarının öz sermayelerine iştirak, faizsiz bankalar ve finans kuruluşlarına çeşitli finansman limitlerinin tahsisi, İslami sermaye piyasalarının geliştirilmesi amacıyla Sukuk ihraçlarını gerçekleştirilmesi ve faizsiz finansman

uygulamalarını mümkün kılan ortamın oluşturulmasına yönelik olarak kamu kurumlarına teknik yardım bağışlarının sunulması vs. yer almaktadır. Tüm bunlar, gelecek yılların da gündemlerinde ağırlık teşkil etmektedir. Bunun yanı sıra, İslami Altyapı (temel) Kuruluşları ve IFSB (İslami Finansal Hizmetler Kurulu), AAOIFI (İslami Finans Kurumları Muhasebe ve Denetim Organizasyonu), IIFM (Uluslararası İslami Finans Enstitüsü), CIBAFI (İslami Bankalar ve Finans Kurumları Genel Birliği), IIRA (Uluslararası İslami Kredi Derecelendirme Kuruluşu), IICRA (Uluslararası İslami Uzlaşma ve Arbitraj Merkezi) ve IILM (Uluslararası İslami Likidite Yönetim Kuruluşu) gibi standart belirleme kuruluşları ile çok yakın bir şekilde çalışmakta ve faaliyetlerini güçlendirmek amacıyla kendilerine destek vermekteyiz.

Faizsiz Finans Sistemi'nin, ciddi anlamda risk içeren ve yapısal anlamda krize karşı savunmasız olan faiz esaslı finansal sistem ile mukayese edildiğinde daha istikrarlı ve sağlıklı olduğu biliniyor. Global finans sisteminin, Faizsiz Finans Sistemi'ne doğru kayabileceği öngörülebilir mi?

İslami finans, Faizsiz Finans Kurumları'nın (FFK) devam etmekte olan istikrarlı performansının tabii bir sonucu olarak daha büyük bir kabul görecektir ve daha çok benimsenecektir. Bunun gerçekleşmesi için, FFK'ların, faaliyetlerini verimli ve agresif bir şekilde gerçekleştirmesi; aynı zamanda da düzenleme şartlarına uygun hareket etmeleri, risk yönetimi ve güçlü kurumsal yönetim anlamında da en yüksek standartlara riayet etmeleri, kritik önem taşımaktadır. İslami finansa yönelik ilgi-deki artışı, sadece sektörün performansının sürekli olması durumunda ve ayrıca, bu finansman tipinin istikrarı ve sağlıklı olduğu konusunda yetkili makamlara, şirketlere, yatırımcılara ve mudilere iç rahatlığı (güven) sunabilmesi durumunda sürdürülebilir olacaktır. Global finans sistemi, fayda sunan her türlü finansman teklifini benimseyecektir. İslami finansmanın avantajları, risklerin ve getirilerin adil ve hakkaniyetli bir şekilde paylaşılmasına yönelik felsefesinden kaynaklanmaktadır.

İslami Finans Sistemi'nin (ürün ve operasyon yöntemleri açısından) günümüzde yakalamış olduğu uygulama çeşitliliği bir eşige, kritik sınırlara ulaşmış mıdır, yoksa yeni ürün ve uygulamalar trendi, artan bir hızla genişlemeye devam edecek midir?

Uygulamada, İslami finans kapsamındaki ürün ya da uygulamalar konusunda herhangi bir sınır yoktur. İslami finans ekonomik faaliyetlerle entegre olduğu için, söz konusu faaliyetler ne denli çeşitli ise, İslami finans ürünleri de o denli çeşitlidir. Genel anlamda ürün geliştirme ve yenilikçilik, müşterilerden gelen talebin doğrudan bir sonucudur. İslami finans açısından da durum böyledir. FFK'lar, gerek kurumsal gerekse bireysel bankacılık müşterilerinin gereksinimlerine, konvansiyonel bankacılık

ürünleri karşısında alternatifler sunarak cevap verebildiği sürece faaliyetleri devam edecek ve büyüyeceklerdir. Müşteriler, mevcut olmayan ürün ve hizmetleri talep etmeye başladıkları zaman ise, FFK'lar ya piyasadan silinecek ya da ihtiyaçlara cevap verebilecek ürünler geliştireceklerdir. Ancak, sektörde faaliyet gösteren ya da sektörü gözlemleyen herkesin, İslami finans fikrinin, alışılmış bankacılık ürünlerini birebir kopyalamak olmadığını açık ve net olarak anlaması gereklidir. FFK'ların İslami prensipler kapsamında kalması ve İslami finansman ve ekonomik görüşünün daha kapsamlı olan vizyonunu kucaklaması gereklidir; bu vizyon reel ekonomik faaliyetlerin teşvik edilmesi, risklerin ve getirilerin hakkaniyetli bir şekilde paylaşılması ve ticarete adaleti içermektedir. Bu esaslarda boşluklar bulmaya yönelik her türlü teşebbüs ise, sektörün hakiki özünü zedeleyecek, bu da, büyüme ve kabul görebilmesine yönelik uzun vadeli olumsuz etkiye yol açacaktır, zira bu durumda, sektör hem kendisini hem de müşterilerini konvansiyonel finansal ürünlerle muhatap olan piyasaların maruz kaldığı aynı risklere maruz bırakmış olacaktır. Son 3-4 yıl herkes için çetin zamanlar anlamına gelmiştir; zira odak noktası büyümeden uzaklaşıp konsolidasyona, risklerin daha iyi bir şekilde yönetilmesine, daha güçlü kurumsal yönetime, uyumda iyileştirmeye ve ayakta kalmaya doğru kaymıştır. Bu durum, bazı FFK'lar için de söz konusu olmuştur. Sektör bu durumdan daha da güçlenmiş olarak çıkacak ve müteakip büyümeyi kucaklamaya hazır olacaktır.

Albaraka Türk personeli ve Türk halkı ile özellikle paylaşmak istediğiniz herhangi bir husus varsa, öğrenmekten mutlu olacağız.

İslam Kalkınma Bankası, gerek Albaraka Grubu, gerekse büyük saygı duyduğumuz ve hep takdirle andığımız Türk halkı ile tesis etmiş olduğu güçlü bağlardan ve dayanışma ruhundan ötürü son derece mutludur. Türkiye'de İslami finans da dâhil olmak üzere muhtelif sektörlerde ilerleme aşamasında olan birçok projemiz mevcut ve işbirliğimizi daha da ileri boyutlara taşımaya daima hazırız.

ABD Merkez Bankası Dergisi Yardımcı Editörü

Doç. Dr. Yıldırım Yıldırım:

“Kâr ve zarar ortaklığında kurum ve müşteri birbirini denetler.”

Faizsiz sistemin yeni enstrümanlar üretmesi gerekli...

Faizsiz Finans Sistemi'nin konvansiyonel faizli sistemle alakasını nasıl tesbit etmek gerekir? Faizsiz sistemin diğerinin alternatifi olduğunu söyleyebilir miyiz?

Tabii ki söyleyebiliriz. Zaten katılım bankaları olsun, İslami Finans Kuruluşları olsun sistemi bir alternatif olarak lanse ediyorlar. Ancak alternatif olmaları gerekmiyor. Bunlar iç içedir birbirine. Yani kol kola olmaları gerekiyor. Çünkü yatırımcıların profili ne olursa olsun, finans sektörünün onları sürekli olarak memnun edecek, risk ve getiriye karşılayabilecek enstrümanlara ihtiyacı var. İslami finasta da yeni ürünler çıkarılabilirse o

ürünlere sadece Müslümanlar değil, Hıristiyanlar, Yahudiler de yatırım yapabilir. Çünkü esas olan işin sonunda herkesin istediği risk ve getiriye karşılayabilecek ve onları memnun edebilecek bir enstrümana yatırım yapmaktır. Bu sebeple faizsiz sistemin bir alternatif olarak anılması bana pek doğru gelmiyor.

Faize dayalı sistemin spekülâtif değerler oluşturduğunu düşünürsek, katılım sisteminin, yani faizsiz sistemin daha reel olduğunu, daha ayakları yere basan bir sistem olduğunu, dolayısıyla krize daha dirençli olduğunu söyleyebilir miyiz?

Kısmen. Faizli sistemde oluşturmuş olduğunuz borçlanmaya dayalı kâğıtlar, borçlandırmayı oluşturan kişi ile, o havuzu yöneten yatırımcı ve ilk defa o teminatı alıp-satan arasında bir anlaşma ve bunu kontrol eden bir sistem olmadığından dolayı spekülasyon devamlı mevcut. Eğer varlığa ortak olacaksınız, hem kâra hem zarara ortak olacaksınız demektir. Böylece bu kapalı döngü içinde herkes birbirini denetleyebilecektir. Aksi takdirde birbirini denetlemediği zaman, finansta en önemli olan şey genelde spekülatif hareketlerdir, başkasının az bilgisini kullanarak, -kandırmak demek istemiyorum ama-, spekülatif hareketler olarak daha çok kâr ediyor. Genelde kullanılan, bizim de derste öğrettiğimiz "Ucuza al, pahalıya sat" mantığıdır. Başkasının az bilgisini kullanarak yüksek kâr sağlamanız gerekiyor. Bunlara manipülasyon ve spekülasyon da dahil. Biraz önce söylediğimiz gibi İslami finans sisteminde ise; kâr ve zarar ortaklığı olduğundan dolayı herkes birbirini denetliyor olacaktır. İşin enteresan tarafı; ABD'de 1970 yılında ilk defa menkulleştirmeye dayalı enstrümanlar çıktığı zaman zaten bu kâr ve zarar ortaklığı vardı.

Türkiye'deki faizsiz finans uygulamaları hakkında bilginiz ne düzeyde? Sizce Türkiye'deki faizsiz finans potansiyeli tam anlamıyla kullanılabilir mi?

Öncelikle Türkiye'de İslami finans hakkında yeteri kadar bilgim yok. Öğrenmeye çalışıyorum sadece. Gördüğüm kadarıyla tek söyleyebileceğim, değerlendirilecek çok fırsatlar olduğu.

Genellikle finansal markette en basit iki şekilde yatırım yapılabilir. Birincisi; 'equity' yani ortaklık dediğiniz hisse senedine yatırım yapabilirsiniz. İkincisi de borçlara yatırım yapabilirsiniz. Ama bizim için, İslami olarak baktığımız zaman borçlara yatırım olmaz. Ama faize, yani borçlanmaya dayalı market, trilyonlarca dolarlık bir markettir. Hisse senedi ise bundan çok küçük bir markettir. Bir şekilde bizim yeni enstrümanlar üretmemiz gerekiyor. Ama bunları İslami prensiplere göre üretip aynı zamanda borçlanmaya dayalı bir hale getirmemiz gerekiyor. Nasıl yapabiliriz bunu? Mesela, borçlanan kişi bahsettiğimiz varlığa sahip kâr ve zarar ortaklığı da oluşturabilir. Aynı tip bir enstrüman meydana getirebilirsiniz ama bu kez faiz gelirini dahil bir şekilde, sadece yatırım aracı olarak görmeyiz bunu, bu kez belli bir kâr ve zarara ortak olacak şekilde alınır o para. Bu para sabit veya değişken bir oranda alınabilir. Ama varlığı değerinde bir kayıp veya kazanç olunca o alacağı değeri de etkiler.

Doç. Dr. Yıldırım Yıldırım

Giresun doğumlu. Yıldız Teknik Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği mezunu, Houston'da Ekonomi alanında master yaptıktan sonra 1996'da Cornell Üniversitesi'nde İstatistik doktorasını vermiş. Halen Syracuse Üniversitesi Finans Bölümü Başkanı olan Doç. Dr. Yıldırım, sanayi alanında kullanılan 'Jarrow-Yıldırım Enflasyonla Bağlantılı Fiyatlandırma Çerçevesi'nin iki bulucusundan birisidir ve ABD'de çeşitli ekonomi dergilerinde yazıları yayınlanmakta olup, ABD Merkez Bankası Dergisi'nde de yardımcı editördür.

Kuzey Amerika'daki İslamî Bankacılığın babası

Dr. Yahya Abdurrahman:

“İnsanların başarılı olmalarına finans aracılığıyla yardımcı olmak, davanın finans yönüdür...

Müşterimize ailemiz gibi davranmalıyız...”

ABD'de faizsiz faaliyet gösteren bir bankanın kurucususunuz. LARIBA Bank of Whittier, NA'nın kaç şubesi var ve müşterileriniz sadece Müslümanlardan mı oluşuyor?

- 1987'de başlattığımız ve şu anda bir Amerikan Ulusal Bankası haline gelen LARIBA Bank of Whittier, NA'nın Kaliforniya ve Teksas'da iki şubesi var. Ancak elektronik bankacılık sayesinde herkese ulaşabiliyoruz. Müşteri portföyümüz ise sadece Müslümanlardan oluşmuyor tabii. Bizimle çalışma ihtiyacı duyan hangi dinden olursa olsun herkese hizmet veriyoruz.

Genelde hakim olan faizli sistem, yapısı gereği bünyesinde birçok sıkıntıları ve sürekli kriz ihtimallerini barındırıyor. Zaman zaman da bütün dünyayı ilgilendirebilen ciddi sıkıntılar yaşanıyor. Finans hususundaki engin tecrübenize istinaden, İslami Finans Sistemi'nin mevcut sisteme ciddi bir alternatif olduğunu söyleyebilir misiniz?..

Kesinlikle. Ancak hemen belirtmek gerekir ki bizim bunu 'İslami Finans' olarak değil 'Faizsiz Finans' olarak isimlendirmemiz lazım. Mesela birilerinin Türkiye'ye gelip, Hıristiyanlık ya da Yahudilik sistemine dayalı bankacılık kurduğunu ve bu şekilde mevduat talep ettiğini düşünün. Kimse böyle bir bankayla çalışmak istemezdi. Faizsiz sistem adıyla çalışır ve bu arada Hıristiyan ve Yahudilere onların dinlerinde de faizin aslında yasaklanmış olduğunu hatırlatabiliriz.

Faizsiz sistemin genel bir kabul görmesini ve dünya çapında yaygınlaşmasını hedef almak çok mu mübalağalı bir hedef olur? Böyle bir şey mümkün müdür ve eğer böyle bir hedefimiz olduğunu var sayarsak, nasıl çalışmak gerekir?

Bunu bilemem. Ama umut edebilirim. Biz hiçbir zaman ben en büyüğüm ben senden daha iyiyim tarzında şeyler söylememeliyiz. Yapacağımızdan daha büyük şeylere söz vermemeliyiz. Eğer iki şubeyi yönetebilecek bir durumdaysak onunla yetinmeliyiz. Ama her zaman yapabileceğimizin en iyisini yapmaya gayret etmeliyiz. Biz nasıl ailemize iyi davranılmasını istiyorsak, müşterimize de aynı şekilde davranmalıyız. Gerisini Allah'a bırakmalıyız. Siz haram işliyorsunuz, biz helal işliyoruz tavrını da takınmamalıyız. Bu da keza yanlış bir davranış. Faizsiz sistemi yaygınlaştırmak ve genel kabul görmesini sağlayabilmek tabii ki önemli bir meseledir. Bu işin birkaç kısmı var. Öncelikle müşterilere konvansiyonel bankalara göre daha yakın davranıyor olmamız gerekir. Faizle çalışan bankalar onlara müşteri gibi bakıyor olsa da bizler onlara birer parçamız olarak bakmalıyız yani. Yakın davranmanın yanında hizmetlerimizin maliyetlerini de mümkün olduğu kadar düşük tutmak zorundayız. Bir şekilde kredi sağladığımız insanlara sadece düşük maliyetlerle kredi sağlamakla yetinmeyip, danışmanlık hizmeti de vermek zorundayız.

Meseleye şöyle bakalım: Zaten bu Müslüman olarak Allah'ın bize verdiği görevdir. Müslüman bir kardeşi-miz bize geldi ve biz daha yüksek fiyatlardan kredi tek-lif ettik. O da bizden kredi kullanmak yerine gitti faizli bir bankadan kredi çekti. Allah sormaz mı sen Müslüman kardeşini böyle zor durumda neden bırak-tın diye? Diğer kısım ise işin operasyonel kısmıdır. Biz asıl üstün olmamız gereken alanın bu alan olması gerektiğini düşünüyoruz. Faizsiz uygulama yapıyoruz. Bu işin a şıkkı. B şıkkı ise İslami finans 'garar'dan uzak durmalıdır. Garar dediğimiz şey; aldatma, kumar, spe-külasyon. Bankacılık açısından baktığımız zaman bu süreçleri üstü kapalı anlatıp, müşteriye kandırmamak. Asıl vurgulamamız gereken şey spekülasyon yapma-mak. Biz topladığımız mevduatları borsada oynamayız. Borsada oynamak bir nevi kumar oynamaktır zaten. İşte biz bu opsiyon piyasalarına yatırım yapmayız. Şunu unutmamalıyız; bazı İslam alimleri bu tür işlemleri makul göstermeye çalışıyor fakat bu İslami bankacılı-ğın dışında bir şey.

Kuruluşunuzun çalışmalarından örnekler verebilir misiniz?

Daha önce de söylediğim gibi biz Müslüman, Hıristiyan, Yahudi her din ve inançtan insanlarla çalışıyoruz. Bize gelen Yahudi, Hıristiyan yani kısaca Müslüman olmayan müşteriler çıkarlar derler ki; biz bu güne kadar böyle bankacılık görmedik, biz böyle bir davranış biçimi gör-medik. Bizim müşterilerimiz eş-dostlarını, komşularını bize gönderirler. Senegal Yahudilerinin başı bizim müş-terimizdir. Biz iki tane sinagog açmalarına yardımcı olduk. Bu bir anlamda davanın bir yöntemidir. İşte Kuran'ı anlatmak davası vardır, helal ve haram davası anlatmak vardır. Bu da finans davasıdır. Başkalarının başarılı olmasına finans aracılığıyla yardımcı olmak da bir finans davasıdır. İnsanlara gelin namaz kılın cennete gideceksiniz dersiniz ama onlar cenneti göremezler. Fakat onlara; bize gelin biz size başarılı olmayı göstere-lim dediğiniz zaman, insanlar bunu ceplerinde hissetti-ği için bize yaklaşılmaya çalışırlar.

Türkiye'deki faizsiz bankacılık uygulamaları konusunda neler düşünüyorsunuz?

Normal şartlarda Türkiye'nin gelişme durumu gayet iyi. Ama Türkiye'nin potansiyeli daha fazla. Potansiyelinin tamamının kullanamamasının nedeni bence Türkiye'de Arapça ve İngilizce bilen ve Arap dünyasıyla iletişimi sağlayan kişi sayısının az olması. Mesela biz Arabistan ve diğer Körfez ülkelerine uzağız. Fakat buna rağmen bütün paraları topluyoruz bu bölgelerden. Malezya'dakiler birçok çalışanını, Arapça ve İngilizce öğrenmeleri için, Arabistan ve Bahreyn'e bankacılık yap-maya gönderiyor. Türkiye'de Arapça ve İngilizce eğitimi bu konuda yetersiz. Türkiye'deki katılım bankalarının da bu konuda daha aktif olmaları gerekir. Bu bir reklam unsurudur aynı zamanda. Unutmayın ki Malezya'nın yıl-lar önceki yönetimi dedeniz Sultan Selim tarafından

Dr. Yahya Abdurrahman

'Faizsiz Bankacılık ve Günümüz Uygulamaları' konulu Sabahattin Zaim İslam ve Ekonomi Sempozyumu'nun katılımcılarından Dr. Yahya Abdurrahman aslen Mısırlı olup 1968'den beri ABD'de yaşıyor. Kimya Mühendisliği dalında dok-torası olan Abdurrahman, Uluslararası Finans ala-nında master sahibi. Büyük bir petrol şirketinde 15 yıl üretim, mühendislik, kurumsal stratejik planlama ve finans bölümlerinde çalışan; Kuveyt Sanayi Bankası'nı kuran ve daha sonra yeniden yapılandırılan ekipte yer alan Abdurrahman, CitiGroup/ Smith Barney'de çalıştığı sırada burada ilk şeriata uygun hisse portföyünü başlattı. Kuzey Amerika'da İslami Bankacılığın babası olarak da tanınan Dr. Yahya Abdurrahman, 1987'de kurdu-ğu LARIBA'yı (La Riba) 1998'de 'LARIBA Bank of Whittier, NA' ismiyle ilk tam faizsiz hizmet veren Amerikan Ulusal Bankası haline getirdi.

organize edildi. Bütün bu bölgeler, deyim yerindeyse, Türkiye'nin çocuğu rolündedir. Fakat insanların kendi çocuklarıyla diyalog kurabilmesi için onların dillerini bilmesi gerekir. Diğer önemli bir unsur; devlet-in bazı ihalelerinin katılım bankaları tarafından yapıl-ması gerekir. Örneğin; bir uydu ihalesinin finansmanı bir katılım bankası sağlarsa, bu ihale o bankayı çok önemli yerlere getirir.

Katılım bankaları geleceğin bankacılık tercihidir

*Albaraka Banking Group Yönetim Kurulu Başkanı Adnan Yusuf Abdülmalek:
"Eskiden yoksulların başı dertte olurdu, şimdi zengin ülkelerin başı dertte..."*

2009 ekonomik krizinin ilerlemesi ile AB ülkelerindeki ekonomik gelişmelere dair düşünceleriniz nelerdir?

Bildiğiniz gibi, Arap Bankaları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı olarak, Arap Bankaları Birliği'ndeki tüm Arap Bankalarını temsil etmekteyim ve ayrıca Albaraka Bankacılık Grubunun Başkanı ve Albaraka Türk'ün Yönetim Kurulu Başkanı olarak, 2009 ya da 2008'de, Avrupa'da bir kriz olacağını öngörmüştüm ve zannediyordum ki varsayımım da da haklıydım; bence Avrupa'da kriz vardır ve o tarihte sadece mortgage ile başlamıştı. Ama sonradan diğer meseleler de ortaya çıkmıştır, bunlar ayrıca Türkiye için de olayları daha karmaşık kılmıştır; ben ayrıca, Arap dergi ve gazetelerinde de çok sayıda makale yazmış ve Avrupa'nın 2009 ve 2010 yılına gelindiğinde henüz sorunlarını çözmediğini dile getirmiştım, çünkü yaptıkları şey, bizim Arapça'da dediğimiz gibi, "biraz oradan biraz buradan" konuyu ele almaktı, ancak sorunları için parçaları yerine oturtmamışlardı. Bence eğer 2010'da sorunlarını çözmüş olsalardı, maliyetler 2011'de olduğundan daha ucuz olurdu. Bence Avrupa henüz meselelerini çözemedi ve diğer sıkıntılar da kendilerini bekliyor. Avrupa, güven kaybetti, itibar kaybetti. Ve bankacılık da her zaman güven demektir, eğer güven yoksa işleri çok zor olur.

Sizce, ekonomik sistemin artık kriz yaşamadığı bir dönem olacak mı?

Hayır, bence kriz devam edecek çünkü krizden çıkıp toparlanmak çok zaman gerektirir. Ayrıca, şu anda kriz yaşayan birçok ülke var. Örneğin Yunanlılarla başladı, ardından İtalya geldi, şimdi de Almanya var – ülke tahvil meselelerini çözemediler, bu da onların ne denli kötü durumda olduğuna ve bunun kendilerini ne şekilde etkileyebileceğine dair büyük bir gösterge. Buradaki başlıca ve hala gündemde olan konu, meseleleri ele ne şekilde aldıkları, her zaman deriz ki, siyasetçiler, hataları düzeltmek için doğru insanlar değildir – siyasetçiler siyasetçilerin mevzularını düzeltebilir, ancak ekonomiyi profesyonellere bırakmak gerekir. Ayrıca belki de 50 yıldan beri ilk kez zengin ülkelerin başı dertte. Normalde, her zaman yoksul ülkelerin başı dertte olur, ama bu sefer zengin ülkelerin başı dertte.

Aralık 2010'dan beri, önce Tunus'ta, sonra Mısır ve Libya'da ve halen de Suriye'de yaşananlar ışığında, tüm bu olaylar Albaraka'yı etkilemiş midir?

Hayır, Tunus'ta, Mısır'da ve Suriye'de buldum; işlerin büyüdüğünü söyleyemem, ancak en azından Albaraka olarak bizler mağdur olmadık ya da etkilenmedik. Bizim için, yani sırf Albaraka için değil, bu ülkelerde faaliyet gösteren tüm bankalar için çok sıkıntı vardı, ancak size şunu söyleyebilirim, biz Albaraka olarak tamamen çok iyi bir durumdayız.

Güçlü bir grubun CEO'su ve ayrıca Arap Bankaları Birliği'nin Yönetim Kurulu Başkanı sıfatıyla, finans sektöründe de bu denli güçlü bir varlık gösteren biri olarak, sizce, hâlihazırda içinde bulunduğunuz ülkelerde bankacılık kapasitesine ulaşmış mıdır yoksa daha hala büyüme potansiyeli mevcut mudur?

Hayır, hala büyüme potansiyeli mevcut. Körfez Bölgesindeki bankalar, yaklaşık 2 trilyon dolarlık bir toplam bilanço ile tüm Arap ülkelerindeki bankaların yaklaşık %60'ını temsil ediyorlar. Bence büyüme hala mevcut, Körfez ülkelerinden, özellikle Katar, Birleşik Arap Emirlikleri, Kuveyt, Suudi Arabistan'dan birçok proje çıkmakta, yani tümünden, Bahreyn'de dâhil. Çok hızlı bir büyüme kaydetmekte. Diğer Arap ülkelerinde, bankacılık açısından benzeri bir büyüme öngörmüyorum, çünkü Tunus ve Mısır gibi, Suriye gibi ülkelerin bazılarında normale dönmek, ya da büyüme safhasına dönmek vakit alacak, ancak Fas gibi diğer ülkelerdeki bankalar bence iyi gidiyor – yaklaşık %8 oranında bir büyüme olacağını öngörmekteyim. Diğer ülkeler çok küçük ve tabloya uymuyor zaten, ancak genel anlamda Arap bankacılık sektörü yaklaşık %10 oranında büyümekte.

Uluslararası olarak aktif bir isimsiniz ve diğer kuruluşların yanı sıra IMF ve Dünya Bankasına dair yakından bilgilere sahipsiniz. Son ekonomik kriz ve sistematik krizler ışığında, normal (faiz sunan) bankalar, sizin yerinizde (faizsiz banka ya da katılım bankası) olmak isterler miydi acaba?

Ben her zaman, bu krizin bize çok iyi bir ders verdiğini söylüyorum. Büyük bankalar etkilendi, küçük ve orta ölçekli bankalar ise iyi bir durumda. İslami bankalar adını verdiğimiz katılım bankalarının iyi olan hususu ise şu: her zaman reel ekonomiye göre gidiyorlar. Ekonomiye değer katmayan işlemler yapmıyorlar/yapmıyoruz. Katılım bankalarına dair bir örnek vermek gerekirse, bizler borç satın almıyoruz ve bu nedenle de Amerika'da meydana gelen mortgage finansman meselesinden tamamen ve çok çok uzaktayız. İslami bankacılıkta borç satın alınmaz. İkinci olarak, türev işlemleri de yapmamaktayız, bu da bankacılık faaliyetlerini etkilemektedir. İşte bu nedenle katılım bankaları geleceğe dair doğru bankacılık tercihidir.

Sizce finansal kurumlar – bankalar, deyim yerindeyse, büyüyebilecekleri son noktaya doğru mu ilerliyor? Acaba bir gün, faizle çalışan bankaların da, faizsiz bankacılığa doğru geçiş yapacaklarını düşünmek mümkün müdür?

Bence bu geçiş olmayacak, ama yaşananlar iyi bir ders ve kişilerin kökenlerine geri gitmeleri gerektiğini gösteriyor. Eski günlerde bankacılık doğru bir şekilde yapılmaktaydı, gerek İslami banka (katılım bankası) gerekse normal ticari banka olsun, bu durum söz konusuydu. Bence, fon tedariklerinin, sadece spekülasyonlara değil, reel ekonomilere gitmesini temin etmek suretiyle, ticari bankaların da kökenlerine geri gitmesi gereklidir.

Katılım bankacılığında, grubunuz ile bağlantılı olan bankalar açısından, Türkiye'deki uygulama ve ilerleme, diğer ülkelerle aynı şekilde mi?

Gruplarımız içinde, Türkiye en büyük grup, en büyük bağlı kuruluşumuz burada, ardından Ürdün geliyor, orada yaklaşık 84 şubemiz var, daha sonra Mısır ve ardından Cezayir gelmekte. Ancak kâr açısından, bence Cezayir bir numara, arkasından ikinci sırada Türkiye gelmekte. Ancak Türkiye bizim için hala çok önemli. Türkiye'deki bağlı kuruluşlar ile çok iyi bir ilişkimiz var. Türkiye'deki bağlı kuruluşların başlattığı çok sayıda ürün var ki, bunları diğer bağlı kuruluşlarımıza da tatbik edebiliriz.

Sizce katılım bankacılığı ve bankalar için sırada ne var? Ve sizce, Türkiye de dâhil olmak üzere, içinde bulunduğunuz ülkelerde büyüme söz konusu olacak mı?

İslami bankacılık, ya da katılım bankacılığı, gerek Türkiye'de gerekse diğer ülkelerde çok hızlı bir büyüme

kaydetmekte ve katılım bankacılığının hem kâr hem de varlık açısından %15 oranında büyüme sağlayacağını düşünmekteyiz. 2012'de, dünya çapındaki katılım bankalarının toplam varlığının 1 trilyon dolara yaklaşacağını öngörmekteyiz. Bu, iyi bir meblağ anlamına gelmektedir.

Türkiye'ye sık sık geliyorsunuz. Türkiye ve Albaraka Türk size ne ifade ediyor?

Benim için çok önemli, çok şey ifade ediyor. Türkiye'ye yönelik ilk işlemlerim 1982 yılında gerçekleştirdim. O zamanlarda Türkiye büyük sıkıntı içinde idi. O dönemde rahmetli Başbakan Turgut Özal ve kardeşi rahmetli Yusuf Özal vardı. Kendisi ile Hilton'un hemen yanı başındaki orduevinde toplantılar yaptığımızı hatırlıyorum. Türkiye o zamanlarda çok kötü, hırpalanmış bir durumda idi. Belki siz bunu hissetmiyordunuz ama bizler yabancı olarak bunları görüyor ve hissediyorduk. Size şu kadarını diyebilirim ki, 1982 yılında sokaklarda caddelerde dolaştığımda gördüğüm otomobillerin çoğu 1950'lerden,

1960'lardan kalma idi, hepsi de Amerikan markaları idi. Şimdi ise, İstanbul'da dolaşmaya çıktığımda hep Türkiye'de üretilmiş modern otomobiller görüyorum. Bu da, değişimi gözler önüne seriyor. Türkiye bana çok şey ifade ediyor, çünkü Türkiye için yapılan ilk işlemi ben gerçekleştirmiştim. O dönemde ABC (Arab Banking Corporation) bünyesinde görevli idim ve bu işlemi T.C. Ziraat Bankası için yapmıştım. Bu anımı hep beni Türkiye'ye yaklaştıran bir çeşit referans noktası olarak milat kabul etmişimdir. Bunlara ilave olarak, o dönemin Merkez Bankası Başkanlarını ve Başkan Yardımcılarını da hatırlıyorum. Örneğin, Sayın Zekeriya Yıldırım, kendisi o dönemde Başkan Yardımcısı idi – yo, hayır, o dönemde daha henüz Başkan Yardımcısı olmamıştı – o dönemde Merkez Bankası bünyesinde Uluslararası İşlemler Dairesi'nin başında idi, daha sonra Başkan Yardımcılığı mevkiine yükseltilmişti. Türkiye bana çok şey ifade ediyor. Albaraka Türk hakkında, bünyelerine katılmadan önce de bilgi sahibi idim. Bunun nedeni de, Türkiye'ye geldiğim zamanlarda kendileri ile irtibat kurardım. O dönemde irtibat kurduğum kişi ise, Sayın Yahşi idi. Kendisi İcra Kurulu Başkanı idi. Bir de Osman Bey vardı, ama kendisi ile daha önce tanışmıyorduk. Diğer yandan, rahmetli Dr. Adnan Büyükdeniz ile de tanışmıştım. Dr. Adnan Bey çok yakın bir dost idi. Benden ziyade kardeşim ile yakındı, çünkü kardeşim kendisi ile çok yakın bir şekilde çalışıyordu. Kardeşim de rahmetli Dr. Adnan Bey gibi vefat etti. Yanılmıyorsam Dr. Adnan Bey'den bir yıl önce vefat etti. Birbirlerine çok yakındılar. Kardeşim, en büyük İslami Banka olan Abu Dabi Islamic Bank'ın İcra Kurulu Başkanı idi. Ve bu dönemde Dr. Adnan Bey Genel Müdür Yardımcısı görevinde idi. Adnan Bey, Genel Müdür Yardımcısı Vekili, ardından da Genel Müdür mevkiine yükseldi. Çok büyük adamdı. Hatırlarım, hep Bahreyn'deki evimize gelirdi. Çok iyi bir dosttu, kendisini hiç unutmayacağım.

Arap Bankaları Birliği'nin Yönetim Kurulu Başkanısınız; Birlik içinde sadece katılım bankaları mı mevcut yoksa ticari bankalar da var mı?

Hayır, Arap Bankalar Birliği hem ticari bankaları hem de İslami bankaları yansıtmakta. Bizler Albaraka olarak, ayrıca Arap Bankaları Birliği'nin de bir üyesiyiz. Hem ticari bankaları hem de katılım bankalarını yansıtmaktadır. Birlikte yaklaşık 430 bankamız bulunuyor.

Bank Audi, yakın bir gelecekte Lübnan'dan Türkiye'ye geliyor. Bu banka bir katılım bankası mı, yoksa ticari bir banka mı olacak?

Bank Audi, çok iyi bir banka. Galiba Lübnan'ın ikinci ya da üçüncü en büyük bankası. Mısır'da, Sudan'da, birtakım Afrika ülkelerinde ve Avrupa'da şubeleri var. Bank Audi, ticari bir banka.

Yanılmıyorsam sizin Körfez bankalarının Türkiye'ye geleceği şeklinde bir açıklamanız olmuştu. Bu konuda herhangi bir faaliyet mevcut mu? Bu Lübnan bankası (Bank Audi) bu faaliyetlerden biri mi?

Ben Türkiye'ye gelme ihtimali bulunan Körfez bankalarının mevcudiyeti konusunda bir beyanatta bulunmuşum. Lübnan bu Körfez bankalarından biri. Burada (Türkiye'de) yer almak için can atan birçok Körfez bankası var. Hâlihazırda dosyalarını inceliyorlar. Bu hususun iyi tarafı ise, Türkiye'ye Arap bankaları tarafından, bilhassa da Körfez bankaları tarafından ciddi miktarda para sokulmuş olması. Ben, Körfez ülkelerinden Türk bankalarına yaklaşık 2 milyar dolar değerinde mevduat geleceğini öngörüyorum.

Uluslararası Ticaret

Uluslararası rekabetin yoğun olarak yaşandığı günümüzde dış ticaret faaliyetleri içerisinde önemli bir paya sahip olan ithalat ve ihracat hareketlerinin ülke ekonomilerinin gelişmesine sağladığı yarar kadar, dış ticareti gerçekleştiren firmalara da sağladığı katkının önemi herkes tarafından bilinmektedir.

Uluslararası ticaret uygulamaları, alıcı ve satıcı firmaların farklı ülkelerde ikamet etmeleri, ülkeler arası mesafelerin uzaklığı, farklı hukuk kurallarına tabi olunması, farklı dil ve para birimlerinin kullanılması, örf, adet gibi temel nedenlerden dolayı iç ticaret uygulamalarına oranla daha karmaşık bir yapı arz etmektedir.

Uluslararası ticaret uygulamalarında RİSK!

Alıcı ve satıcı firmaların iflası veya şirketlerin tasfiye talebinde bulunmaları veya kötü niyetli tutumlarından dolayı taahhütlerin zamanında yerine getirilememesi durumunda ortaya çıkan **ticari risk**,

Alıcı ve satıcı firmaların kendi inisiyatifleri dışında gelişen ve tamamen ekonomik ve politik olaylardan kaynaklanan

bilen savaş, iç savaş, isyan, grev, lokavt ve benzeri halk hareketleri gibi nedenlerden dolayı taahhütlerin yerine getirilememesi noktasında ortaya çıkan **ülke riski**,

Ülkelerin içinde buldukları ekonomik konjonktüre bağlı olarak döviz kurlarının beklenmeyen bir şekilde aniden artışından kaynaklanan **kur riski**,

tarafın karşı karşıya kalabileceği başlıca risk faktörleri olarak görülmektedir.

Bu nedenle, dış ticaretin sahip olduğu önem doğrultusunda ulusal ve uluslararası mevzuat kurallarına hâkimiyet açısından ayrı bir uzmanlık dalı olarak görülen dış ticaret operasyonlarının sağlıklı yürütülmesi, her şeyden önce karşılaşılmaması muhtemel risklerin önlenmesi noktasında büyük önem taşımaktadır.

Bahsedilen risklerin minimize edilmesi ve uluslararası ticari ilişkilerin sağlıklı olarak yürütülebilmesi bakımından, dış ticarete uzman bir bankayla çalışmak oldukça önem arz etmektedir.

Bu noktada, Albaraka Türk; sahip olduğu 26 yıllık tecrübe, uzman ve yetkin kadrosu, hızlı ve kaliteli işlem şia-

rıyla çalışan merkezi operasyon yapısı, müşteri odaklı yaklaşımı ve 93 ülkeye yayılmış 843 bankadan oluşan muhabir banka ağı ile dış ticaret uygulamalarını hatasız bir şekilde gerçekleştirmek suretiyle müşterilerimizin sorunlarına çözüm üretmekte ihtiyaç ve beklentilerini etkin bir şekilde karşılamaktadır.

Uluslararası ticaret uygulamalarımız

Albaraka Türk ayrıcalığı ile gerek yurt içindeki gerekse yaygın yurt dışı muhabir banka ağıımızdan yararlanabileceğiniz başlıca kambiyo hizmetleri:

İthalat

İthalat işlemlerinde değişmez çözüm ortağınız Albaraka Türk...

Bankamız, ithalat uygulamaları konusunda her türlü bankacılık hizmetini yıllara yaygın büyük tecrübesiyle hızlı ve hatasız olarak sizlere sunmaktadır.

Her türlü akreditif işlemlerinizi, peşin ödemeli, vesaik mukabili ve mal mukabili transfer işlemlerinizi ile Dahilde İşleme İzin Belgesi (DiİB) ve Yatırım Teşvik Belgesi (YTB) kapsamında yapılacak ithalat işlemlerinizi Albaraka Türk'te, modern bankacılık imkanlarını kullanan, müşteri memnuniyetini esas alan, uzman personel tarafından hızlı ve hatasız bir biçimde yerine getirilmektedir.

İhracat

Albaraka Türk güvencesi ile dünyanın her yerine mal satın...

Ülkemiz ekonomisi için hayati önem taşıyan ihracat, Albaraka Türk'ün en iddialı olduğu alanlardan birisidir.

Her tür ihracat işleminde aracılık eden Albaraka Türk, dünyanın hemen her yerindeki muhabir bankalarının yanı sıra (Bank of New York Mellon, BNP Paribas SA, Bank of China Limited, UBS AG, UniCredit SpA, Commerzbank AG, Intesa Sanpaolo SpA, Standard Chartered Bank Plc, KBC Bank, Arab Bank Group, Banque Saudi Fransi, Arab Banking Corporation (BSC), Dubai Islamic Bank PJSC ve MashreqBank PSC v.b) 20'den fazla ülkede faaliyet gösteren Albaraka Bankacılık Grubu (ABG) ile işbirliği yapmak suretiyle ihracatçı müşterilerimizin yeni pazarlara ulaşmasını kolaylaştırmaktadır.

Albaraka Türk'ün; Yemen, Ürdün, Suriye, Mısır, Sudan, Cezayir gibi bazı Ortadoğu ve Kuzey Afrika (MENA) ülkelerinden gelen ihracat akreditiflerine teyit veren birkaç Türk bankasından biri olma özelliği sayesinde, ithalatçı ülkelere ait her türlü ekonomik ve siyasi riskler bankamız teminatı altına alınarak ihracat bedellerinizin zamanında ödenmesi sağlanmaktadır.

Yurt dışı havale

Albaraka Türk ile dünyanın her yerine hızlı para transferi...

Albaraka Türk'te, herhangi bir şubemizden yurt dışına

yapacağınız döviz transferleriniz, yaygın muhabir ağıımız ve elektronik bankacılık (S.W.I.F.T) sayesinde hızlı ve güvenilir bir biçimde "aynı gün valörle" gerçekleştirilmektedir. Yurtdışından, adınıza gelen döviz havalelerinizi istediğiniz an istediğiniz şubemizden bir talimatınız ile alabilirsiniz.

Ayrıca, sunmuş olduğumuz Western Union hizmeti ile artık tüm Albaraka Türk şubelerimizden uluslararası hızlı para gönderme ve alma işlemi yapabilirsiniz. Göndericiler ve alıcılar, Western Union'ın 200'ü aşkın ülke ve bölgedeki 400.000'den fazla acente hizmet noktalarından para gönderimi yapabilir veya paralarını çekebilirler.

Döviz çekleri

Albaraka Türk'de kendi adınıza veya istediğiniz ad veya kuruluşa dövizli çek düzenletebilir, elinizde bulunan her türlü dövizli banka çekleri ve seyahat çeklerini (travellers cheque) bankamız aracılığı ile tahsil ettirebilir ve karşılığını hemen alabilirsiniz.

Gayrinakdi kredilerimiz

Akreditif kredisi

Uluslararası ödeme yöntemlerinden biri olarak kullanılan akreditif işlemi; ithalatçı firmaların talebine istinaden, akreditif bedelinin akreditif şartlarında belirtilen uygun vesaikin ihracatçı tarafından ibrazı karşılığında ödeneceğinin bankamız tarafından taahhüt edildiği bir kredi türüdür.

Bankamız; 93 ülkeye yayılmış 843 bankadan oluşan muhabir banka ağı ile müşterilerimizin akreditif açtırma taleplerini modern iletişim imkânlarını kullanmak suretiyle hızlı ve hatasız bir şekilde "aynı gün" içerisinde sonuçlandırmaktadır.

İhracat akreditif teyid kredisi

İhracatçı firmalarımız lehine açılan "gayrikabilirücu" ihracat akreditiflerine bankamız teyidi eklenmek suretiyle, alıcı ülkesinin ekonomik ve siyasi riskleri bankamız güvencesi altına alınmakta, akreditiflerinizin gününde ödenmesi garanti edilmektedir.

Bankamız; özellikle Yemen, Sudan ve Cezayir başta olmak üzere, Orta Doğu ve Kuzey Afrika (MENA) bölgesinde yer alan diğer ülkelerden açılan ihracat akreditiflerine teyit ilave ederek uygun vesaik ibrazı şartı ile vadesinde ödeme güvencesi veren birkaç Türk bankasından biri olma özelliğine sahip bulunmaktadır.

Bankamız ayrıca; muhabir bankalarımızdan açılan ve bankamız teyidini taşıyan yüklemesi yapılmış "vadeli ihracat akreditiflerini" teminat kabul etmek suretiyle müşterilerimize fon temini de sağlamaktadır.

Kabul – Aval kredisi

Yurt dışından vadeli mal alımında, (Kabul Kredili Akreditif, Kabul Kredili Vesaik Mukabili, Kabul Kredili Mal Mukabili ithalat) ihracatçı firmanın alacaklı sıfatı ile keşide ettiği poliçenin ithalatçı tarafından kabul edilme-

si suretiyle ithal konusu mallara ödeme yapılmadan sahip olunması, bedelin ise poliçe vadesinde ödenmesine imkân sağlayan bir kredi türüdür.

Alıcı firma kabulünün yeterli görülmediği ve ödeme için bir banka garantisinin (aval) istendiği durumlarda, bankalar söz konusu poliçelere aval vermek suretiyle poliçenin vadesinde ödeneceğini ithalatçı namına garanti etmektedir.

Poliçe alacağının banka güvencesi altına alınmış olması, ihracatçı firma açısından bir güven unsuru olarak görülür ve banka avali taşıyan poliçeler başka bankalarda iskonto ettirilmek suretiyle finansman kaynağı yaratılmaktadır.

Bankamız, borçlusu olarak kabul ettiğiniz poliçelere aval vererek, poliçenin vadesinde ödeneceğini şirketiniz adına garanti etmektedir.

Ayrıca Bankamız, alıcı firma kabullü ve muhabir banka avallli "kabul kredili vesaik mukabili ihracat" vesaiklerini teminata almak suretiyle ihracatçı firmalarımıza fon kaynağı da sunmaktadır.

Uluslararası ödeme şekilleri

Uluslararası ticaretin yapısına ve karmaşıklığına bağlı olarak dış ticaret işlemlerinde üzerinde önemle durulması gereken konulardan biri de ödeme şekilleridir. Uluslararası ticari işlemlerin başarılı bir şekilde sonuçlanması hiç kuşkusuz firmaların içinde bulunduğu koşullara uygun olarak hangi ödeme şeklini tercih edeceğini bilmesi ve sonuçlarını baştan değerlendirebilmesi önemlidir.

Diğer bir ifade ile firmaların birbirlerine olan güveni, ticari ve mali durumları ve ülke politikaları ödeme şeklinin belirlenmesine etken rol üstlenmektedir.

İthalat ve ihracat işlemlerinde kullanılan uluslararası ödeme şekilleri ve özellikleri aşağıda açıklanmıştır:

Akreditif (Letter of credit)

Alıcının (amir / ithalatçı) talimatları doğrultusunda, amir bankanın belli bir meblağ ve vade dahilinde, akreditifte talep edilen şartlara uygun belgelerin ibrazı karşılığında, satıcıya (lehdar / ihracatçı) ödeme yapılacağını yazılı olarak taahhüt edilmesi şeklinde tanımlanmaktadır.

Akreditif ödeme şeklinde, alıcı ve satıcı firmaların güveni yerine bankaların taahhüdü ön plana çıktığından taraflar için büyük bir güvenlik unsuru sağlanmaktadır.

İthalatçı ve ihracatçı firmalar açısından en güvenli ödeme şekli olmasına karşın, yapısı itibarıyla bankalar tarafından tahsil edilen *ihbar / teyid / değişiklik / inceleme / rezerv / kurye v.b.* komisyonlar akreditif ödeme şeklini diğer ödeme şekillerine oranla daha maliyetli bir hale getirmektedir.

Alıcı (ithalatçı) açısından avantajı / riski:

Alıcı, akreditif bedelinin akreditif şartlarına uygun belgelerin ibrazı karşılığında yapılacağını güvencesi altındadır.

Vadeli akreditif söz konusu olduğunda *kur riski* ile karşı karşıya kalınabilir.

Satıcı (ihracatçı) açısından avantajı/riskisi:

Satıcı, akreditif şartlarına uygun vesaiki ibraz ettiği takdirde mal bedelinin ödenmesini güvence altına almaktadır.

Peşin ödeme (Advance payment)

Mal bedelinin malların sevkinden önce alıcı (ithalatçı) tarafından satıcıya (ihracatçı) ödendiği bu ödeme şekli, sağladığı ön finansman desteği nedeniyle satıcı açısından oldukça cazip, alıcı açısından ise son derece riskli bir ödeme şeklidir.

Alıcı (ithalatçı) açısından avantajı / riski:

Mal bedelinin peşin ödenmesinden dolayı, indirimli/ iskontolu mal ithal etme imkânı sağlar.

Mal bedelinin peşin olarak ödenmesine rağmen, malın

sevkiyatının yapılmaması veya istenen nitelik ve kalitede mal gönderilmemesi ihtimali bulunmaktadır.

Satıcı (ihracatçı) açısından avantajı/riski:

Malların hazırlanması ve sevk edilmesi öncesi gerekli finansmanın sağlanması açısından son derece güvenli ödeme şeklidir.

Vesaik mukabili ödeme (Cash against documents)

Vesaik mukabili ödeme yönteminde işlemi başlatan taraf ihracatçı (satıcı) olup, malların yüklemesi gerçekleştirildikten sonra sevk evrakları "**bedelinin tahsili karşılığında teslim edilmek**" şartı ile bankası aracılığı ile ithalatçının (alıcının) bankasına gönderilmesidir.

İthalatçının bankası aldığı talimat doğrultusunda, mal bedelini tahsil etmeden (kabul kredili ise poliçe kabulü yapılmadan) vesaiki ithalatçıya teslim edemez.

Alıcı (ithalatçı) açısından avantajı / riski:

Mallar gümrüğe geldikten sonra ödeme yapılacağından, satıcının malı geç gönderme riski üstlenilmez.

Malların siparişe uygunluğu ancak, ödeme yapıldıktan (kabul kredili ise poliçe kabulünden) sonra kontrol edilebilecektir.

Kabul kredili vesaik mukabili ithalat söz konusu olduğunda **kur riski** ile karşı karşıya kalınabilir.

Satıcı (ihracatçı) açısından avantajı/riski:

Alıcı ödeme yapmadan (kabul kredili ise poliçeyi kabul etmeden) malları ithal edemeyecektir. Alıcı son anda,

piyasa şartlarını veya ekonomik durumunu bahane ederek malları ithal etmekten vazgeçebilir.

Mal mukabili ödeme (Cash against goods)

Bu ödeme şeklinde, ihracatçı (satıcı) malları doğrudan ithalatçının (alıcının) ülkesine gönderir. Alıcı, mal bedelini malın gümrükten çekilmesinden sonra satıcı ile aralarındaki sözleşme çerçevesinde mutabık kalınan ileri bir tarihte öder.

Alıcı (ithalatçı) açısından avantajı / riski:

Alıcı, mal bedelini ödemediği malları teslim aldığı ve malları sattıktan sonra ödemeyi gerçekleştirdiği için en güvenli ödeme yöntemidir.

Kabul kredili mal mukabili ithalat söz konusu olduğunda **kur riski** ile karşı karşıya kalınabilir.

Satıcı (ihracatçı) açısından avantajı/riski:

Mallar, mal bedeli tahsil edilmeden gönderildiği için malların ithal edilmemesi, mal bedelinin geç ödenmesi veya ödenmemesi söz konusu olabilir bu nedenle, mal mukabili ödeme yöntemi satıcı firmalar açısından son derece risklidir.

Kabul kredili ödeme (Acceptance credit)

Kabul kredili ödeme ithalatçı firmaya yurt dışından **vadeli mal satın alma** hakkına yönelik olarak mal bedelinin "poliçe vadesinde" ödenmesi imkânı sağlayan, kullanım şekline bağlı olarak akreditif, vesaik mukabili ve mal mukabili ödeme şekillerine uygulanabilen bir ödeme şeklidir.

Uluslararası ödeme şekillerinde risk analizi

ÖDEME ŞEKLİ	MAL TESLİMİ	ÖDEME ZAMANI	İHRACATÇI RİSKİ	İTHALATÇI RİSKİ
Peşin Ödeme	Ödeme yapıldıktan sonra	Malların sevkinden önce	Yok	Ticari Risk (Mal bedelinin peşin ödenmesine rağmen, sevkiyatın yapılmaması veya gönderilen malların sözleşme evsafına uygun olmaması açısından en riskli ödeme şeklidir.)
Peşin Akreditif	Ödeme yapıldıktan sonra	Sevkiyatla ilgili dokümanlar alındığında	Yok	Yok
Vadeli Akreditif	Ödeme yapılmadan önce	Belirlenen vadede	Kur Riski	Kur Riski
Kabul Kredili Akreditif	Ödeme yapılmadan önce	Poliçe vadesinde	Kur Riski	Kur Riski
Vesaik Mukabili	Ödeme yapıldıktan sonra	Vesaikler tahsil bankasına ulaştığında	Ticari Risk (İthalatçı malları almaktan vazgeçebilir, mallar geri çekilmek zorunda kalınabilir.)	Ticari Risk (Mallar görülmeden ödeme yapılacağından, anlaşmaya uygun olmayan nitelikteki mal ile karşılaşılabilir)
Kabul Kredili Vesaik Mukabili	Ödeme yapılmadan önce	Poliçe vadesinde	Ticari Risk + Kur Riski (Firma kabullü poliçenin vadesinde ödenmemesi)	Ticari Risk + Kur Riski
Mal Mukabili	Ödeme yapılmadan önce	Taraflar arasında mutabık kalınan tarihte	Ticari Risk (Mal bedelinin geç ödenmesi veya hiç ödenmemesi söz konusu olup en riskli ödeme şeklidir.)	Yok
Kabul Kredili Mal Mukabili	Ödeme yapılmadan önce	Poliçe vadesinde	Kur Riski (Firma kabullü poliçenin vadesinde ödenmemesi)	Kur Riski

Sürdürülebilir kalkınma değil, sürdürülebilir insanlık

Zaim Hocamız'dı.

Moderniteden etkilenen birçok modern Müslüman iktisatçıda bir 'model' takıntısı varken, Sabahattin Hocadan öğrendiğim en kritik ders, 'modeli bırak, İslam insanına bak' şeklinde özetlenebilir. Zira sistemlerin şifresi insanlıdır. İnsansız bir model olmaz. Bu, bir ütopya değil, tarihin çağırısıdır.

O halde hedef, Nurettin Topçu'nun ardına düştüğü, 'Varlığını ölümsüz Anadolu ruhundan alan, yaşama zevkini unutup yaşatma aşkına gönül veren, hizmetlerinin karşılığını maveradan bekleyen, gösterişsiz-nümayişsiz hizmet ehli gençler' yetiştirmektir. Necip Fazıl, ciğerinden kalemine kan çekerek yazdığı Gençliğe Hitabe'sinde, 'bu gençliği karşısında gördüğünü' ifade ediyordu. Sabahattin Zaim Hoca işte bu Büyük Doğu neslinin bir hocası idi.

Açık söyleyelim, modern iktisadi düzende hem niyet kötü, hem amel kötü, böyle olunca sonuç da felaket oluyor. İktisat teorisinin sözde bilim haline gelmesinde en büyük katkı L. Walras'tan geldi. Ona göre para, faktör ve mal piyasalarında aynı anda piyasa dengesi oluştuğunda üretim, dağıtım ve bölüşüm sorunları çözülmüş olacaktır. Emek piyasasında arz-talep dengesi, mal piyasasındaki gibi fiyatların aşağı yukarı esnek olmasıyla gerçekleşir. Para piyasasının fiyat göstergesi faiz, mal piyasasının bildiğimiz fiyatlar, emek piyasasının fiyatı ise ücretlerdir. Emek, para ve mal piyasalarında tekelleşme, dışsallıklar vs. gibi piyasa aksaklıkları varsa bu durumda piyasayı dengeye getirecek dozda ve geçici bir müdahale gerekir. Bunun dışında kimse karışmamalı.

Piyasaları dengeye getiren dürtü ise çıkarlardır. İktisadi aktörler akıllıdır ve kendi çıkarlarını hesap ve takip eder. Modern iktisat, tezatlarla dayanır. Her şey zıddı ile kaimdir. Hayat bir diyalektiktir. Emekçi ile patron, boş zaman ile çalışmak, tüketim ile tasarruf hep zıt ve çatışan kavramlardır! Yaratıcı yıkım böylece sürüp gider. Darwinci bu dünyada, kimseye rahat yüzü yoktur. Hayat bir cıdaldır.

İktisatçıların literatüründe bolca kullanılan terimlerden biri de 'sürdürülebilir büyüme/kalkınma' ile ilgilidir. Bununla kast edilen şey şudur: Yapılan iktisadi faaliyetlerden uzun vadede öyle neticeler elde etmeliyiz ki; günün sonunda 'attığımız taş, ürküttüğümüz kurbağaya değmeli.' Yani, harala-gürele, kaba-saba bir kalkınma toplumu, aileyi, insanı, ruhumuzu içi kof, kuru bir kütüğe çeviriyor.

Artık sıklığı ve derinliği gittikçe artan krizler, tuttuğumuz yolun, sahil bir yol olmadığını, deniz suyuyla susuzluğumuzu gidermeye çalıştığımızı gösteriyor. Kim bilir belki de yaşadıklarımızdan ders alma fırsatı verecek köprüden önceki son çıkış da kaçmak üzere. İktisat Bilimi(!)'nin önde gelen isimlerinden Jeffrey Sachs, son bir yazısının başlığını işte bu yüzden 'sürdürülebilir insanlık' diye atmış. Ne desek, Batılıların ifadesiyle 'good morning after supper' (öğleden sonra günaydın!) mı desek. Ya da 'uyan da balığa gidelim' mi desek?

Sahi 'sürdürülebilir insanlık' nedir? Sanırım eşyanın tabiatına uygun, kozmik düzenin kılavuzuna uygun bir hayat ve nizam meselesi. İşte bize bunun mahiyetini öğreten son bilgilerden biri de, 2007 Aralık ayında ahiret yurduna irtihal eden merhum Prof. Sabahattin

İşte 'sürdürülebilir insanlık' arayan herkesin bu materyalist körlükle mücadele etmesi gerekir. Zira, çıkarıcı iktisadi bireyin 'sonsuz zevklerini, arzularını ve isteklerini' putlaştırması, bilim kisvesi altında insanlığın zihnine zerk edildi. 'Nefsinden başka gerçek yoktur, o halde tatminim için her yol mubahtır' anlamına gelen hedonizmi, adeta insanın genetik kodlarına kazıdılar.

İklim dengesizlikleri, çevre tahribatı, insanoğlunun bir daha yerine koyamayacağı kıt kaynaklar üzerindeki vahşi sömürü artık bizi köşeye sıkıştırdı. Bencilliğin tapınağına mahpus olan Batılı(laşmış) birey, aileye, akrabaya, hatta kendi evladına bile katlanamaz hale geldi. Hem çevre hem de ciddi bir demografik felaket kapıda. Peki yerine ne koyacağız?

İşte burada Sabahattin Zaim Hoca'nın ardında düştüğü İslam insanını, yani denge insanını, ya da Fethullah Gülen Hocaefendi'nin tasavvufi bir yaklaşımla ifade ettiği 'sıfır merkezli insanı' bulmamız gerekiyor.

Gerçekten de iktisadın çıkarıcılık ve hazlar tarafından yönetilen sözde 'genel dengesinin' yetersizliği ayan beyan ortaya çıkmıştır. Bize daha kapsamlı bütüncül bir denge lazım. Ekonomide, toplumda, siyasette. Hayatın her alanında. Öyle inanıyor ve buna tarihten de çokça

mesnet buluyorum ki, insanlığın kurtuluşu, İslam gibi iki kanatlı bir hayat, bir denge medeniyetinde. Bu iki kanattan biri akıl, diğeri de iman.

İmanı akılla bulduğumuz gibi, akılı da iman kertesinden geçirmek gerek. İslam'da akılı olmayanın dini de olmaz. Bu yüzden tahkiki imanın yolu 'tefekürden' geçiyor, taklitten değil. Kur'an-ı Kerim'de en sık kullanılan uyarılardan biri, 'Siz hiç akıl etmez misiniz?' şeklinde. Tarihten örnekler veriliyor, geçmiş kavimler önümüze seriliyor, evren hallaç pamuğu gibi atılıyor, 'bakın, görün, düşünün, ibret alın, akl edin' deniliyor. Yani İslam medeniyeti, imanın terbiyesi altında tam bir akıl medeniyeti. Aklın yan etkileri alınmış olarak!

İkisinin toplam bileşkesi kuşun uçmasını mümkün kılacak. Ne toplumdan soyutlanmış ve bir mağaradaki münzevi iman, ne de hayatı aklın kaskacına alan maddiyat. İman ile akıl dengesi kurulurken, kişisel çıkarları diğergâmlıkla, acımasızlığımızı merhametle, bireyciliğimizi toplumsallığımızla, düşmanlığımızı tesanütle, kâr takibini kul hakkı ve fukaranın zekât hakkı ile... dengelediğimizde, işte buradan beklenen 'bütüncül denge' ortaya çıkacak.

Prof. Dr. İbrahim Öztürk

İyiler mutlaka siyasete girmeli

Prof. Dr. Ekrem Pakdemirli: "Gençler vakit kaybetmeden meslek sahibi olmalı, yüksek tahsillerini yapıp, topluma üretken olarak katılmalı; sonra siyaset veya sivil toplum örgütlerinde aktif rol almalıdır."

Geçmişinize baktığımızda sizi akademisyen, bürokrat ve sonra da siyasetçi olarak görüyoruz. Siyasete atılmanız kendi tercihinizle mi oldu, yoksa şartlar mı sizi buna zorladı?

Benim siyasete atılmamı rahmetli Özal istedi. Ben siyasetin ferdi gelişmemize zararlı olacağını, siyaset meydanında özü sözü bir olmayan çok kişilerin bulunduğunu ifade ederdim. Özal, benim bütün itirazlarımı dinledikten sonra, siyasette iyi bir kimse girdiğinde, bir kötüyü yer

kalmaz, onun için iyilerin siyasete girmesi gerekli dedi. Bir yarım gün, bütün dünyadan koparak konuştuk, sonunda beni ikna etti.

Türkiye’de ekonominin ciddi manada ve yoğun bir şekilde konuşulmaya başladığı dönemler herhalde 80 sonrası dönemlerdir ve bu döneme baktığımızda önde gelen isimler arasında sizin isminiz de var. 80 öncesi ile 80 sonrası arasında ekonomi açısından başlıca fark ne idi?

80 öncesinde ‘karma ekonomi’ adı altında hükümete ve bürokrata göre değişen belirsiz bir ekonomik anlayış vardı. 80 sonrasında tedricen serbest piyasa ekonomisine geçiş yapıldı.

Rahmetli Özal’ın yakın çevresindeydiniz. Ekip olarak öncelikleriniz nelerdi ve bunların ne kadarını gerçekleştirebildiniz? Dışardan bakışla kolaymış gibi gözükse de süreçte karşılaştığınız zorluklar nelerdi? Siyasete başladığınız yıllarda Ekrem Pakdemirli olarak nasıl bir Türkiye hayal ediyordunuz ve bugünkü Türkiye o hayalinizin neresinde?..

Siyasete başladığımda Türkiye’nin gelişme düzeyi oldukça geri idi. Borçlarını ödeyemeyen bir Türkiye. Akaryakıt ithal edemeyen bir Türkiye. Karaborsa ve nihayet gençleri birbirine düşmüş bir Türkiye vardı. Siyasete atıldığımızda, ülkemizi manevi değerlerimizi güçlendirerek insan hakları ve bilimde Avrupa ülkeleri seviyesine gelmesi hayalimiz idi.

Türkiye’nin en önemli problemlerinden birisi olan terör meselesi ile alakalı neler düşünüyorsunuz? Müşahede ve tecrübelerinizden hareketle, bu meselenin halledilebilmesi için bundan sonra neler yapılabilir?

Terörün bitirilmesinin, ordu birlikleri ile değil özel hareket birimlerinin kullanılması ile mümkün olacağını düşünüyorduk. Halen de aynı şeyi düşünüyorum. Ordu dış müda-

halelerin önlenmesinde “düşman, cephe, hat” gösterilerek yapılan bir mücadelede etkin olur. Ordu, sivillerin içinden bir teröristi, ayrılıkçıyı ayırt edemez. Ayırt etmede çok büyük yanlışlıklar yapılır. 90’lı yıllarda Güneydoğu problemini askere havale etmek büyük bir yanıltı. Bugün bu yanıltıdan dönülme sinyallerini görüyorum.

Türkiye’nin bugünkü ekonomik durumuyla ilgili olarak neler düşünüyorsunuz? Mesela, ‘ben olsaydım şunu şöyle yapardım’ dediğiniz şeyler var mı?

Bugün ekonomimizin yumuşak karnı “cari açıklar”ımızdır. Ben olsaydım, içerideki faizlerimizi yavaş yavaş indirirdim. Bu iniş karşılığında dışarıdan gelen sıcak para azalır. Doları da olması gereken seviyeye çıkararak, ithalatı baskı altına alır ve böylelikle ihracatı da teşvik ederdim.

Bugün Katılım Bankaları olarak faaliyet gösteren faizsiz finans kuruluşları, bir anlamda sizin aktif siyaset döneminizde faaliyete başladı. Halen Albaraka Türk Yönetim Kurulu üyesisiniz. Bu kuruluşların gelişme süreci ve günümüzdeki durumları ile ilgili olarak neler söylemek istersiniz?

Hazine Dış Ticaret Müsteşarı iken “özel finans kuruluşları” adı altında faizsiz bankacılığı başlattık. İngiltere’de 1965 yılında bu tür kuruluşlar faaliyette idi. Londra’da doktora yaptığım sırada kurumları inceledim. Yurda döndükten sonra ilk fırsatta bu kurumları hayata geçirdik. Öngörümüz, bankalarda bulunan mevduatın yanına “yastık altında” duran varlıkları koymaktı. Tahminimiz özel finans kurumlarındaki mevduatın toplamın yüzde 20-25’i civarında olacağı istikametinde idi. Yanıldık. Bugün %5-6 sı civarında olduğunu gördük.

Bir akademisyen, bürokrat ve siyasetçi olarak özellikle gençlerimize neler tavsiye edersiniz?..

Gençlerimize, gelişme yarışında olan milletler içinde öne geçmemizin tek yolunun çok çalışmak olacağı öğüdünü vermek istiyorum. Ülke kaynakları kıt. Bunları verimli kullanmaktan başka çaremiz yok. Gençler vakit kaybetmeden meslek sahibi olmalı, yüksek tahsillerini yapıp, topluma üretken olarak katılmalıdır. Gençler bu edinimlerden sonra siyaset veya sivil toplum örgütlerinde aktif rol almalıdır.

Albaraka'nın sponsorluğunu yaptığı 9. Active Academy Finans Zirvesi'nde 'Küresel krizin israfı ve yeni istikrarın geleceği' konusu masaya yatırıldı

Bu yıl dokuzuncu kez düzenlenen ve 'Küresel krizin israfı ve yeni istikrarın geleceği' konusunun ele alındığı Active

Academy Finans Zirvesi, 1 Aralık'ta Swiss Otel'de iş ve ekonomi dünyasının fikir liderlerini bir araya getirdi.

BDDK Başkanı Tefik Bilgin ve IMF Türkiye Temsilcisi Mark White Lewis ile birlikte Albaraka Türk Katılım Bankası Genel Müdürü Fahrettin Yahşi'nin de katıldığı zirvede, bir süredir tüm dünya ekonomilerinde ardı ardına yaşanan kriz konusu ayrıntılarıyla ele alındı. Toplantıya katılan konuşmacılar krizin mevcut görünümü ve beklentilerini belirlerken, değişen düzende fark yaratmak üzere risk ve fırsatlar da masaya yatırılarak değerlendirildi. Toplantının Türkiye değerlendirmesinde konuşan Yahşi, tüm dünyanın örnek aldığı Türk katılım bankacılığı sisteminin özelliklerini katılımcılarla paylaştı.

Zirveye sponsor olarak da destek veren Albaraka, etkinlik merkezinde kurulan Albaraka standında davetlilerle de yakın temaslarda bulundu.

2. Boğaziçi Bölgesel Ortaklık Zirvesi Albaraka sponsorluğunda gerçekleşti

Ortadoğu, Orta Asya, Balkanlar ve Kuzey Afrika'dan 41 ülkenin devlet yöneticileri, iş adamları, lider adayları ve

genç kadın girişimcilerinin 'bölgesel değişim ve kalkınma' için bir araya geldiği 2. Boğaziçi Bölgesel Ortaklık Zirvesi İstanbul Conrad Otel'de gerçekleşti.

Üç gün süren zirvede dış ticaret ve sınai işbirliği, bilişim ve telekomünikasyon, finans ve bankacılık, enerji, genç liderler ve girişimciler, bölgesel kalkınmada kadın ve kadın girişimciliği, kentsel dönüşüm-altyapı ve inşaat, lojistik, savunma sanayi, tarım ve gıda güvenliği ile eğitim ve kültür işbirliği, üniversitelerin rolü konuları ele alındı.

23-25 Kasım tarihleri arasında yapılan zirveye sponsor olarak destek veren Albaraka Türk Kalkınma Bankası, Uluslararası İşbirliği Platformu'nun (UİP) bölgedeki gelişim sürecinde sinerji oluşturma mücadelesine ortak olurken, zirve boyunca etkinlik merkezinde kurulan Albaraka standında katılımcılarla buluştu.

Albaraka Türk “Bereket Emeklilik Günleri” büyük ilgi gördü!

Profesyonel fon yöneticileri tarafından işletilerek mudilerinin birikimlerine değer katan Bereket Emeklilik Planı'nın tanıtıldığı “Bereket Emeklilik Günleri”, Albaraka Türk müşterileri tarafından büyük ilgi gördü!

Türkiye’de faizsiz bankacılık alanındaki finansal kuruluşların ilki ve öncüsü olan Albaraka Türk, hazırladığı Bereket Emeklilik Planı ile rahat ve konforlu bir emeklilik yaşamak isteyenlere sunduğu avantajları, düzenlediği “Emeklilik Günleri” etkinliğiyle mudilerine tanıttı.

Faizsiz yatırım imkânlarının güvenli bir sistemde, profesyonel fon yöneticileri tarafından yönlendirilen Bereket Emeklilik Planı, bireysel emeklilik sektörüne güçlü bir soluk kattığı gibi, Albaraka Türk mudilerine de güvenli bir emekliliğin kapılarını aralıyor.

İlk aşamada altı farklı şubede uygulanan Albaraka Türk Bereket Emeklilik Günleri, 8 Aralık 2011’de Fatih Şubesi’nde başladı; 14 Aralık Ümraniye, 15 Aralık Avcılar, 21 Aralık Bayrampaşa, 22 Aralık Güngören, 28 Aralık Kadıköy şubesinde devam etti. Etkinlik süresince şubelerimizi ziyaret ederek bilgi alan müşterilerimizden birçoğu

da kendilerini Bereket Emeklilik Planı güvencesine aldılar. Albaraka Türk Bereket Emeklilik Günleri, önümüzdeki günlerde İstanbul’daki şubelerimizin yanında, Ankara ve diğer illerdeki şubelerimizde, önceden duyuruları yapılmak suretiyle devam edecek.

Albaraka Banking Group şirketleri arasında “En İyi Faaliyet Raporu Ödülü” Albaraka’nın oldu

Bu yıl ilk kez Albaraka Banking Group (ABG) şirketleri arasında yapılan faaliyet raporu değerlendirmesi sonuçları belli oldu. Albaraka Banking Group bünyesinde yer alan 12 bankanın 2010 faaliyet raporlarının mücadele ettiği değerlendirmede, ABG’nin kendi faaliyet raporu değerlendirme dışı tutuldu. ABG’nin üst düzey yetkililerinden oluşan jüri ekibinde, değerlendirmenin en objektif koşullarda yapılması için grup dışından iki yetkili isim daha bulundu.

Albaraka Türk Katılım Bankası ‘en iyi’ oldu

Türkiye ile birlikte Bahreyn, Lübnan, Endonezya, Güney Afrika, Tunus, Suriye, Ürdün, Cezayir, Pakistan, Mısır ve Sudan’da yer alan Albaraka Group bankalarının 2010 yılını özetleyen faaliyet raporlarının katıldığı değerlendirmede Albaraka Türk Katılım Bankası büyük beğeni toplayarak, birinci oldu.

Marka rehberi teknik gerekliliklerine uyum, birleşik kurumsal kimliğin yönetsel prosedürlerine uyum, yerel yönetmelik gereksinimlerine uyum, uluslararası en iyi

uygulamalar, anlaşılır dil, ifade ile dizayn ve üretim kalitesi ile yerel bankalarla karşılaştırıldığında baskı zamanlaması gibi 5 ana kriter olmak üzere toplam 17 farklı başlık altında değerlendirilen Albaraka Faaliyet Raporu, en yüksek puanı alarak, 2010 yılının en iyi raporu seçildi.

Cemal Reşit Rey'de "Ebrû'nun Hat'la İmtihanı" sergisi...

Türkiye'nin en değerli hat sanatçılarından eserleri, yaşayan en ünlü ebrû sanatçılarından Alparslan Babaoğlu'nun ebrû desenleri üzerinde yeniden hayat buldu. Albaraka koleksiyonundan Cemal Reşit Rey'e taşınan eserler, 26 Kasım – 4 Aralık 2011 tarihleri arasında sanatseverler tarafından yoğun bir şekilde ziyaret edildi. Sergi açılışına AB Bakanı ve Başmüzakereci Egemen Bağış'ın eşi Beyhan Bağış'ın yanı sıra Prof. Uğur Derman da katıldı.

Geleneğin ve sanatın toplum hayatındaki önemine inanan Albaraka, sanatta geleneğin devamlılığı ve bozulmadan gelecek nesillere aktarılması amacıyla hayata geçirdiği projelere, 'sosyal sorumluluk' anlayışıyla bir yenisini daha ekledi.

Hepsi Hakk'a yürümüş hattatlarımızın en beğenilen eserlerinin katı' tekniği ile hazırlanan kalıplarını ebrûlayan ebrû sanatçısı Alparslan Babaoğlu'nun çalışmalarından oluşan 66 parçalık Albaraka koleksiyonu, 26 Kasım-4 Aralık 2011 tarihleri arasında Cemal Reşit Rey fuayelerinde sergilendi. Serginin açılışına kalabalık davetli topluluğunun yanı sıra AB Bakanı ve Başmüzakereci Egemen Bağış'ın eşi Beyhan Bağış'ın yanı sıra Prof. Uğur Derman da katıldı.

Serginin açılışında konuşan Albaraka Türk Genel Müdür Yardımcısı Mehmet Ali Verçin, ebrû sanatçısı Alparslan Babaoğlu tarafından oluşturulan 66 parça eserle sanatseverlerin karşısına çıkmaktan mutluluk duyduklarını kaydetti. Alparslan Babaoğlu da sergideki eserleri, hayatta olmayan hattatların eserlerinin kalıbını çıkararak, akkase tekniğiyle ebrûlayarak yaptığını ifade ederek, sergiye gösterilen ilginin kendisini mutlu ettiğini söyledi.

Renkleri, ustalığı ve sonsuz sevgiyi 66 farklı derinlikle sunan ve akkase* tekniği ile hazırlanan eserlerde, hat'ların tümü Sami Efendi, Hulusi Efendi, Hakkı Bey, Halim Özyazıcı ve Hamid Aytac gibi ünlü hat ustalarına

ait. Eserlerin etrafında yer alan altın cetveller ise, müzehhibe Betül Okka tarafından çekilmiş.

Hüsn-i hat, katı' ve ebrû sanatlarının bir arada kullanılmasıyla değerlerini artıran eserler, üç yıl süren bir çalışmanın hasılası.

Alparslan Babaoğlu kimdir?

1957 yılında Ankara'da doğan Alparslan Babaoğlu, ilk ve orta öğrenimini Ankara ve Erzurum'da tamamladı. Devlet bursuyla gönderildiği İngiltere'deki elektronik mühendisliği eğitimini 1979 yılında, aynı dalda yüksek lisans eğitimini ise 1980 yılında tamamlayıp yurda döndü. 1984'de Topkapı Sarayı Nakışhanesi'ne devam ederken başladığı ebrû yapımını o tarihten bu yana aralıksız sürdürmektedir.

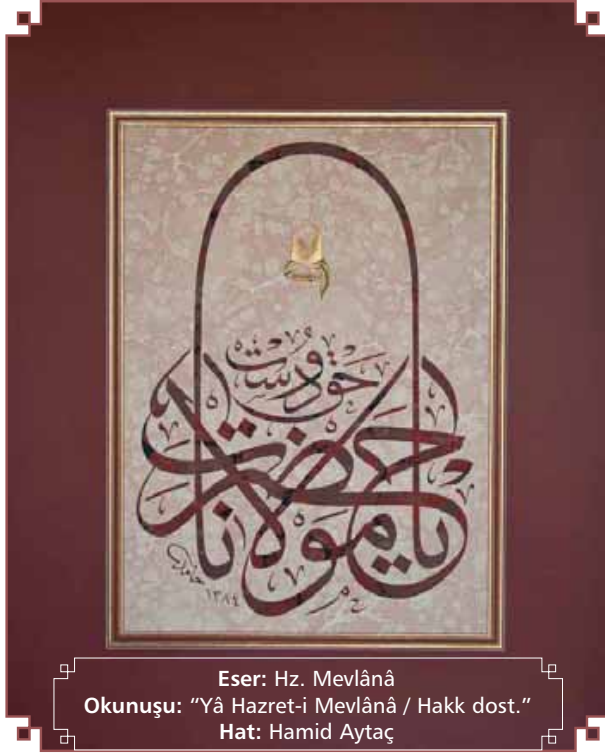
1985'de ustası Mustafa Düzgünman'la tanışan Babaoğlu, 1989'da kendisinden ebrû sanatının icrası ve öğretimi konusunda icazet aldı. İlk kişisel sergisini 1990'da Topkapı Sarayı'nda açtı, aynı yıl Washington D.C.'de ikinci, 1991'de memleketi Çorum'da üçüncü ve 1999'da Yıldız Sarayı'nda dördüncü kişisel sergisini açtı. Sayısız karma sergiye katıldı.

"Ebrû İstanbul" isimli bir ebrû kitabı hazırlamış ve bu eseri İstanbul Belediyesi Kültür A.Ş. tarafından 2008'de yayımlanmış olan Alparslan Babaoğlu, Neyzen Sadreddin Özçimi'ye ve İsmail Tirkeş'e ebru icazeti vermiştir.

Ebrû sanatı hakkında

En geniş tanımıyla ebrû, kitre ya da benzeri malzemelerle kıvamı artırılan sıvı üzerinde güneşten etkilenmeyen, asit ve benzeri yabancı maddeler içermeyen doğal boyaların serpilmesiyle elde edilen desenlerin, sıvının yüzeyine kapatılan kâğıda geçirilmesiyle gerçekleştirilen bir kâğıt bezeme sanatıdır.

Soyut resim anlayışıyla sergilenmesinin dışında ebrûnun gerçek kullanım yerleri, yazı koltuk ve pervazları ile ciltlerdir. Türk ebrûsunun yapımında suda erimeyen, güneşten etkilenmeyen asit ve kazein içermeyen doğal boyalar kullanılır. Her ebrûcu, at kıllarını gül dallarına sararak kendi fırçalarını kendisi yapar. Kitre, sahlep, deniz kadayıfı gibi bir kıvam arttırıcı ile kıvamı istenen ölçüde art-

tırılan ve bir miktar da yapışkanlık kazandırılan su, tekne tabir edilen ve ebrûlanacak kâğıdın ebadına göre hazırlanan bir kaba boşaltılır. Kavanozlarda bulunan ezilmiş

boyaların içine kaynatılmış sıgır ödü ilave edilerek suya düşen boya damlasının suyun yüzeyinde oluşan yüzey gerilimini kırıp açılması sağlanır.

Bu şekilde az öd içeren boyadan yoğun öd içeren boyaya doğru istenen renkler teknedeki suya serpilerek ebrû deseni elde edilir.

Son aşamada, ebrûlanacak kâğıt, hava kabarcığı bırakmayacak şekilde kaydirmeden suyun üzerine yatırılır ve teknenin kenarına sıyrılarak teknedeki suya serpilerek ebrû ya da hatip ebrûsu yapılacaktır, önce yukarıda anlatıldığı gibi ve aynı rengin tonlarında bir battal ebrû yapılır. Üzerine çeşitli kalınlıkta tel ve iğneler kullanılarak damlatılan boyalara yine teller ve iğneler ile şekil verilmek sûretiyle hatip ya da çiçek desenleri elde edilir.

Akkase tekniği hakkında

Sergide yer alan eserler akkase tekniği, yani yazının kendisinin ya da dışında kalan kısmının katı' tekniği ile kâğıttan oyularak hazırlanan bir kalıp ile kapatılması ve ilki kalıpla kapatılmadan, ikincisi kalıp yapıştırıldıktan sonra olmak üzere, iki kere ebrûlanması sûretiyle gerçekleştirilmiştir. İkinci ebrû alındıktan sonra kalıp sökülerek yazının dışında kalan fazla kâğıt traşlanmış, yazının rengine uygun ve pistole ile sanatçı tarafından boyanmış, fon mukavvasına nişasta muhallebisi ile yapıştırılarak sergilenmeye hazır hale getirilmiştir.

Türkiye'nin ilk fotoğraf müzesi açıldı Dr. Adnan Büyükdeniz Kitaplığı'nda 'Yeryüzünün Renkleri' parlamaya devam edecek

Albaraka Türk Katılım Bankası Merhum Genel Müdürü Adnan Büyükdeniz'in adı, Türkiye'nin ilk fotoğraf müzesinde seçkin fotoğraf kitapları ve albümlerin yer alacağı kitaplığa verildi.

Fotoğraf Dostları Derneği Başkanı Gültekin Çizgen'in bir süredir çalışmalarını yürüttüğü, Türkiye'de fotoğraf sanatını desteklemek ve görsel bellek oluşturarak fotoğraf ve fotoğrafçıları takipçilerle buluşturmayı hedefleyen Fotoğraf Müzesi kapılarını açtı.

Koleksiyonları, sergileri, yayınları, fotoğraf arşivi, kütüphanesi ve fotoğraf sanatının gelişmesine yönelik proje ve eğitimleriyle Türkiye'nin ilk fotoğraf müzesi olarak İstanbul'a yepyeni bir kültür hizmeti sunan müzeye Albaraka Türk Katılım Bankası da destek verdi.

Profesyonel yaşamdaki başarılarının yanı sıra entelektüel kişiliği ve fotoğraf sanatına olan ilgisi ile de tanınan; "Yeryüzünün Renkleri" isimli bir fotoğraf albümü ve çeşitli sergileri bulunan bankamızın eski Genel Müdürü

Merhum Adnan Büyükdeniz adına müzede bir kitaplık, bankamız desteğiyle açılmış oldu.

Seçkin fotoğraf kitapları ve albümlerin yer alacağı Dr. Adnan Büyükdeniz Kitaplığı'nda aynı zamanda yakın dönem fotoğraf koleksiyonlarının görülebileceği bir araştırma arşivi de bulunuyor.

Albaraka Isparta Şubesi yeni mekânında

Türkiye'nin ilk katılım bankası olan Albaraka'nın Isparta Şubesi yeni mekânında hizmet vermeye başladı.

15 Aralık tarihinde gerçekleştirilen açılışa Isparta Valisi Memduh Oğuz ve Albaraka yöneticileri katıldı.

Açılışta konuşan Albaraka Genel Müdürü Fahrettin Yahşi, Albaraka'nın sağlıklı büyüme stratejisi çerçevesinde 2011 yılını toplamda 8 yeni şube açarak 122'ye ulaştığını belirterek 2012 yılında ise 20 şube açmayı hedeflediklerini bildirdi.

Türkiye genelinde 122 şubeye sahip olan Albaraka, tüm dünyanın olduğu gibi ülkemizin de içinden geçtiği hassas ekonomik koşullarda, reel ekonominin desteklenmesini önemsiyor ve reel kesimin finansman ihtiya

çalarını temini ve halkımızın tasarruflarını değerlendirmesi için yeni şubelerle müşterilerine ulaşmayı hedefliyor.

Isparta'nın işlek caddelerinden biri olan Cumhuriyet Caddesi'ne taşınan Albaraka Isparta Şubesi, yeni mekânında müşterilerine daha kaliteli daha hızlı hizmet vermeyi amaçlıyor.

Albaraka Isparta Şubesi İletişim Bilgileri:

Yayla Mah. Cumhuriyet Cad. Uğur Apartmanı No:11
ISPARTA

Tel: (0246) 223 47 42

Faks: (0216) 666 17 74

E-Posta: isparta@albarakatürk.com.tr

Albaraka Türk 3. Hac, Umre ve İnanç Turizmi Fuarı'nda 5.000 kişiyi Hicaz Kart'la tanıştırdı!

Türkiye Seyahat Acentaları Birliği TÜRSAB ve Aktif Fuarçılık ortaklığıyla bu yıl üçüncüsü düzenlenen Hac, Umre ve İnanç Turizmi Fuarı'na Albaraka Türk de gül kokulu Hicaz Kartı ile katıldı.

İstanbul Feshane Kongre ve Kültür Merkezi'nde 6-8 Ocak 2012 tarihleri arasında, TÜRSAB ve Aktif Fuarçılık ortaklığıyla üçüncü kez gerçekleştirilen Hac, Umre ve İnanç Turizmi Fuarı'nda, bankamız da stand açarak Hicaz Kartı tanıttı.

Bireysel Pazarlama Müdürlüğü ve Fatih Şube Bireysel

Pazarlama çalışanları tarafından yürütülen ve üç gün süren stand çalışması yoğun bir ilgi ile karşılandı. Bireysel Pazarlama Müdürlüğü yöneticilerinin bizzat katılarak bilgilendirme yaptığı çalışma hem bankamız hem de fuar katılımcıları için son derece faydalı oldu.

Üç yıldır aktif bir şekilde düzenlenen ve katılımcısı her geçen gün artan Hac, Umre ve İnanç Turizmi Fuarı'nı bu yıl da 30.000 kişi ziyaret etti. Fuarın üç yıldır katılımcısı olan bankamızın standını ise 5.000 kişi ziyaret ederken müşterilerimizin 102 tanesi Hicaz Kart sahibi oldu. Hac ya da Umre'ye gidecek müşterilerimiz için özel olarak geliştirilen Hicaz Kart, debit kart (Atm Kart) özelliğine sahip. Müşterilerine kullanım kolaylığının yanı sıra, estetik bir zarafet de sunmak isteyen Albaraka Türk, Hicaz Kart'ı özel olarak çalışılan görsel bir tasarımla hazırlattı. Gül kokulu Hicaz Kart, nakit para taşımanın getirdiği riskleri tamamen ortadan kaldırıyor. Maestro özelliği ile yurt dışında kolay para çekme ve kolay alışveriş avantajına kavuşan kullanıcılar, Albaraka'nın hediye ettiği ferdi kaza sigortası imkânından da yararlanabiliyor. Fuar süresince Hicaz Kart başvurusunda bulunan müşterilerimize özel tasarımı Albaraka Türk cüzdanı ve tüm stand ziyaretçilerine bankamızın 2012 yılı promosyonları hediye edildi.

Her mevsimin kenti

Rize

Doğu Karadeniz Bölgesi'nin her mevsim farklı tatlar sunan kenti Rize, coğrafi konumunun sunduğu fırsatlarla bir doğa ve kültür cenneti durumundadır. Kuzeydoğu Anadolu'nun turizm potansiyeli en yüksek kentlerinden biri olarak yükselmeye devam ederken yılın dört mevsiminde fırsat tanıdığı aktivitelerle gezginlerin listesinde her geçen gün daha üst sıralara çıkmaktadır. Hem bir Karadeniz sahil kenti hem de dağ-yayla-su kenti olarak ziyaretçilerinin kendisine hayran etmeden sınırlarından uğurlamaz. Vadileri belirleyen dereleri, metrelerce yüksekten düşerek Karadeniz'e karışan şelaleleri, Kaçkar'ın eteklerini süsleyen yaylaları, yayla turizmin ünlü merkezlerinden Ayder ve İkizdere ilçeleri, dik yamaçlara kurulu yayla evleri ve bu evlerdeki otantik yaşam tarzı; tarihi eskilere uzanan nadi-de ahşap konakları, yaz aylarında şenliği ve horonu eksik olmayan festivalleri; doğayla yoğrulan yaratıcı, özgün ve leziz sofraları; sayısız endemik bitkisi, sık ormanlarındaki zengin bitki ve hayvan çeşitliliği, buzul gölleri, otçağlı kaleleri, kemerli taş köprüleri, sıcak termal kaynakları, özenle işlenen çay tarlaları, neşeli ve esprili insanları ve özetle; her yanı ve köşesi ile herkes için bir davetiye sunuyor.

Rize'nin Merkez, Ardeşen, Çamlıhemşin, Çayeli, Fındıklı, Güneysu, Hemşin, İkizdere, İyidere, Derepaşarı, Kalkandere ve Pazar olmak üzere 12 ilçesi bulunur. Bol yağış alan Kaçkar dağlarının eteklerine kurulu kent, sıkı bir akarsu ağıyla örtülüdür. Zirvelerdeki buzulların erimesi ve yıl boyunca düşen yağış miktarı bölgenin her mevsim yeşil

kalmasını sağlar. Bu doğada oluşan zengin bitki ve hayvan çeşitliliğinin yanı sıra, bölgede doğa yürüyüşü dağcılık, kano, rafting, motosiklet, bisiklet, heliski ve jeep safari gibi pek çok turizm faaliyetine de olanak verir. Kaynağını Kaçkarların zirvelerindeki buzullardan alan, yüksek debi ve rejime sahip 50-60 km hızla Karadeniz'e dökülen akarsularında, kırmızı benekli doğal alabalık popülasyonu zengindir ve kültür balıkçılığı da gelişmiş durumdadır. Yaylalarda ve çaylık alanlarda arıcılık yapılmaktadır. Çevre kirliliğinden uzak yaylalardaki çiçek çeşitliliğinin desteklediği üretim ile Anzer Balı bugün dünya ölçeğinde üne kavuşmuş durumdadır. Geniş ormanlarla kaplı Rize kenti, yaban hayatı konusunda da hayli zengindir. Ormanlarında geyik, ceylan, boz ayı, kurt, çakal, tilki; çayırılık, fundalık alanlarda huş tavuğu, ur kekligi; tepelerde ise çengel boynuzlu keçi gibi türlere rastlamak mümkündür. İlin Güney sınırını oluşturan dağların denize bakan eteklerinde çok sayıda yaylaları sıralanır. Bu yaylalar daha çok Hemşin, Çamlıhemşin, İkizdere gibi yerleşimler civarında yoğunlaşmıştır. Dağlarda karların erimesi sonrasında hayvanlarıyla birlikte yaylalara çıkan yöre insanı, yaz günlerini yaylada geçirip, sonbahar mevsiminin sonunda tekrar köylerine dönerler. Rize yaylaları doğal zenginlikleri, yöreye özgü mimarisi ve özgün yaşam tarzı ile yerli ve yabancı turistlerin ilgisini çekmektedir. Çamlıhemşin-Ayder yerleşimi ile Yukarı Kavron yaylası ve İkizdere- Anzer köyü, Bakanlar Kurulu tarafından turizm merkezi ilan edilmiştir.

Rize'nin tarihi

Rize'nin tarih öncesi ile ilgili bilgiler oldukça kısıtlıdır. Rize adının kökeni de kesin olarak bilinmemektedir. M.Ö. 2. bin yıl başlarında tarım ve hayvancılıkla uğraşan bazı toplulukların yaşadığı yörenin yazılı tarihi, M.Ö. 7. yy da Miletli denizcilerin yaptıkları seferlerle başlar. Kimmer, Med ve Pers akınlarına sahne olan bölge, M.Ö. 180'de Kral Phormaks'in işgaline uğrar. M.Ö. 1'inci yy.' da Partların eline geçen kent, M.S. 10 yılında Roma egemenliği altına girer.

Karadeniz-İran ticaret yolu üzerinde oluşu nedeni ile tarih boyu paylaşılmayan Rize, Bizans ve Sasaniler arasında birkaç kez el değiştirir. 1071 Malazgirt zaferinin ardından Selçuklulara; I. Haçlı Seferleri sonrasında tekrar Bizans yönetimine geçer, 1204'de III. Haçlı Seferinden sonra Trabzon-Rum imparatorluğu egemenliğini yaşar. Fatih Sultan Mehmet döneminde kentte Osmanlı egemenliği başlar. 1. Dünya savaşında 9 Mart 1916'da Rus işgaline uğrayan Rize 2 Mart 1918'de işgalden kurtulur. Daha önce Trabzon vilayetine bağlı sancak merkezi iken Cumhuriyet sonrasında 1924'de il olur.

Çayın başkenti Rize

Dağlık ve ormanlık bir alan olan Rize'de ovalar yok denecek kadar azdır. İl topraklarının sadece % 1'i ovadır. Rize'de tarım denilince çay üretimi akla gelir.

Türkiye'nin çay üretiminin üçte ikisine yakını Rize'de yetişir. İkliminin ılık oluşu ve bol yağış olması çay üretimine çok müsaittir. Birinci dünya savaşının ardından yaşanan ağır ekonomik bunalım sonucunda sosyal ve ekonomik dengelerin bozulması ile Rize'den diğer illere göç hızlanınca yörede devlet desteği ile çay üretimine başlanması kararlaştırılmış ve bu amaçla 1924'de "Rize ve Borçka'da narenciye ve çay ziraatının tatbiki" hakkında bir yasa çıkarılmıştır. Daha önce halkalı ziraat mektebi hocalarından ziraat mühendisi Zihni Derin'in çabaları ile kentte çay yetiştirilmeye başlanmıştır. Yeni bir yasa ile devlet desteğinin artması üreticiye kredi verilmesi ve ürünün devlet tarafından satın alınacağı konusunda destek verilmesi, çay üretiminin gelişmesini olumlu yönde etkilemiştir. Çay tarımı 1940-1950 arasında yerleşmiş ve 1950'den sonra yaygınlaşmıştır. 40.000 hektarlık çay bahçelerinde ortalama 400.000 ton çay yetişir. Böylece çay tarımı Rize'nin esas tarım kolu olmuştur.

1951' den itibaren çaylık alanlar kademeli olarak genişletilmiştir. Bugün sınırlandırılmış olan çay yetiştirme alanlarının %60' ı Rize ili sınırları içerisinde. Rize'de çay sadece ekonomiyi etkilemekle kalmamış sosyal hayatı etkileyen kültürel bir unsur haline de gelmiş en güzel sohbetlerin, söyleşilerin akla gelen ilk içeceği olmuştur.

Rize ekonomisi

Kent ekonomisinde çay üretimi önemli bir geçim kaynağı olarak öne çıkar. Kentin geçmişinde dokumacılık da geçim kaynakları arasında iken günümüzde bu oran yok denecek kadar azalmış durumdadır. Meyvecilik çaydan sonra ikinci derecede bir gelir kaynağıdır. Kivi, armut, elma, fındık ve mandalina yetişir. Rize'de yetiştirilen dağ pirinci sulamaya ihtiyaç göstermez. Dünyaca ünlü ve çok az bir ekim alanında yetişen puro tütününü, Rize'nin Pazar ilçesinde yetişir. Son yıllarda desteklenen kivi yetiştiriciliği de gelişimini sürdürmektedir. Balıkçılık, arıcılık gibi diğer alanlar tarımın üstlendiği payı takip eder. Ayrıca Rize'de turizm de kent ekonomisinde belirgin bir rol üstlenmeye başlamıştır. Yayla turizmi, termal turizmi, doğa ve spor turizmi ve kongre turizmi kentte gelişen turizm tipleri arasında ilk sıralarda yer alır.

Hayvancılık

Rize ilinde, çay tarımı yaygınlaştıkça mısır tarımı gerilemiş ve buna bağlı olarak hayvancılık da eski önemini kaybetmiştir. Fakat yayla ve platolar zengin otlak ve meralarla kaplıdır ve hayvancılığa çok müsaittir. Arıcılık hızla yayılmaktadır. İkizdere'nin Anzer Balı çok meşhur ve kıymetlidir.

Balıkçılık oldukça ileridir. Balık üretiminde Ordu, Trabzon ve İstanbul'dan sonra dördüncü sırada yer alır. Rize kıyıları bol ve kaliteli balık potansiyeline sahiptir. Rize balıkçıları, 30-40 tonluk balıkçı tekneleriyle açık deniz balıkçılığı da yaparlar. Kıyılarında hamsi, kefal, istavrit, palamut, barbunya, kalkan, zargana, izmarit, mezzit, lüfer, kırlangıç, torik, karagöz, tirsi ve levrek gibi kıymetli balıklar bol miktarda bulunur.

Deniz balıkçılığı yanında kültür balıkçılığı da önem arz etmektedir. Gürül gürül akan berrak suların hemen yanı başında kurulan somon balığı üretim tesislerinden balık alınabileceği gibi restoranlarında leziz balıklarının da tatmak mümkündür. İrili ufaklı akarsularda benekli alabalık, incikefali, kayabalığı, denizanası bulunmaktadır.

Ormancılık

Rize'de 150.000 hektar orman ve 35.000 hektar fundalık alan vardır. Ormanlarda kayın, kızılçam, kestane, kızılğaç, akarağaç, titrek kavak, aksöğüt, gürgen, meşe, dişbudak ve çeşitli yabânî meyve ağaçları bulunur.

Orman içinde 46 ve orman bitişiğinde 38 köy vardır. Senede 100.000 m3 sanayi odunu ile 70 ster yakacak odunu elde edilir.

Madencilik

Rize'de oldukça zengin bakır, manganez ve kaolin yatakları vardır. Bunlardan yalnız az miktarda manganez çıkarılmaktadır.

Sanayi

Rize'de sanayi, çay işleyen fabrika ve atölyelere dayanır. Çay işleyen 45 fabrika ve 15 atölye, bu fabrikaların yedek parçası ve tâmiratını yapan ana tâmir fabrikası, çay paketleme ve ambalaj fabrikası vardır. Çay fabrika ve atölyelerinin dışında un fabrikaları, kereste fabrikaları, döküm fabrikaları, (lokum, reçel, helva ve şekerleme yapan) şekerli yiyecekler fabrikası, alüminyum mutfak eşyası üreten fabrika, balık unu ve balık yağı fabrikası ve çivi ve tel fabrikası gibi sanayi kuruluşları vardır.

Ulaşım

Rize'nin ulaşımı kara ve deniz yolu ile yapılır. İl dâhilinde karayolu ulaşımı yetersizdir. Kıyı şeridinde ulaşım yeterlidir. Fakat ilçelere gidildikçe ulaşım güçleşir. Sinop'tan Hopa'ya kadar uzanan Karadeniz kıyı yolu merkez ilçe (Rize), Çayeli, Pazar, Ardeşen ve Fındıklı ilçeleri bu yol üzerindedir. İyidere'de kıyı yolundan ayrılıp Güneyce bucağına uzanan ikinci bir devlet yolu vardır.

Rize'de yeni yapılan limana, oldukça büyük gemiler yanaşabilmektedir. Çayeli, Pazar ve Fındıklı ilçelerinde balıkçı barınakları vardır. İstanbul'dan Rize'ye gemi seferi muntazam olarak yapılmaktadır. Karayolu olarak İstanbul'a 1200 km, Ankara'ya 839 km ve İzmir'e 1422 km'dir.

Yapmadan dönmeyin!..

Rize çayı almadan, tarihi kaleleri görmeden, Ayder kaplıcasına girmeden, şifalı balın yurdu Anzer yaylasını görmeden, laz böreğini tatmadan, hamsili pilav ve hamsili ekmek yemeden, Rize köftesi, kurufasulye ve Rize simidi yemeden, Botanik çay bahçesini görmeden, Rize yaylalarında yürümeden, İkizdere ılıca kaplıcasına girmeden dönmeyin...

Görölmeye değer kemer köprüler

Çamlıhemşin ilçesinde Fırtına deresi ve kolları üzerinde bulunan 10 adet tarihi köprü, kültür varlığı olarak tescil edilmiştir. Fırtına deresi köprüleri harçsız taş yapı şeklinde olup, mimari açıdan Bizans yapı tarzından esinlenerek inşa edilmiştir. Ardeşen Köprüköy Timisivat Köprüsü, Çamlıdere Şenyuva Köprüsü, Çayeli-Kaptanpaşa Buzlupınar Köyü Köprüsü, Seslidere Köprüsü, Yamaç Köprüsü, Aşıklar Deresi Yanıklar Köprüsü, Yeşiltepe Köyü – Kestanelik Köyü Köprüsü, Uzundere Köprüsü, Fındıklı Çağlayan Köprüsü, Güneyce Köprüsü görölmeye değer örnekler arasındadır.

Albaraka Rize Şubesi

Albarakatürk Rize Şubesi 2007 Ekim ayında faaliyetine başlamıştır. Şehirde en son açılan katılım bankası olmasına rağmen Rize ekonomisine sağlamış olduğu reel katkı ile takdire şayan rakamlara ulaşılmıştır. İl ekonomisine sağlayacakları katkı yanında ülke ekonomisi için de önem arz eden HES projeleri, üretime yönelik yatırım finansmanı ve işletme faaliyeti için murabaha desteği ile Rize ekonomisine önemli katkı sağlamaya devam etmektedir. Şube müdürü Hasan Yurtoğlu, 14 dinamik ve başarılı personeli ile daha gidilecek yol ve yapılacak çok işlerinin olduğunu, bu bağlamda Albaraka Rize şubesi olarak müşteri odaklı ve hızlı çözümler üreterek, Rize ekonomisine faizsiz bankacılık prensipleri doğrultusunda hizmet vermeye devam edeceğini belirtmiştir.

Albaraka Rize Şube Müdürü Hasan Yurtoğlu:

"İlimizin en önemli geçim kaynağı olan çay, ekonomik hayatın belirleyicisi olduğu gibi sosyal hayat üzerinde de azımsanmayacak bir etkiye sahiptir. Bu itibarla çayın vatani olarak bilinen ilimiz, almış olduğu yağış miktarı ile yağmur şehri olarak da anılmaktadır. Bir yanda mavi denizi bir yanda yeşilin her tonunun yer aldığı eşsiz doğası ile Rize, doğa faaliyetlerinden, foto ve jeep safariye, rafting, kano gibi su sporlarından termal turizme, yayla turizmine kadar pek çok seçenek sunmaktadır. Rizemizin sahip olduğu bu doğal zenginliklerin en kısa zamanda ekonomiye kazandırılması gerekmektedir. Her mevsimin kenti olan Rize'nin, bu zenginlikler sayesinde doğa, yaz ve kış turizminin yapılabileceği entelektüel bir tatil yöresi haline geleceğini ummaktayım."

Şube Müdürü; HASAN YURTOĞLU

1974 Erzurum doğumlu olan Hasan Yurtoğlu, ilk orta ve lise eğitimini burada tamamladıktan sonra 1997'de Uludağ Üniversitesi İşletme Fakültesi'nden mezun oldu. Bankacılık mesleğine 2000 yılında Bank Asya Erzurum Şubesi'nde başlayan Yurtoğlu, 2007 yılı ocak ayında Erzurum Şubesi'nin açılışıyla Albaraka ailesine katıldı. 2011 yılı Ağustos ayından beri Rize Şube müdürlüğü yapmakta olan Hasan Yurtoğlu, evli ve iki çocuk babasıdır.

Makedonya'ya doğru...

1300'lerin sonundan 1900'lere; beraber yaşanmış 5.5 asır...

Üsküp'te dolaşırken, nerede olduğunuzu unutabilirsiniz...

Belki de sınırlar sebebiyle bize çok uzak gibi gelen birçok Balkan ülkesi ve bu arada Makedonya, İstanbul'da iseniz eğer, akşamdan yola çıktığınızda sabahleyin varabileceğiniz kadar yakın aslında. Mesafe ile alakalı bu yakınlık, şehir ya da kasabalara gittiğiniz zaman, bambaşka bir şekle bürünüyor. Gezinirken, azıcık dalıp nerede olduğunuzu

unuttuğunuzda, kendinizi Türkiye'de herhangi bir şehirde zannedebiliyorsunuz kolaylıkla. 1371'den 1912'ye kadar Osmanlı hakimiyetinde kalmış olan Makedonya, uzun ortak tarihin görünür görünmez izlerini bünyesinde barındıran bir ülke çünkü...

Eski Yugoslavya'nın yıkılmasıyla 1991'de bağımsızlığına kavuşan ülkelerden birisi olan Makedonya Cumhuriyeti, öncelikle bu ülkeyle doğrudan bağları bulunanlar olmak üzere, imkân bulabilecek hemen herkes tarafından görülmesi gereken bir yer.

Alaca Camii

Üsküp Bitpazarı

Taşköprü

İsa Bey Camii

Makedonya'ya gitmeye niyetlenir ve hava yolunu tercih ederseniz mesele yok. Bu ülke Türkiye vatandaşlarından vize istemediği için, Üsküp'e giden THY uçaklarından birisi ile kısa sürede (1.5 saat) oradasınız. Karayoluyla gitmeyi (İstanbul'dan yaklaşık 800 km.) tercih ederseniz, Shengen vizesi ile Yunanistan ya da Bulgaristan vizesi alarak bu ülke üzerinden gidilebilir. Hatırlatalım; Shengen vizeniz varsa Bulgaristan üzerinden gidiş ya da dönüş yapabilmemiz de mümkün. Böylelikle mesela Yunanistan üzerinden gidip, Bulgaristan üzerinden dönerek; ya da bunun tersini yaparak daha fazla yer görme imkânına kavuşabilirsiniz. Yunanistan üzerinden gidecek olursanız, yolu

bulabilme hususunda dikkatli olmanız gerektiğini unutmamak gerektiğini de hatırlatalım. Yunanistan, kendisine has sebeplerle, Makedonya isminin kullanılmasına karşı çıktığı için yol levhalarında sadece Üsküp'ü (Skopje) gösteren levhalar var ve biraz dikkatli olmanız takdirde bu bir problem olmaktan çıkıyor.

Malum Makedonya aynı zamanda bir kısmı Yunanistan'da, bir kısmı da Bulgaristan'da olan geniş bir bölgenin de ismi ve Yunanistan ve onunla beraber hareket eden başka birçok ülkenin yanında BM, Makedonya Cumhuriyeti'ni Eski Yugoslavya Makedonya Cumhuriyeti (İngilizce FYROM - the **Former Yugoslav Republic of Macedonia**) olarak tanımakta ısrar ediyorlar.

Ohrid

Yaklaşık Konya ilimiz kadar bir yüzölçümüne sahip olan (25,333 km²) Makedonya Cumhuriyeti'nin (Republika Makedonija) nüfusu iki milyonun biraz üzerinde. Makedonların ağırlıklı olduğu (%66) ve Arnavut (% 23), Türk (% 4.5), Roman (%2.3), Sırp (% 2), Boşnak, Ulah azınlıkların yaşadığı ülke nüfusunun yüzde 65'i Hıristiyan ve yüzde 35'i Müslüman. Hemen hatırlatalım, gerek etnik ve gerekse dini istatistiklerin çok da sağlam olmadığı ve mesela Müslümanların ve Türklerin oranlarının aslında gösterilenden daha yüksek olduğu da, dile getirilen hususlardan.

Başta Üsküp olmak üzere, Makedonya'nın hemen bütün şehirlerinde Türkiye'den gelenler için dil problemi yok gibi. Çünkü karşılaştığınız insanlardan birisi bilmiyorsa bile öbürü mutlaka Türkçe konuşabiliyor.

Vardar Nehri'nin iki tarafına kurulmuş olan 500 bin nüfuslu başkent Üsküp (Skopje), Makedonya'nın bütün çeşitliliğini bünyesinde barındıran bir şehir. Müslümanların yoğun yaşadıkları bölge, camileri, çarşıları, lokanta ve kebabçıları ile tipik bir Anadolu şehrinin neredeyse bütün özelliklerine sahip. Hıristiyan kesimin yaşadığı taraf ise standart bir Avrupa şehri görüntüsü arz ediyor.

Üsküp'te adım başı ortak yaşanan uzunca bir tarihin izlerine şahit olabilmek mümkün. Üsküp Kalesi, Yahya Paşa Camii, İsa Bey Camii, Mustafa Paşa Camii, Murat Paşa Camii, Kapan Hanı, Sulu Han, Kurşunlu Han, Davut

Paşa Hamamı, Taşköprü, Türk Çarşısı (Old Bazaar)... Vardar Nehri kenarındaki bu şehrin güzelliklerinden sadece bazıları. Yılların geçişi ve başka sebeplerle oluşmuş tahribat ise Türkiye'den yardım elini uzatan TİKA ve başka bazı kuruluşların desteği ile giderilmeye çalışılıyor. TİKA son olarak Mustafa Paşa Camii'nin restorasyonunu gerçekleştirdi.

15. yüzyılda Sultan I. Murad döneminde Vardar Nehri üzerine inşa edilen 13 gözlü Taş Köprü (Kameni Most), Üsküp'ün simgesi. Bu köprü, deprem bölgesinde bulunan Üsküp'te 1963'te yaşanan büyük depremde şehrin yüzde 80'i hasar görürken ayakta kalan nadir yapılardan birisi.

Makedonya'nın görülmesi gereken diğer şehirlerinden Tetova (Kalkandelen), Kumanovo, Gostivar ve İştip'e Üsküp'den hareketle kısa bir sürede ulaşabilmek mümkün.

Kalkandelen, başka görülecek birçok şeyi olsa da, özellikle Alaca Camii ve Harabati Tekkesi ile meşhur. Paşa Camii olarak da bilinen Alaca Camii, 1438 yılında, türbeleri, camii yanında bulunan Hurşide ve Mensure isimli Kalkandelenli iki kızkardeş tarafından Mimar İshak Bey'e inşa ettirilmiştir. 1833 yılında Abdurrahman Paşa tarafından büyük bir onarımdan geçirilen camii, son olarak 2010 senesinde büyük bir bakımdan geçirilmiştir. İçi ve dışı tamamen çiçek desenleri ile kaplı olan camiinin avlusu da çiçeklerle bezenmiştir.

Balkanlar'daki Bektaşı dergâhlarının en önemlilerinden olup halen bir bölümü tekke, büyükçe bir bölümü de bir tür kültür merkezi olarak kullanılan Harabati Baba Tekkesi de (kuruluşu 1538) Kalkandelen'in görülmesi gereken yerlerinden birisi.

Uzun bir yol kat ettikten sonra Ege'ye dökülen Vardar Nehri'nin doğduğu Şar dağlarının eteklerinde kurulu olan Gostivar, Türk nüfusun en yoğun olduğu şehirlerden birisidir. 1566'da yaptırılan saat kulesi şehrin simgesi olarak kabul edilir.

Üsküp'ün kuzeydoğusunda bulunan Kumanovo da görülmesi gereken yerlerden birisi. Vaktiniz ve imkânınız varsa Rahmetli Prof. Dr. Sabahattin Zaim'in doğduğu İştîp üzerinden Doğu Makedonya'ya mesela Strumica'ya doğru bir gezintiye çıkıp, bu arada asırlarca önce bölgeye gelmiş Yörüklerin torunlarının yaşadığı köyleri de görebilirsiniz. Rotanızın durumuna göre mutlaka görmemiz gerekir diyebileceğimiz

yerlerden birisi de Ohri (Ohrid). Avrupa'nın en yüksek ve derin gölü olan Ohri Gölü'nün kenarındaki bu küçük ve şirin şehrin vaktiyle Osmanlı şehzadelerinin dinlenme mekânı olduğu söylenir. Hemen hatırlatalım, gölün kenarında kurulu olan Ohri, bizim güney şeridimizdeki şehirler gibi bir turizm bölgesidir. Ohri'ye gelmişken de, düzenlenen şiiir programları dolayısıyla özellikle şiiir severler tarafından tanınan Struga'ya da uzanabilirsiniz.

Yine rotanızın durumuna göre dönüş yolunda Resne'ye ve Evliya Çelebi'nin 'En güzel Rum ili' olarak vafsettiği Manastır'a da (Bitola) uğramanız mümkün. Osmanlı'nın son dönemi için önemli isimlerden birisi olan Resneli Niyazi'nin evi ve inşa ettirdiği kültür merkezini Resne'de; Mustafa Kemal'le Enver Paşa'nın vaktiyle eğitim gördükleri Askeri İdadi Binası ile meşhur saat kulesi ve şimdi boyunları bükük olan iki Osmanlı Camii'ni Manastır'da görebilirsiniz.

Alaca Camii

*Yeni bir hattat olmak için
günde 30 saat*

Hattat Hasan Çelebi ile röportaj

Hattat Hasan Çelebi ile Cumhurbaşkanı Abdullah Gül tarafından kendisine tevdi edilen Devlet Onur Ödülü'nü aldıktan birkaç gün sonra İstanbul Üsküdar'da, taleberine ders verdiği bir mekanda görüştük.

Bir zamanlar yok sayılmaya çalışılan bir sanat dalını temsilen Sayın Cumhurbaşkanının elinden Devlet Onur Ödülü aldınız... Nasıl bir duygu?

Duygular yaşanılır, anlatılmaz tabii ki. Televizyonun henüz yaygınlaşmadığı, gazetelerin bir miktar da olsa geleneksel sanatlarımızdan bahsettiği geçmiş yıllarda, radyolarda bir şekilde sanat kelimesi telaffuz edildiğinde 'acaba hat, ebru ya da tezhipden bahsedilecek mi' diye kulak kabarttığımı unutamam. Böyle bir şey olmazdı tabii. Yıllarca bu sanat dallarının gerektiği şekilde ilgi görmesini bekledik. Demek ki her şeyin bir vakt-i merhunu varmış; o zaman geldi ve bu ödül verildi. Bugüne kadar bu sahada hizmet edenlerin hepsinin ruhları şad olsun, Cenab-ı Hakk rahmet eylesin, halen hayatta olanlara da Allah sağlık sıhhat versin. Maşaallah, gençlerimiz bu işe sahip çıkıyorlar artık. Tabii unutmamak gerek ki bu işin iki ayağı var. Birisi bu işi gençlere sevdirmek ve bu hususta gayret etmelerini sağlamak, bu oldu. İkincisi ise bu işin devam edebilmesi için 'ağniyanın iltifatı': Malum

güzel şeylerin devam edebilmesi, yaşayabilmesi için değerlendirilmesi gereklidir. Mesela Sultanahmet Camii yapıldığı zaman Padişah, Kapalıçarşı'daki Uzun Çarşı'dan 12 bin tane tesbih satın almış ve Camiye girenlere birer adet dağıttırmış. Böylelikle bir yandan caminin kaç kişi aldığını tesbit ederken, bir yandan da tesbihci esnafını ve sanatkarı desteklemiş oluyor.

Gençlerimizin hat sanatına olan ilgisini yeterli buluyor musunuz?

Gençlerin ilgisi yeterli düzeyde bence. Çünkü onların bu husustaki taleplerine biz öğreticiler yeteri kadar cevap veremiyoruz. Bu konuda söylenebilecek şey, sayının daha fazla olabilmesi ile ilgili bir yerlerde bir tikanıklığın olduğudur.

Bu tikanma nerede?

Çok sayıda üniversitemizde sanat bölümleri var ama mesela bunlardan birisinde bile hat sanatının daha da gelişmesine zemin hazırlayabilecek doktora sahası yok. Bu zamana kadar açılmadı.

Ödül töreni sırasında Sayın Cumhurbaşkanına bu konuyla ilgili bir şey aktarma imkânı bulamadınız mı?

Aslında aklımda vardı ama bir türlü imkân bulup söyleyemedim. Daha müsait bir zaman bulur da kendisine veya icranın başında bulunan Sayın Başbakan'a aktarabilirsek, belki üniversitelerimizin sanat tarihi bölümlerinde böyle bir saha ihdas edilebilir.

Kısa bir süre öncesine kadar nerdeyse bitti denilebilecek bir seviyede iken hat sanatı bugün oldukça ileri bir seviyede. Geçmişteki büyük isimlerin seviyesini yakalayabildik mi?

O seviyenin yakalanabilmesine daha zaman var. Bazı noktalarda yaklaştığımız söylenebilir. Ama noksanlarımız çok. Onların kalitesinde yazı yazan arkadaşlarımız var. Ancak bu tek kalem. Yalnız bir dalda, levha yazmada iyiler. Ama eskilerin seviyesine gelebilmek için daha çok şey lazım. Mesela bir Yahya Hilmi, oturup bir ayda Mushaf yazmış... Hacca niyetlenmiş ancak annesini de götürmesi gerekince Ramazan Ayı'nın başında başlayıp sonuna kadar Mushafı bitirmiş ve zamanın zenginlerinden birisine vererek parasıyla annesini hacca götürmüştü. Şimdi bugün biz niyetleniyoruz ama 20-30 senede bir mushafı bitiremiyoruz. Kendisini tamamen bu işe hasreden arkadaşlarımız ise ancak 5 senede bitirebiliyorlar. Bu bir sürat ve beceri meselesi. İkincisi ise eskiler büyük hattatların mesela Hafız Osman'ın, Rakım'ın, Hasan Rıza'nın karalamalarını tedkik ve taklit etmişler. Üstadlardan birisinin yazısını taklit etmek yetişmek için önemli bir şeydir. Sonra mesela bütün büyük hattatların 'murakka'ları vardır. Bir kaside yazmışlar, mesela Kaside-i Bürde'yi baştan aşağı, yüz küsür beyti bir kitap gibi yazmışlar; talik olarak, nesih

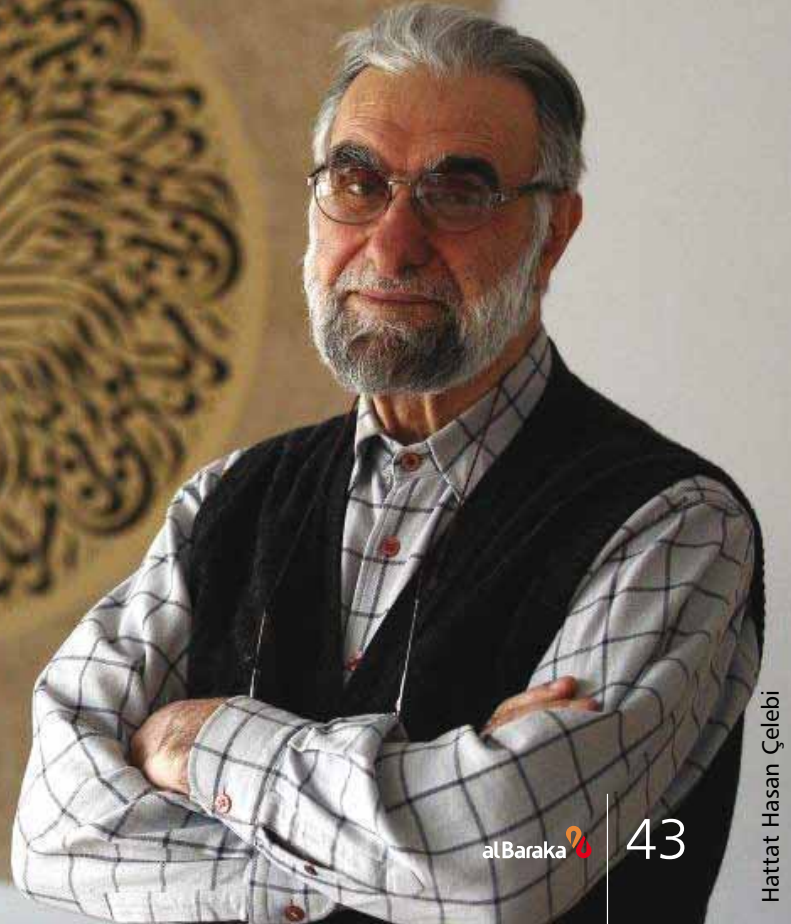
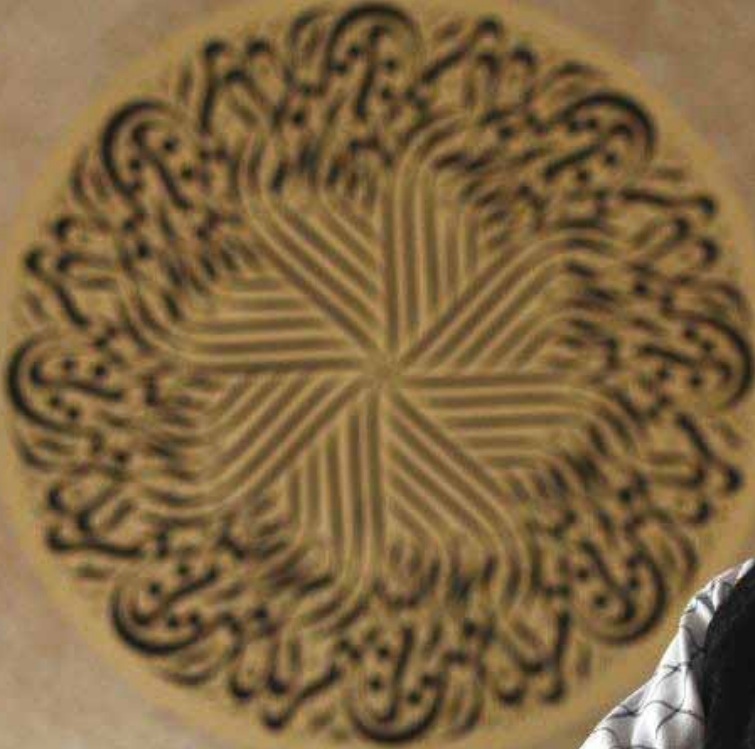
olarak sülüs olarak. Ayrıca talebelerin derslerini de murakka olarak yazıp talebelere vermişler. Biz bugün bunlardan mahrumuz. Onların seviyesine gelmenin yolu çalışmak ve gayret etmekten ve bunların da teşvik edilmesinden geçiyor. Şimdi levhacılık ön plana çıkmış durumda, bir talebe kalemi çektiği zaman bu beş lira eder, on lira eder gözü ile bakıyor. Murakka yazarsa kimse alıp değerlendirmez. Bu sebeple murakkaya harca yacağı vakti levha yazarak değerlendiriyor.

O zaman hat sanatının gelişmesi ile alakalı olarak ciddi sıkıntılar vardır demek ki.

Evet, mesela bugün hattatlardan çoğu, arşive götürüp önüne herhangi bir talik belge verdiği zaman onu okuyamaz, tikanır kalır. Bu ciddi bir noksanlıktır.

Her hattat sülüs, nesih ya da rika gibi belli bir yazı tarzında mı yoğunlaşır?

Hemen her hattat belli bir yazı tarzında uzmanlaşır. Sülüs, sülüs-nesih, ta'lik, rik'a, divani gibi... Ancak diğer tarzlarda da kâfi derecede bilgi sahibidirler ve mesela hemen hepsi rik'a yazarlar. Tabii uzmanlaşmada güzel yazmanın yanında, seri yazmak, düzgün yazmak gibi

başka hususlar da önemlidir. Bir de hattatlar, mesela ta'lik yazmışlarsa öbürlerini yazmamışlardır. Çünkü kaideler değişiktir ve diğer bir tarzda yazı yazarsa el kayabilir, muhafaza edemez. Değişik tarzlarda yazı yazan hattatlar çok nadirdir. Mesela Sami Efendi, hem sülüs ve hem de ta'lik yazmıştır ama bunların celilerini yazmıştır. Normal bir yazı olarak örneklerini bulmak zordur.

Celiden ne anlamamız gerektiğini açıklayabilir misiniz?

Nesih hariç olmak üzere ki nesih yazının sınırı 1 milimettir ve bundan kalını olmaz, bir yazının kalınlığı 3 milimetreye kadarsa o normal bir yazıdır, sülüstür, ta'liktir, rik'a'dır. Yazının kalınlığı 3 milimetreyi geçerse o artık celi (açık) olur. Edirne Eski Cami'nin duvarlarındaki yazıların kalınlığı mesela 75 santimdir. Ayasofya'dakiler 35 santimdir. Bunlar celi, hatta celinin de celisidir.

Eski hattatların kullandığı malzemelerle sizin kullandıklarınız aynı mı?

Çok farklı şeyler var. Kullandıkları kâğıdın terbiyesinde ya da mürekkebin yapımında kullandıkları çok farklı şeyler var. Mesela kullandıkları mürekkebe 12 çeşit madde katılıyor, hazırlık bittikten sonra da bir heyet bu mamulü kontrol ediyor, tahlil ediyor ve eğer onay verilerse satışa sunuluyor. Bu heyette hattat var, iki tane imam var, esnaf temsilcileri var. Ahilik Teşkilatı ile alakalı bir prosedür bu sanıyorum. Şimdi ise biz arap zamkı denilen badem veya kiraz ağaçlarının reçineleri eritilip, içine soba borusundan aldığımız isi katarak mürekkep elde ediyoruz. Bu isin de bezir yağından ya da çam reçinesinden elde edilmesi gerekir. Önceleri camilerde yakılan mumların isleri is odası denilen yerlerde toplanır ve hattatlara verilirmiş. Balmumu ve zeytinyağından oluşan isle yapılmış mürekkep. Eskiden mürekkepçi ayrı, kalemci ayrı, kağıdı aharlayan ayrıymış. Kâğıdı aharladıktan sonra bir sene kadar bekletiyorlarmış tabii. Şimdi bizler de kâğıdı aharlıyor ve bekletiyoruz. Ama değil bir sene, üç sene bile bekletsek aynı tadı alamıyoruz. Anlaşılan bu işin bizim bilmediğimiz bir püf noktası var. O zamanın kâğıtları asitsiz, el yapımı kâğıtlar. Bunlar aharlanıp yani üzerlerine nişasta ve yumurta sürülüp bir yıl kadar bekletildikten sonra üzerlerine yazı yazılıyor, dolayısıyla uzun yıllar dayanabiliyor. Şimdiki kâğıtlar asitli oldukları için harici şartlardan çok çabuk etkileniyor. Yesarizade için

derler ki, kapısında bir kâğıtçı, bir mürekkepçi ve bir de kalemci bulunur ve bunlar hayatlarını bu zata gelen talebelere malzeme satarak kazanırlarmış. Ne kadar çok talep geldiğini siz düşünün artık.

Hamid Bey anlatırdı; Cağaloğlu'ndaki Ankara Caddesi geçişte hattatların merkezi imiş ve yaklaşık 350 tane hat dükkanı varmış. 1928'de Latin alfabesine geçildiğinde bir gecede hepsi kapanmış. Beni şaşırtan ise o dönemde bu dükkanlarda bulunan kâğıt, kalem, mürekkep gibi malzemelerin nereye kaybolduğu. Çünkü bizim başladığımız 60'lı yıllarda, kullanılabilecek malzeme bulamıyorduk. Düşünün bir kalem bulabilmek büyük mesele idi. Muzaffer Özak merhuma gittim bir zaman ve kalem istedim, önüme bir tomar kalem attı. Baktım içlerinde bir tane bile düzgün yok, hemen hepsi eğri. Dayanamayıp daha iyisi yok mu diye sorduğumda Merhum: "Bulamıyorsunuz, bulduğunuz da beğenmiyorsunuz" dedi.

Kalemde ne anlamamız gerekiyor?

Hat kalemi yani kamyş, sadece İran'ın Güneyi'ndeki Dezful şehrine yakın bir bölgede yetişen sazlardan yapılır. Burada yetişen sazların dışı sert içi yumuşaktır ve yazıda kullanılmak için idealdir.

Dolmakalemler için üretilen mürekkepler hat için kullanılmaz mı?

Hayır. O mürekkeplerin tamamı kimyasal madde içerir ve bunların ömrü 30, bilemedin 50-60 senedir. Oysa hat işinde kullanılan mürekkeplerin ömrü sınırsızdır. Düşünün bin senedir bozulmadan duran yazılardan bahsediyoruz.

Bir hat talebesinin olgunlaşması için ne kadar zaman gerekir?

Öncelikle hoca ile doğrudan teması varsa ve sürekli görüşüyorsa 3-4 senede belli bir seviyeye gelebilir. Ancak uzaktan, mektupla ders alıyorsa bu süre uzar ve 8, hatta 10 seneyi bulabilir.

Pirenin bacağı kadar ince noktalara dikkat gerekir...

Hoca ve talebe arasındaki sürecin seyri nasıl olur?

Talebeye hazırlayıp verdiğimiz yazıları çalışır ve getirir. Bakar, hatalı olan yerleri kırmızı kalemle işaretleriz. Tekrar çalışır ve tekrar kontrol eder, hatalarını gösteririz. Bu devam edip gider. Burada ölçüler o kadar incedir ki, bir saç kılı ölçüsü bile fazla gelebilir. Dikkat ettiğimiz hususların inceliğini anlatmak için pire bacağı tabirini kullanabiliriz. O kadar ince noktalara dikkat ederiz. Bu bakımdan hocasına yakın olan talebenin yetişmesi daha kısa zamanda olabilir, uzakta olan için süre uzar.

Hat sanatının temel şartı kabiliyet midir?

Bu işin temel şartı sevgidir. Kabiliyet ondan sonra gelir. Sevecek, kabiliyetli olacak, çalışacak ve tabii ki sabredecek.

“Kur’an-ı Kerim Mekke ve Medine’de nazil oldu, Mısır’da okundu ve İstanbul’da yazıldı” diye bir söz var...

İstanbul’da yazıldı’nın yanına okundu sözünü de eklemek gerek. Çünkü Kur’an okunuşunun biri Kahire (Mısır) ve öbürü de İstanbul olmak üzere iki tariki vardır. Hatta İstanbul tariki de, Üsküdar ve İstanbul olmak üzere ikiye ayrılır.

Türkiye dışında hat sanatının durumu nasıldır?

Bizdekine benzer bir durum ağırlıklı olarak İran’da var. Ama orada da işin sanat yönünden çok seri yazmak önemli. Mısır, Suudi Arabistan ve diğer ülkelerde de işin sanat yönü pek önde değil. Daha çok bir araç olarak bakılıyor. Son zamanlarda İslam ülkelerinin tamamında hatta yönelik bir ilgi başlamış durumda. Bunun başlangıcı da IRCICA’nın açtığı yarışmalar oldu. Bu yarışmalarda bizim gençlerimizin eserlerinin yanında başlangıçta diğer ülkelerden tek tük eserler gelirdi ve birinciliği hep bizinkiler alırdı. Ancak son zamanlarda buralardan gelen eserler de dereceye girmeye başladı. İşe devletler de müdahil oldular ve artık Mısır, Suriye gibi ülkelerde hat sanatı yayılmaya başladı.

Nerelerden talebeleriniz var?

Güney Afrika Johannesburg, Sibiryaya, Amerika, Japonya, İspanya, İngiltere, Kazakistan, Başkurdistan, Tataristan...

Bunlarla sadece mektuplaşarak mı temas kuruyorsunuz?

Mektuplaşmanın yanında zaman zaman buraya gelerek doğrudan ders alıyorlar. Buraya gelip pirenin bacağı seviyesindeki incelikleri görmeleri gerekiyor tabii...

İyi bir hattat olabilmek için bir günde 30 saat çalışmak gerek!..

Talebeleriniz arasında hanımlar da var. Hanımların ilgisi nasıl?

Hat sanatına hanımların da ilgisi var ancak erkekler daha yoğunlukta. Şu ana kadar benden ders alarak yetişen 15 civarında hanım oldu. Erkeklerin bu işte biraz daha iyi olduklarını söyleyebiliriz. Bunun temel sebeplerinden biri, herhalde hanımların çok fazla işleri olması. Biraz garip kaçacak ama ben ‘iyi bir hattat olabilmek için günde 30 saat çalışmak gerek’ derim.

Hat sanatı ile iştigal edenlerin bizler açısından olağanüstü sayılabilecek halleri vardır muhakkak.

Hattat Hamid Aytaç merhum anlatmıştı. Şişli Camii’nin yazılarını yazarken, kapının üzerindeki istife bir lamelifi uygun bir şekilde yerleştirmekte zorlanmış. Üzerinde epey düşünmesine rağmen bir çözüm bulamamış ve bu arada biraz uyuklamış. Bir süre sonra lamelifin nereye uygun bir şekilde yerleştirileceği sanki bin mumluk bir ampulle kendisine gösterilmiş ve uyanır uyanmaz da lamelifi istifteki yerine yerleştirmiş.

Benzer bir hatıra sizin de var sanıyorum.

Atikali Camii’nin kapısının üzerindeki yazı ile ilgili bir hatıradır. Rahmetli Yusuf Yapar camiyi tamir ettirmiş ve kapının üzerindeki yazıların çok harap olduğunu görünce Osman Başpehlivan’a bu yazıları düzeltecek birisini bul demiş. Osman bey de gelip beni bulunca gidip baktım. Camiin kapısı üzerindeki yazı iyice deforme olmuştu. Biraz dikkat edince o yazının altında başka bir yazı olduğunu anladım ve sıvayı kaldırınca karşıma Hattat Rakım tarafından yazılmış bir yazı çıktı. Meali **“Mümin mescid’de sudaki balık gibidir. Münafık da kafesteki kuş gibidir.”** Olan bir hadis-i şerif ve onun iki tarafında da, meali ‘Yeryüzündeki her şey fanidir’ olan ayet. Epeyce uğraşarak yazının kalıbını çıkardım ama ondan sonra da aldı beni bir sıkıntı. Öyle ya, Hattat Rakım’ın yazısına nasıl el vuracaktım.

O gece, Hattat Rakım’ı Hamid Bey’le beraber bir yazı üzerinde çalışır halde rüyamda gördüm. Ben de yanlarındaydım ve sanki halimi anlamış gibi bana ‘yaparsın evladım, yaparsın’ manasına gelen bir işareti oldu. Sabah kalktığımda izni almış bir şekilde kalıpları hazırladım ve Hattat Hamid Bey’e götürdüm. O bazı düzeltmeleri yaptıktan sonra olur verdi ve bu arada ‘Küllü men aleyha fan’ ayeti ile ilgili istifimi çok beğenmiş olacak ki, kendisine de bir kalıp hazırlamamı istedi.

Hat sanatının bugünkü durumuyla alakalı olarak işin ‘Marifet iltifata tabiidir, iltifatsız met’a zayıdır’ kısmında durum nasıl?

Geçmişle mukayese edilemeyecek kadar iyi. Eskiden sadece varlıklı kesim hat sanatına ilgi gösterirdi. Şimdi ise hemen her kesimden insanın ilgisi var ve herkes imkânları ölçüsünde bu türden eserlere sahip olmak için can atıyor. Talep çok, elhamdülillah yazan da çok.

Orijinal eserlerin baskı yoluyla çoğaltılmasına nasıl bakıyorsunuz?

Bence bu da güzel bir şey. Maddi durumu iyi olmayan insanların ihtiyaçlarını karşılamış oluyoruz böylelikle. Zaten bu durumda olanların çoğu da, ilerde imkânları elverişli olunca orijinal eserlere sahip olmak istiyorlar genellikle.

Hocam çok teşekkür ederiz.

Ben de teşekkür eder, okuyucularınıza saygılarımı sunarım.

Ömer Faruk Tekbilek:

Ben hep içimde yaşıyordum...

Kendisini tanımayan olsanız da, parçalarını dinlediğiniz zaman, 'ben bunu bir yerlerden hatırlıyorum' diyeceğiniz bir isim Ömer Faruk Tekbilek; çünkü besteleri ülkemizde de epeyce yaygın ve çoğunun ona ait olduğunu bilmiyoruz bile.

Uzun yıllardır ABD'de yaşayan Ömer Faruk Tekbilek'le Zet Müzik Yapım'dan Tayfun Medeni aracılığıyla gerçekleştirdiğimiz röportaj.

Adanalı İmam Hatipli bir gencin dünya çapında tanınan bir müzisyen oluşu... Dışarıdan bakışla muhteşem bir süreç, bir rüya gibi adeta. Başlangıçta böylesi bir noktanın hayalini kurmuş muydunuz?

Başlangıçtan beri içimde müzik aşkını hep yaşadım ve çalabildikçe mutlu olmanın sevinciyle hep büyüdüğümü, geliştiğimi hissettim ve onun için de ilerde daha iyi bir müzisyen olabilmekten başka bir şey hayal etmedim..

Aileniz sizin ve ağabeyinizin 'müzisyen olarak doğduğunu' söylüyor. Müzik hususunda aldığınız mesafenin, Allah vergisinden sonrası nasıl gelişti?

Hz. Mevlana'nın "Değerli bir tohum için güzel bir toprak da lazım; kayanın üstüne ekerseniz bir şey olmaz." misaline ben bahçıvanı da kendimiz olarak ekleyerek, bu tohumun gelişmesinde en büyük etkenin Allah vergisi olan kabiliyeti-

mizi geliştirme yeteneği olduğuna inanıyorum... Ve hala da 11 yaşındaki gibi devam etmekteyim, hamdolsun..

Dünya çapında tanınıp dinleniyor olmanızın temel esprisü sufi tarzı müzikle mi alakalı, yoksa bu temelden hareketle yaptığınız sentez mi daha çok ilgi çekiyor?

Sufi tarzı müzikteki dinginlik ve duygusallığın etkisi elbette büyük ama ondan da önce Brian Keane ile olmanın verdiği güçle, enstrümanları ve de atmosferi kullanma tarzımızın en büyük etken olduğunu düşünüyorum.

Sufi müzikle başlayıp, romantik ve folk müzikle devam ederek, bunların sentezinden oluşan müzikle sona eren konserlerinizde en çok ilgi çekenin sufi müzik olduğunu belirtmişsiniz. Bu genel olarak mı böyle yoksa belli coğrafyalarda mı?..

Her yerde aynı formatı kullandığım için ABD dahil her yerde Sufi tarzı müzik duygusal olarak en etkileyici bölümü oluyor...

Ama tabii ki öteki türleri de beraberinde yapıyor olmamın ayrıca çok etkileyici olduğunu söylüyorlar.

Yaklaşık 40 yıla yakın bir süredir Türkiye dışındasınız ama bu coğrafyanın sesini, burada yaşayanlar gibi, hatta daha güzel bir şekilde notalara dökebiliyorsunuz... Bunun bir sırrı var mı, varsa nedir?

Ben her zaman dediğim gibi, içimde yasıyorum, bedenimin nerede olduğu hiç önemli değil...

İç dünyam ise 25 yaşına kadar vatanımdan biriktirip getirdiğim ve hala da genişleyen sonsuz bir hazine. Her geçen gün ne kadar kutlu bir kültürün evladı olduğumun bilincinin artmakta olduğunu hissediyor ve Yaratanı Nasip Edene sonsuz şükran hisleriyle doluyorum.. Sır her ana farkındalıkla şükretmekte olsa gerek!

Asırlardır tartışılan ve galiba Kıyamete kadar da tartışılacak olan 'din ve müzik' konusunda kendinize göre bir alan bulmuşa benziyorsunuz. Olmazsa olmazlarınız var mıdır? Mesela, konserlerinizi 'Elhamdülillahi Rabbil Alemin'le bitiriyorsunuz...

Aslında olmazsa olmaz diye bir şey yok tam tersi ne oluyorsa, kısmet tabağınızda ne sunuluyorsa ona en iyi şekilde hizmet etmenin en güzel yol olduğunun bilincindeyim. Sahneyi genellikle hep ilahilerle açarım. Sonunda da içimden bütün o melodileri ithaf ettiğim O Yüce Varlığa tazim duygusuyla Elhamdulillahi Rabbil Alemin demek geliyor ve kendimi tutamayıp açıkça söylüyorum...

Günleriniz nasıl geçiyor? Gerçekleştirmeyi düşündüğünüz farklı hedefler, projeler var mı; yoksa mevcut akış mı sürdürüyorsunuz?

Günlerim sazlarımla etüd yapmakla geçiyor ve yeni denemeleri içeren kayıtlar yapıyorum ve de kendimi önümüz-

deki yıl olacak olan konserlere hazırlıyorum. Birincisi İspanya'da Temmuz ayı içinde Flamenko Gitarcısı Tomatito ile beraber yapacağımız konserler olacak..

Ve de ikincisi ise yıllardır özlemimi duyduğumuz, cd'lerimdeki müzisyenlerle yani Brian Keane, Arto Tunçboyacıyan, ve Ara Dinkjian ile beraber yapacağımız konserlerimiz olacak inşallah..

Müzik hususunda kabiliyeti olan gençlere ne tavsiye edersiniz? Bir de, kişinin gerçekten kabiliyetli olup olmadığını nasıl anlayacağı hususunda ne söyleyebilirsiniz?

Bence bir şeye karşı olan kabiliyet ona karşı sevgi de yaratır. Eğer bir kimse bir işi sıkılmadan uzun bir süre yapabiliyorsa, o işe kabiliyeti vardır demektir.

Benim hayatta en değer verdiğim tavsiye ise, ileriye dönük yatırım yapmadan sadece o anda olmanın, o anda çalabilmenin zevkiyle doyumluluk yaşayabilmektir. "Gelecek şimdi idi, şimdi ise gelecek"... şimdinin zevkini ileriye taşıyabilmeliyiz..

Çok çalıştığınız ve çalışmak zorunda olduğunuzu düşünürsek, ailenizle ilgili olarak durum ne, onlara yeteri kadar vakit ayırabiliyor musunuz?

Bütün meşguliyetlerimin evde olmasının bu yönde büyük faydası var.. Konserlere de genellikle eşimle beraber gittiğimiz için hamdolsun o yönden bir problemimiz yok.

Değişik Röportajlardan...

O'nu andıkça mutlu

Yaradana hayranlık duygusuyla dolu ve O'nun ismini şükürle anan bir kalbin sahibi oluşumun, bana çok küçük yaşta verilen en kutlu hediye olduğunun, hep farkında olarak bu günlere geldim. "Gönlüme bir bahçe açılır senle olunca / Kalbime bir perde çekilir sensiz kalınca" sözleri ile hayatın, O'nu andıkça mutlu, O'nu unutunca da, puslu ve şüphe dolu bir yaşam olacağının gerçeğini hep yaşadım.

Aşkın üç hali...

"Biz insan olarak üç türlü aşk yaşıyoruz. Birinci aşkımız Hakk'a olan aşkımdır. Sufi müzikle bu aşkı ifade ederiz. İkincisi birbirimize olan aşkımdır. Bu romantik müzikle anlatılır. Üçüncüsü hayata olan

aşkımızdır. Bu da folk müzikle kendini gösteriyor. Benim müziğimde dört köşe vardır. Sufi, romantik ve folk müzik köşesi. Dördüncü köşede bu türleri nasıl birleştireceğimi hayal ederim. Bütün müziklerin özü Cenab-ı Hak'la açılır."

Amerika'da yaşamak...

"Eski insanlar şöyle bir söz söyler: 'Bak bakışını, al alışını.' İnsan nasıl bakarsa onu alıyor. Ben Amerika'da her yere gittim, kimseden rahatsız olmadım, kimseden çekinmedim, çünkü herkese hoş baktım. Sevmediğim birine rastlamadım hayatım boyunca, kime baktıysam sevecek bir yanını gördüm. Eğer siz önyargılı bakmayı bırakırsanız, size de kimse önyargılı bakmaz."

Hayatın gerçek manasının, kendimizi, gerçek benliğimizi tanımak olduğuna inanıyorum. Ve bunu gerçekleştiren en kestirme, en direk yol ise sanattır. Sanatımız vasıtası ile kendi öz benliğimize giden bir köprü kurar ve edindiğimiz tecrübelerle şahsiyetimizi geliştiririz. Eğer sanat, müzik gibi en yüksek şekilde yaşıyorsa, o zaman, hayatımızın nasıl dopdolu olduğunun ve boşluk diye bir şeyin olmadığını bilincini yaşarız içimizde.

Gökkuşağındaki renkler...

Dünya kültürünü Adem oğullarının nesiller boyunca edindiği deneyim birikintisinin, bir insanlık tarihi hazinesi olarak bize geliş şekline görüyor ve her milletin bundaki payının sadece gökkuşağındaki renkler misali gibi, kısmî olduğuna inanıyorum. Enerjimizi ve zamanımızı öteki renklerle kendimizi mukayese ederek harcayacağımıza, önce içinde doğup büyüdüğümüz kültürü en iyi bildiğimiz yöntem olarak iyice hazmedip, ondan sonra diğer renkler hakkında bilgi edinmek lazımdır diye düşünüyorum.

Amerika'dan Doğu'ya baktığım zaman maalesef insanların büyük çoğunluğunun enerji ve zamanlarını başkalarını tenkit ederek ve de onların yanlış olduğunu ispatlamakla harcadıklarını görüyorum. Yanlış olanı herkes zaten hissediyor; kendimizdeki güzellikleri ve doğru bildiğimiz şeyleri anlatıp izah etmek lazım.

Kötünün en iyisi

Ben kendimi kötünün en iyi örneği olarak görüyorum. Çünkü sesi çıkartmak için hiç yılmadan 2 ay üfledim ve sonunda ses çıkarttım. Önce aşk olması lazım, aşk olunca bütün diğer şeyler kayboluyor ve ancak o zaman bıkmadan konsantre olabiliyor insan. Ney öğrenmek isteyenlere Aka Abimden öğrendiğim en büyük sırrı tavsiye ediyorum. O da, üfleyince nefesin sonuna kadar, son damlasına kadar üflemeyi alışkanlık etmek. Ancak o zaman insanlığımızın doğal yapısında olan ve gereksiz olarak uyguladığımız tazyikli üflemenin farkına varabiliriz. Üflemenin hiç tazyiksiz ve çok tabii olarak neyin içine girmesi lazım ve de her gün devamlı, aksatmadan çalmakta sebat edip nefesimizle her gün haşır neşir olmanın zevkine ermeliyiz. "HUUU" sesi, nefesi ve de tüm bedeni en dengeli şekilde akortlayan bir sestir. Nefese konsantre olmak ise aynı zamanda en yüksek meditasyon şeklidir. Bence müziğin en birinci vasfı dış dünyayı bloke edip kendi içimizde melodiyle yalnızlığı yaşayabilmemizi sağlamasıdır. Müzik insanı hem dış dünyadan, hem de düşüncelerin sürekli akışından aldığı için zihnimize dinçlik verir. Dinlemenin nasıllığı, bence her insanın kendi zevkine kalmış bir şey.

Ömer Faruk Tekbilek

1951 Adana doğumlu olan sanatçı, genç yaşta müzikle uğraşmaya başlamıştır. Ney ve bağlama eğitiminin yanı sıra bir çok enstrümanla da ilgilenmiş, Türk müziği ritm ve makamlarını öğrenmiştir. Erken yaşlarda bazı müzisyenlerle çalışma imkânı bulduğu İstanbul'da, Mevlevî kültürünü yakından tanımıştır. İlk olarak 1971'de Türk

Klasik Folklor grubunun üyesi olarak gittiği Amerika'ya, 1976'dan itibaren kalıcı olarak yerleşmiştir. Bir süre Sultans adlı gurubuyla müzik hayatına devam ettikten sonra prodüktör Brian Keane ile tanışmış, dünya çapında tanınmasını sağlayan birçok başarılı albüme imza atmıştır. Eserlerinde doğu ve batı ezgilerini folklorik ve sufi ezgilerin içinde sentezleyerek dünya çapında beğeni kazanmıştır.

Dünyaca tanınan birçok sanatçıyla çalışmış olan Ömer Faruk Tekbilek, çok sayıda ödül kazanmış, albümleri dünya çapında yüksek satış rakamlarına ulaşmış ve farklı ülkelerde konserler vermiştir. Halen çalışmalarını ABD merkezli olarak sürdürmektedir.

Bir tereddütün hikayesi:

GDO

Genetiği Değiştirilmiş Organizma (GDO) meselesi ülkemizin ve dünyanın gündemine gireli çok fazla olmasa da, taşıdığı önem dolayısıyla şiddetle tartışılan konulardan birisi haline geldi.

Gıdalarımızda hormon kullanılıp kullanılmadığı meselesini tam da halledemeden, GDO'lu ürünler kullanılıp kullanılmadığının tartışılmaya başlanması, taraflar ne kadar aşırı uçlarda dolaşırsa dolaşsın, herhalde bilgilenmemiz açısından faydalı bir husus.

Biz sıradan insanlar tam olarak nelerin tartışıldığının pek farkında olmasak da, hepimizi, hem de çok yakından ilgilendiren bir mesele ile karşı karşıya olduğumuz açık.

Kendi türünden ya da kendi türü dışındaki bir canlıdan gen aktararak bazı özellikleri değiştirilen bitki, hayvan ya da mikroorganizmalara verilen "Genetiği değiştirilmiş organizmalar" ismi ilk bakışta son derece masum görünse de; karşıtları, GDO'nun belki de 'insanlığın sonunu getirebilecek bir girişim' olduğunu ileri sürüyorlar. Biraz mübalağalı olduğunu düşünebileceğimiz bu değerlendirmenin GDO taraftarlarınca savunulan versiyonu ise, GDO'nun 'insanlığın kurtuluşuna vesile olabileceği' şeklinde.

Biyoteknoloji alanında 1980'li yıllarda yapılan araştırmalar sonucu bilimadamları bir canlının bazı özelliklerini

taşıyan genlerini DNA'dan ayırarak başka bir canlıya yerleştirebileceklerini keşfettiler.

Bu alandaki bilimsel araştırmalar, ilk olarak diyabet hastaları için insülin ve tiroit rahatsızlıklarında kullanılan bazı hormonların elde edilmesinde kullanıldığı zaman sevinçle karşılanmıştı.

Ancak bir canlıdaki genetik özelliklerin kopyalanarak, bu özellikleri taşımayan başka bir canlıya aktarılması çalışmaları, daha çok verim veren, hastalık ve haşerele karşı daha dayanıklı, raf ömrü daha uzun olabilen (transgenik / Gen nakli uygulanmış) ürünler elde etmeye yönelince işin rengi değişti.

1996 yılında ABD'de soğuğa dayanıklı bir balıktan alınan genlerin transferiyle üretilen Flavr Savr Domatesi, çalışmaların ilk meyvesiydi. Ürünün soğuk iklimlerde de üretiminin yapılabilmesi için bu yola başvurulmuştu. Ancak rivayetlere göre, satışa sunulan domatesin tadı beğenilmedi ve üretici firma da battı.

Ancak çalışmalara devam edildi ve mısır, pamuk, kolza ve patates üretildi. Gen nakli yoluyla üretilen bu bitkiler zararlılara karşı daha dirençli oluyor ve bu da bunların yetiştirilmesi aşamasında zaruri olan kimyasal ilaçların kullanılmasını azaltıyordu.

Bitkilerin lezzet, besleyicilik, dayanıklılık gibi özelliklerini geliştirmek için yürütülen çalışmalarda belli bir aşamaya gelinmiş durumda. Susuzluğa dayanıklı bitki geliştirmeyi hedef alan çalışmalar ise sürdürülüyor.

Genetik değişiklikle ilgili en çarpıcı konu ise, bu türden bitkilerin yetiştirilmesi için kullanılan tohumların kısır oluşları. Yani GDO'lu bir ürün yetiştiriyorsanız, geleneksel tarımda olduğu gibi ürününüzden bir bölümünü ayırıp, gelecek ekim döneminde onu tohum olarak kullanma şansına sahip değilsiniz. Çünkü hemen bütün transgenik bitkilere lezzet, besleyicilik, dayanıklılık gibi özelliklerin yanında mutlaka 'terminatör – yok edici' genlerin de yerleştirildiği ileri sürülüyor. GDO meselesinin bam teli ise herhalde, bu türden ürünlerle ilgili çalışmaların belli başlı bazı şirketlerce yürütülüyor olması.

Genetiği değiştirilmiş ürün çalışmalarının dünyanın artan gıda ihtiyacının karşılanması yönünde büyük faydalarının olabileceği, GDO taraftarlarının en önemli iddialarından birisi. Teorik olarak mümkün gözükse de GDO karşıtları, bunun böyle olmadığı konusunda ısrarcı.

Konu ile alakalı olarak yapılan tarafsız araştırmalar da, GDO'lu ürünlerin genel olarak üretim artışı sağladığı tezinin geçerli olmadığını ortaya koydu.

Genetik müdahale ile üretilen ürünlerin insan sağlığı ve çevreye verebileceği muhtemel zararlar, günümüzde en önemli tartışma konularından birisi.

GDO içeren yiyeceklerin insan sağlığı açısından ciddi bir risk taşıyabileceği, bilinmeyen ve mücadele etmekte zorlanılabilecek birtakım hastalıklarla karşılaşabileceği, hatta kansere sebebiyet verebileceği şeklindeki iddialar oldukça yaygın.

Bu yolla yetiştirilecek bitkilerin çevreye etki ederek doğal yolla yetişen bitkilerde de olumsuz sonuçlar doğurabileceği, GDO'lu ürünlerin yayılmasının böcek varlığını etkileyip belki de ekosistemi çökertebileceği, eleştiriler arasında. Biyoçeşitliliğin karşı karşıya kalabileceği tehlike ve

biyolojik kirlilik de ihtimaller arasında.

1996'da ticari başarısızlıkla neticelenen Flavr Savr Domatesi olayından sonra hızlı bir şekilde sürdürülen GDO çalışmaları günümüzde oldukça geniş bir kapsama ulaşmış durumda.

GDO ile ilgili ülke davranışları başlıca iki kategoride toplanıyor. ABD'nin başını çektiği Arjantin, Brezilya, Kanada ve Güney Afrika gibi ülkelerde GDO tamamen serbestken, AB ülkeleri, Japonya, İsviçre ve Güney Kore gibi ülkelerde ise konuyla ilgili her şey olabileceği kadar kontrol altında. ABD başta olmak üzere ilk grup ülkeler GDO lehinde GDO hususunda pozitif ayrımcılık uygularken, AB'nin başını çektiği diğer ülkelerde negatif bir tavır söz konusu.

Kısa bir süre öncesine kadar konuyla alakalı mevzuat açıklığı bulunan ülkemizin ABD'nin başını çektiği ülkeler safında mı, yoksa AB paralelinde mi yer alacağı tartışılıyordu. Türkiye'de bilindiği kadar, sınırlı alanlarda yapılan deneme çalışmaları dışında, GDO'lu üretim yapılmıyor. Ancak kısa bir süre öncesine kadar çeşitli ülkelere ithal edilen bazı ürünlerin GDO'lu olduğu-olabileceği, daha çok hayvan yemi ve gıda sanayinde olarak kullanılan bu ürünler sebebiyle belli ölçüde risk olabileceği iddiaları yaygın bir şekilde dile getiriliyordu.

18.3.2010 tarihinde kabul edilen Biyogüvenlik Kanunu, tartışmaları belli ölçüde azaltmış olsa da durdurabilmiş değil. Çünkü GDO karşıtları, söz konusu kanunun tam bir yasaklama getirmediği kanaatindedir. İlgililer ise, zararlı olduğu hususunda kesin deliller olmadığı için bunun normal olduğunu düşünüyorlar.

Yürürlükte olan kanun, meseleyi oluşturulan Biyoteknik Kurulu'na havale etmiş durumda. GDO ile alakalı hususlar bu kurulun vereceği kararlara istinaden yürütülecek. Yani Türkiye'de de birçok şeyin kontrol altında olduğunu düşünerek, fazla tedirgin olmamıza gerek kalmayacak bir duruma kavuşmuş gibiyiz...

'Ayakta durabilen herkes yapabilir' denilse de...

Kayak hemen hepimizin yapmayı arzu edebileceği, ama zaman, mekân ve imkân gibi çeşitli sebeplerle az bir kısmımızın uğraşabileceği bir spor dalı.

İmkân bulup da yapabilecek olanların ise en azından başlangıçta ciddi tereddütler geçirebileceğini varsayabiliriz... Sonsuz beyazlıklar üzerinde kayarak gidebilmek heyecan verici bir şey olsa da, bu sürecin nasıl olup da ayakta kalarak tamamlanabileceği, önemli bir mesele...

Kayak uzmanları 'ayakta durabilen herkesin kayak sporunu yapabileceği' kanaatindedir; tabii kişinin kendisine güvenmesi ve kontrollü olabilmesi şartıyla.

Kendine güven ve kontrollü olduktan sonrası işi öğretecek öğretmenlere kalıyor. Yani ayakta durabilen, kendine güveni ve kontrollü olan birinin kayaklarını hemencecik ayağına takıp kaymaya başlaması gibi bir şey söz konusu değil.

Kayak öğrenmeye niyetlenip elbise ve takımlarını da temin ettikten sonra iş ders alma aşamasına geliyor. Duruma göre bir ya da iki hafta sürebilen bu süreçte önce düz bir alanda, kayağa hakimiyeti öğretiyorlar size ve ardından sağa sola dönüşleri. Sonra eğitmeninizle birlikte küçük tepeleri fethetmeye çıkıyor ve kontrollü bir şekilde oralardan kaymaya başlıyorsunuz. Bu arada zaman zaman düşseniz bile tedirgin olmamanız gerekiyor, çünkü yanınızda size sahip çıkabilecek birisi var. Uzmanlar, öğrenme işinde korsan eğitmenlerden ucuza

ders almanın, daha uzun sürdüğü ve dolayısıyla daha pahalıya mal olduğu kanaatinde.

Artık hazır olduğunuzu anladığınızda, tabii sizi eğiten kişinin de bu kanaati paylaşması durumunda, daha yükseklerden kaymaya başlayabiliyorsunuz... Artık siz de bir kayakçısınız...

Kayak sporuyla alakalı temel bilgiler

Temel olarak kayak sporu oldukça zorlu ve fiziksel güç isteyen bir spor. Dolayısıyla kendinizi formda hissetmeniz, bacaklarınızın yeterince güçlü, kaslarınızın dirençli ve esnek olmasının yanında denge yeteneğinizin olması da önemli bir husus.

Kayakçının, pistte bir başka kayakçıyı tehlikeye düşürecek davranışlarda bulunmaması, kayarken yapacağı hızın iklim ve pist koşullarına uygun olması önemli hususlardan.

Uzmanlar, zemini çok sert pistlerde ya da buz tutmuş karın üzerinde kayarken, kayakçının bütün konsantrasyonunu parmaklarına vermesi ve kendini mümkün olduğunca gevşek bırakması gerektiğini; böylelikle bütün vücut serbest kalıp rahatlayacağını vurguluyorlar.

Yine kaymaya başlandığında vücudun tüm ağırlığının önce topuklara verilmeye çalışılması; daha sonra yavaş

yavaş ağırlığın ayaklar üzerine kaydırılması ve öne arkaya doğru sallanmaya başlanarak, her defasında arkaya doğru daha az sallanılmaya çalışılması suretiyle bir süre sonra, ideal pozisyona ulaşılabileceği da uzman tavsiyelerinden. Ve tabii ki tüm sporlarda olduğu gibi, kayak sporunda da belli bir ritimle nefes alıp vermenin çok önemli olduğu vurgulanıyor.

Kayak malzemeleri

Elbise ve aksesuar...

Kayak için özel bir elbise şart. Kayak pantolonu, montu, eldiveni, çorabı ve termal içlikten oluşan elbise meselesi özellikle ilk başlarda önemli. Çünkü sıradan bir pantolonla kaymaya gittiğinizde, düşüp kalkmalar sıkça olabileceği için ıslanma ve üşüme kaçınılmaz. Elbise tüm termo özelliğine, ayrıca suyu, rüzgârı geçirmeyen teknik özelliklere sahip olmalıdır.

Kayak aksesuarları olarak da kask, goggle (gözlük) ve sırt çantasını sayabiliriz.

Hemen hatırlatalım; kayağa yeni başlıyorsanız, bu işe az vakit ayırabilecekseniz veya kayak malzemelerine fazla ödeme yapmak istemiyorsanız, kayak elbise ve aksesuarlarını satın almak yerine kiralayabilirsiniz de.

Kayak çeşitleri

Dört tip kayak mevcut. Bunlardan L harfi taşıyanlar yeni başlayanlar, A tipi kayıklar orta düzey olanlar, S harfli olanlar ise uzman kayakçılar için. I harfini taşıyan kayıklar ise sadece yarışmalar için üretiliyor.

Kayak sporunun profesyonelleri genellikle 2.10-2.12 metre uzunluğundaki kayıkları tercih etseler de yeni başlayan erkeklerin, kendi boylarından 12-15 cm., hanımlarınsa 10 cm. daha uzun kayıkları tercih etmeleri gerektiği belirtiliyor.

Disiplinler...

Kayak sporunun başlıca iki türü vardır: Alp Disiplini (Alpine) ve Kuzey Disiplini (Nordic). Alp disiplini bildiğimiz kayak sporudur. Telesiyey yada teleski denen araçlarla pistin zirvesine çıkar ve aşağı doğru kayarız. Kuzey disiplini az eğilimli karın üstünde süratli yürüme ve kayma bir arada yapılır. Bazen hafif eğimli yerlerden yukarı tırmanıldığı da olur.

Kayak sporunun tarihçesi

Kayak, belki de insanlık tarihi kadar eski bir spor dalı. Özellikle de yılın uzunca bir dönemi karlı kaplı bölgelerde yaşayanların kara batmamak için kullandıkları araçların, kayağın en ilkel şekli olduğunu düşünüyor uzmanlar.

Başlangıçta bir ulaşım aracı olarak kullanıldığı düşünülen kayağın, 15. yüzyılda İsveç, Norveç, Polonya ve Rusya tarafından askeri amaçlarla kullanıldığı biliniyor. Kayağın spor amaçlı gündeme gelmesi ise 19. yüzyılın sonlarında başlamış. 1866'da Cristina'da (Norveç) düzenlenen ilk kayak yarışlarının ilgi görmesi üzerine, 1879'da bu sefer

Oslo'da daha büyük bir organizasyon düzenlenmiş.

İlk kayak kulübünün 1877'de Ski Club de Cristina adıyla Norveç'te kurulmasını takiben 1890'da Almanya, 1894'te Avusturya, 1901'de Fransa ve 1903'te İngiltere'de kayak kulüpleri kurulmuş. 1924'te de merkezi Bern'de olan Uluslararası Kayak Federasyonu'nun (Federation International de Ski) kurulmasıyla da, kayak sporu aynı yıl kış olimpiyatları programına dahil edilmiş.

Bizde kayak

Yurdumuzda bildiğimiz manadaki kayak sporu ilk olarak Silahlı Kuvvetler'in 1915'te askeri amaçla kurmuş olduğu kayak birlikleri tarafından yapıldı. Aynı yıl Erzurum Kerim Hitli Tabyası'nda açılan kayak kursunda Avusturya'dan getirilen bir hoca önderliğinde, orduda kayağa başlandı ve Arif Hikmet Koyunoğlu, Cemal Dursunoğlu, Kemal Hasip gibi ilk kayakçılar yetişti.

1933'de Uludağ'da kayak yapan Galatasaray Lisesi'nden bir grup öğretmen bu sporun Türkiye'deki öncülüğünü yapmışlardır. 1934'te Bursa Halkevi Uludağ'da, Ankara Halkevi Elmadağ'da ve Erzurum Halkevi de Palandöken'de kayak faaliyetleri düzenlediler.

Kayağın, 1935'te Latif Osman Çıkıgil'in başkanlığında Dağcılık ve Kış Sporları Federasyonu'na bağlanması ile Türkiye'de resmi kayak faaliyetleri de başlamış oldu. Kayak Federasyonu'nun kurulduğu 1936'da kayakçılarımız ilk kez olimpiyatlara katıldılar ancak başarılı olmadılar. Kayak daha çok eğlence sporu olarak algılanıp yaygınlaşırken, uluslararası kurallara uygun ilk kayak yarışması 1944'te Dağcılık ve Kayak Federasyonu Başkanı Asım Kurt'un çabalarıyla gerçekleştirildi. 1948, 1952, 1956, 1960 ve, 1964 Olimpiyatları'na katılan Türk kayakçılar dereceye giremezken; 1968 Balkan Şampiyonası'nda 8. olan Burhan Alankuş, o güne kadar uluslararası alanda alınmış olan derecelerin en iyisini yaptı. 1970 yılında Uludağ'da yapılan Balkan Şampiyonası'nda, Kuzey Disiplini Gençler Kategorisi'nde Rıdvan Özbek, Balkan Şampiyonu oldu. 1975'deki Balkan Kayak Şampiyonası'nda takımlarımız Genç ve Büyük Erkekler Kategorilerinde 3. oldular. 1981 Balkan Şampiyonası'nda Gençler takımımız 4x10 km. bayrak yarışında bronz madalya kazandı. Türkiye'nin gösteri amaçlı en büyük kış sporları organizasyonu "Karadam Kayak Yarışları" 1983 yılından beri Uludağ'da yapılmaktadır.

Yönetmen Faysal Soysal: Yusuf kendi kuyusunu arıyor!

Düşe Yağmalanan Hayal Kuyusu ve Bir Ölünün Defteri adlı iki şiir kitabı var Faysal Soysal'ın. Bir de Lorca ile Sohrab Sepehri'nin şiirlerini çevirdiği 'Akdenizdeki Çöl' adlı kitabı... Mesleğiyle ilgili eczacılık dense de o aslında çektiği kısa filmlerle dikkat çekti. Sinema üzerine çeşitli yerlerde dikkat çekici etkinlikler, film günleri düzenledi; sinema üzerine konuşmalar yaptı. İran ve Amerika'da yaptığı kısa filmler ülkemizde ve yurt dışında ödülle doymadı. İlk yönetmenlik denemesini 2005 yılında (Yasak Rüya) Forbidden Dream isimli kısa filmle gerçekleştirdi. 2007'de İran'da çektiği Kayıp Zaman Düşleri, Dreams of Lost Time, çok büyük ilgi gördü. Faysal Soysal şimdilerde farklı bir çalışmanın içinde. "3 Yol" adlı uzun metraj filmi için üç yıldır çalışıyor Soysal. Hikayesi Mostar'da başlayıp Saraybosna'da devam eden film ardından Batman'da- Hasankeyf'te sona eriyor. Bosna'daki toplu mezarların açılmasıyla birlikte kayıpların bulunmasını anlatan filmin başrolünde bir şair var. Filmin alt metninde ise Yusuf, Bünyamin ve Züleyha hikâyesi... Yönetmenimizin deyişiyle; "Şairimiz kuyuya atılan Yusuf'un aksine kendi kuyusunu arayan bir karaktere bürünüyor. Çünkü o kuyuyu bulursa ancak kendi rüyasına kendi kaderine, belki de insanlığın kurtuluşu ulaşabileceğine inanıyor."

Filmin çekimleri Nisan'da başlayacak ve Faysal Soysal Türk sinemasına yeni bir yapım armağan edecek. Kısa filmleriyle ödüllere uzanan genç yönetmenin bu kez belki de en büyük ödül hikâye kıtlığı çeken Türk sinemasına sunduğu katkı olacak!

Faysal Soysal'ı farklı bir eğitim mecrasından alarak sinemaya ısındıran nedir?

Aslında sinemayla ilgilenmeden önce, şiire ilğim vardı. Ortaokul yıllarında bir hocamın yönlendirmesiyle şiirle ciddi bir bağım oluştu. Okuduğumuz kitaplar daha çok dini içerikli, politik kitaplardı. Zahit Eren vasıtasıyla o dönemlerde ilk defa Necip Fazıl olsun, Sezai Karakoç olsun, İsmet Özel olsun; bu şairlere bir ilgi oluştu bende. Bu okumalar şiirle ilgili dünyamı geliştirdi. Kendimce bir şeyler karalamaya başladım. Edebiyat'la ilgili üniversitede bölüm okumanın ne kadar faydasız olduğunu görebiliyordum.

Kendi ekonomik ihtiyaçlarımı karşılayabileceğim, biraz da insanlara faydalı olabileceğim bir bölüm okumak istiyordum. Bu vesileyle Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'ni kazanmak nasip oldu. Ancak orada Tıp eğitiminin dışarıdaki dünyayla, hastalarla çeliştiğini gördüm. Bu yüzden bırakmak zorunda kaldım. Eczacılık Fakültesi'ne geçtim yıl kaybı olmadan. Orada kendime ve şiire biraz daha vakit ayırabildim. Sinemaya da gittikçe daha ciddi şekilde ilgi duymaya başladım. Bunu başta Tarkovski sonra da İran sineması tetikledi. O dönemlerde sinemayla yazarlık düzeyinde ilgilenemedim. Sinema eleştirilenliği doğrusu zor bir uğraştı ama yine de bazı film eleştirileri yazmaya başladım. Bir iki etkinlik de düzenledim. İran sineması o aralar çok revaçtaydı. İran sineması'nın kendi ayakları üzerinde durabilmesinin yanında bütün insanlara ve zamana mesajı olan, diğer insanları da ilgilendiren yapısı ilgimi çekti ve İran sinemasıyla ilgili uzmanlığım başlamış oldu. Ardından İran'a sinema için gitme hayalim şekil kazanmaya başladı. Benim çok iyi İran filmi arşivim vardı. Yapı Kredi ve Turkcell'in katkılarıyla bir İran filmleri haftası düzenledik. Oradaki performans İran Konsolosluğu kültür ataşesiyle olan ilişkimizi daha da geliştirdi ve onlardan İran'da sinema üzerinde mastır

yapmak için teklif geldi. Ben de yavaş yavaş yönetmenlik ve yazarlık dünyasına girmiştim. Bu teklifi de çok cazip buldum ve hemen değerlendirmek istedim. Teklifle ilgili verilen hiçbir söz ve vaat tutulmayınca İran'a çok zor şartlarda kendi imkânlarımla gitmek zorunda kaldım. Sekiz aydan sonra ancak Sanat Üniversitesi Sinema ve Tiyatro Fakültesi'ne kabul alabildim. Eczacılık mezunu olduğum için bazı sorunlar çıkardılar. Daha sonra beni sözlü sınava tabi tuttular. Bendeki cevheri -ya da her ne dersenez- onu fark edip kabul etmek zorunda kaldılar ve orada okumaya başladım.

İran'da sinema eğitimi alırken kısa filmler çektiniz. İran sineması genç yönetmenler için büyük bir imkân barındırıyor Türkiye'den bakınca. Orada nasıl yürüyor iş. Maddi destek ve sansür meselesi büyük bir problem mi?

Hatemi döneminde daha yaygın ve güçlü durumdaydı İran sineması. Çünkü Hatemi kültür bakanlığından gelmişti cumhurbaşkanlığına. Sinemaya ciddi destek verdi. Hatemi'nin desteği üzerimizde olduğundan başka birçok kurum da desteklerini eksik etmedi bizden. Genç Sinemacılar Derneği ve Deneysel ve Belgesel Film Derneği'nin destekleri de vardı. Bu kurumlar sadece ulusal bir destekte değil uluslararası bir durumda da desteklerini sürdürüyorlardı. Bu sayede devletten destek alabiliyorlardı. Bunların yanı sıra bildiğiniz gibi İran'da bütçeler bizim ülkedeki gibi yüksek değil. Düşük bütçelerle filmler yapılıyor genelde. Oyuncular sahnelerden değil de sokaklardan seçiliyor. Arkadaşların birbirine destek olup çalışması da çok yaygındı o dönemlerde.

İran geçmişinden kopmuş bir ülke değil. En azından Türkiye gibi dil kesintisiyle geçmişinin izlerini takip edemez hale

getirilmiş değil. Felsefi ve şiirsel derinliğin kaynağı nedir İran sinemasında. Popüler sinema İran'ı da etkiliyor mu?

İran sineması devrimden sonra kendini dünyaya açmıştır. Aynı durum Rusya'da da baş göstermişti. Devrimden önce çok fazla bir nüfuzu yoktu bu ülke sinemalarının. Bir yerde sinema destekleniyorsa bu olay diğer sanatçılara da ilham kaynağı olur. Ülkedeki sansürü aşabilecek yapıtlar ortaya koyabilecek, o yapı içerisinde yaratıcılıklarını geliştirebilecek ve sansüre rağmen daha iyi yapımlar ortaya koyabilecek filmler yapmalı sanatçı. Yoksa özgürlüğün sonsuz olduğu bir ülkede hiçbir zaman daha iyi filmler çıkmıyor. Çünkü sanat için acı şart. Zamanında hep acı ve baskı görmüş kişilerin filmlerine bakacak olursak da daha kaliteli yapıtlar olduğunu söyleyebiliriz. İran sineması;1969 yılında "İnek" adlı filmle kendi çizgisini çok iyi ortaya koymuştu. Bu film; Golam Hüseyin Sadi'den bir uyarlamaydı. İneği ölen bir köylünün, yabancılaşıp kendini inek hissetmesi olayı. Bu çok büyük bir başarıydı ve birçok festivalde ödüller almıştı bu film. 70'lerde yine hakeza; yeni bir hareket olarak üçüncü dalga sinemacıları da Mehrcuyi'den sonra sinema felsefesinin oluşumunda, estetik düzeyin yükseltilmesinde rol aldılar. Tabi Şah dönemindeki baskı yüzünden iyi filmler çok fazla kendini gösteremiyordu. Bizdeki gibi onlarda da o dönem erotik filmlerin istilası ve Yeşilçam tarzı Farsi film yaygınlıktaydı. Sinema endüstrisi aynı şekilde Amerikan ve Alman şirketlerinin tekelindeydi. Bunlar halkı ya güldürecek, ya da eğlendirecek şeyler sunardı. Daha öteye geçemezdi.

Rus sinemasına ayrı bir sevginiz var. Filmlerinizde de yer yer bir saygı duruşu halinde olduğunuz görülüyor. Sizi etkileyen nedir? Yönetmen sineması mı yoksa tarz mı?

Rus sineması; Rus edebiyatından bağımsız bir platform değil. Bütün güçlü sinemalara baktığınızda, sinema yeni bir sanat olduğu için, tek başına ortaya çıkamaz. Bir sanata mutlaka yaslanmalı. Örneğin İtalyan sinemasının sırtını edebi bir akım olan neorealizm'e dayaması, Fransız sinemasının resimdeki empresyonizm akımından ve özellikle modern şiiirden ilham alması buna örnek olabilir. Hatta çekilen filmlerin o dönemki kamera hareketleri doğrudan doğruya o dönemin izlenimci ressamların iç dünyasını yansıttığı niteliktedir. Rus sineması; Rus edebiyatı ve Rus tiyatrosundan çok fazla ilham almıştır. Stalin döneminde öldürülen büyük resamlara, şairlere ve edebiyatçılara baktığımız zaman; bu insanlar aslında kanlarıyla diktatörlüğe ve komünizme rağmen Rus kimliğini oluşturmuştur. Bu Rus kimliği o dönemlerden sonra kendini ideolojik olarak farklı varyasyonlar da göstermiştir elbet. Ama özellikle Alexander Dovzhenko'dan sonra, yani 50'li 60'lı yıllardan sonra gelecek olan Andrey Konçalovski ve sonrasında Andrei Tarkovski'yle birlikte edebiyattan sonra son şeklini sinemada gösterdi. Tarkovski kendi milletinin aydınlanma serüvenini ve Rus kültürünü bir yerde topladı. Bunu bu anlamda top-

layan ve bir araya getiren kişidir o. Tolstoy'un ve Dostoyevski'nin edebiyatını, ülkenin önemli şairlerinin şiirlerini filmlerinde sıkça kullanmıştır. Rus sinemasının bir özelliği de, Hollywood sinemasından sonra teknik olarak kendini ispatlamış en güçlü sinema olmasıdır.

Kısa filmlerinize birçok ödül aldınız. İran'ın ardından New York'a gittiniz eğitim için. İki farklı dünyadan bahsediyoruz. Kültür şoku yaşadınız mı?

Aslında iki şehir de bana aynı geldi. New York'a vardığımda havaalanındaki kalabalık Tahran'daki kalabalığı andırıyordu. Belki çok az insan inanır benim cümlelerime ama ben gerçekten kendimi tekrar Tahran'da hissettim. Times Meydanı vardır New York'ta. O meydan da Tahran'daki Veli asr meydanını andırıyordu. Zaten ikisinin de anlamı 'Zaman' meydanıdır. Farklı farklı dinamikleri var New York'un. Daha farklı kültürlerden insanlar toplanmış bir araya. Çok daha hızlı ve paraya dönük bir hayat var. Tahran ise çok karmaşık, çok gürültülü. Orda kısa film çekecek olsanız bile en az 3 ayınızı alıyor, resmi işlerin yavaşlığından dolayı. Ama film ekipmanlarını temin etmek ABD'ye nazaran daha pratik ve ekonomiktir. Söylediklerimden yola çıkacak olursak; bir yerin, bir iyi yanı vardır, bir de kötü yanı. Sanatçının görevi ise; oradaki iyiyi ortaya çıkarmaktır bence. Ben İran'da çok iyi arkadaşlar edindim. Bir yıl süren ve üzerinde çok ciddi çalışma ve emek göstererek iyi bir kısa film yaptık. New York'ta ise film çekmek için size tanınan süre İran'a nazaran çok az. Bu New York'taki hızlı yaşam ve parayla dönen sistemin bir sonucu. Ama bu sistemin de bana faydaları oldu. Hızlı ve pratik yaşamak ve iş yapmayı öğretti. Yani sabah senaryo yazmaya başladığımda, öğlen vakti film çekmeye hazır hale geliyordu. Ama bu iki şehir arasında bir seçim yapmak gerekirse, kesinlikle İran'ı tercih ederim. Çünkü insani ve vicdani duygular İran'da fazlasıyla yaygındır. Daha samimi bir ortam var. Para üzerine kurulu bir yapı sizi her zaman harcar ve malzeme haline gelirsiniz bir süre sonra.

Amerika dünya sinemasını etkileyen bir güç. Amerikan sineması artık tekrara düşen hikayesine yenilik katabilir mi? Bu durum diğer sinemaları nasıl etkiler?

Amerika olaya sadece sinema açısından bakmıyor. İlaç, sinema ve silah Amerika'yı ayakta tutan üç unsur. Dolayısıyla sinema bu üçlüde önemli bir ayak rolünde ve bunu hiçbir zaman kaybetmek istemeyecektir. Bunu bildikleri için filmleri büyük bütçelidir. Çünkü büyük bütçeli filmler büyük paralar getirir. Zamanla Amerika sineması insanları bir hikayeye alıştırdı. Tabiri caizse insanları aptallaştırdı. Bununla birlikte Hollywood sineması kendine alternatifler bulabilir. Mesela, film yapmayı Amerika'da değil de burada, Ortadoğu'da, Avrupa'da sürdürebilir. Ama hasılatı bir şekilde yine kendi kasasına aktarmayı becerecektir.

Avrupa sinemasını nasıl değerlendiriyorsunuz? Popüler filmlerin yerini alabilecek yeni akım sinema hareketlerinden söz etmek mümkün mü?

Avrupa sinemasına baktığımız zaman, hazin bir tabloyla karşı karşıya kalıyoruz. Çok umut vaat eden bir sinema yok Avrupa'da. Önemli yönetmenleriyle eskiden boş kalmayan sinema salonları şimdi hangi film gelirse gelsin bir hafta içinde boşalıyor. Almanya'ya baktığımız zaman umut vaat eden çok fazla yönetmenleri kalmadı. Genelini zaten göçmen yönetmenler oluşturuyor. Daha önce söylediğim gibi, sinema acıyla, kavgayla bir problemle hesaplaşma sonucu ortaya çıkan bir sanat. Avrupa'da insanlar öyle konforlu bir hale geldiler ki, az iş yaparak maximum ekonomiyi elde etmeyi başardılar. Fakat aynı şey düşüncenin gelişmesine yansımadi. İnsanların toplum içindeki farklı nedenlerle ortaya çıkan kavgaları ve zıtlıkları kalmadı. Her şey para için kurban edildi. Bu yüzden sanatçılar yeni bir film yapma fikrini çok lüks görüyorlar. Hele olay sinemaya gelince bambaşka bir hale geliyor. Yani söylemek istediğim hayatla ilgili bir sıkıntısı olanlar bir şeyler var etme yoluna giderler. Kalkıp biri para kazanmak için film yapmaya yeltenirse, bu sadece bir ürün olarak değer bulur. Bu da o ülkenin sinemasına hiçbir katkı sağlamayacaktır.

Uzun metraj film hazırlığı içinde olduğunuzu biliyoruz. Sanırım birkaç ülkeyi kapsayacak çekimler. Biraz bahsedebilir miyiz filmin konusundan ve çekim planlarından?

Ben üç yıldır bu proje üzerinde çalışıyorum. Filmin adı "Üç Yol". Hikâyesi Mostar'da başlayan, Saraybosna'da devam eden, ardından Hasankeyf'te sonuçlanan bir film. Özellikle 2000'li yıllarda yaygınlaşan toplu mezarların bulunması ve açılmasını konu ediniyor. Türkiye'den gönüllü olarak çalışmaya giden bir şairin bu toplu mezarlarla karşılaştıktan sonra kendine ve zamana yabancılaşmasını anlatan bir hikâyesi var. Şairin yabancılaşmasını rüyalarda kendini başka biri olarak görmesiyle tasvir etmeye çalışacağım. Üç yol; Hakikat, Rüya ve Aşk hem birbirinden ayıran hem de birleştiren bir yapıyı sembolize edecek. Alt metinde ise Yusuf, Bünyamin ve Züleyha hikâyesinin modern bir yorumu var. Yusuf hakikati, Bünyamin rüyayı, Züleyha aşkı temsil edecek hikayemizde. Modern bir Yusuf hikayesi olan film daha çok Bünyamin üzerinden gidecek. Şair Bünyamin, kuyuya atılan Yusuf'un aksine kendi kuyusunu arayan bir karaktere bürünüyor. Çünkü o kuyuyu bulursa ancak kendi rüyasına, kendi kaderine, belki de insanlığın kurtuluşuna ulaşabileceğine inanıyor. Bu yönüyle sürrealist bir boyutu var filmin. Ömer Kavur'dan sonra rüya üzerine en kapsamlı sürrealist bir film olacak galiba.

İyi mi olacak kötü mü olacak, buna seyirci ve eleştirmenler karar verecek tabii ki.

İlk uzun metraj filmlerde galiba en büyük sorun yapım desteği alabilmek. Nasıl bir yol izleyeceksiniz?

Üç yıllık bir süredir bu proje üzerinde çalıştığım için ilk film olmasına rağmen iyi destekler aldık. Türk Telekom destek oldu, Kültür Bakanlığı destek oldu. Gösterim haklarını TRT'ye sattık. Türk Hava Yolları, Bosna ulaşımımızı ve Batman ulaşımımızı karşılıyor. TİKA olumlu yanıt verdi. Banka sektöründen maalesef destek alamadık. Bu filmi şu an elimizde olan bütçelerle bitirmeyi hedefliyoruz. Eğer post-produksiyonda eksiklerimiz olursa bundan sonra ek destekler için başvurular yapmayı düşünüyoruz. Ama ümit ediyoruz ki elimizdeki düşük bütçeyle bu filmi bitirebilelim. Bosna'da film yapmak daha zor ama zoru deneyeceğiz. Bosna'daki bürokratik yapı yüzünden birçok Türk yönetmen film yapmaktan vazgeçip Makedonya'da film çekmeye karar vermiş. Savaşın sonraki şartlarda ve Boşnaklarla iş yapmak gerçekten zor olacak ama, yapacağız.

Ne zaman çekimlere başlamayı hedefliyorsunuz?

En geç nisan ayında çekimlere başlamayı düşünüyoruz.

Türk sinemasında geçmişten günümüze sizi etkileyen yönetmenler kimler?

Zor bir soru... Türk sineması yani az evvel bahsettiğimiz İran, Rus sineması gibi maalesef bir kökene bir geleneğe sahip değil. Çünkü bütün sanatlar 'dil' ekseninden varlıklarını şekillendirirler. Her ne kadar musiki dili konuşulsa da, musiki soyut bir sanattır desek de aslında onun da kendine ait bir dili var, notalar bu dilin sembolleri.

Müzikte bu çok ciddi şekilde kültürle ilişkili bir durumdur. Bizler dil devrimi ile birlikte sadece dilimizin sadece kelimelerini değil müziğimizin de kültürel ve zevk unsurlarını barındıran haritalarını da kaybettik. Yine notalar aynı notalar ama çok ciddi anlamda başka bir musiki empoze edildi kültür ve din değişimi hedeflenerek. Kökeni olan her şey unutuldu, unutturuldu. Hafızasız yeni yetme bir nesil olarak kendimize ait her şeyden zevk alamaz hale getirildik. Yine şiirle ilgili de dil bambaşka bir hale geldi ve şairler yeni Türkçeye rağmen çok güzel şiirler ortaya çıkardılar. Hatta şunu söyleyebilirim ki bugün hâlâ edebiyattan, Türk milletinden, Türk toplumundan hadi biraz olsun söz edebileceksək o şairler sayesinde. O eksik, köksüz gibi gözükən dile rağmen yeniden şiir söyleyebildiler ve bu bir kimliğe, bir kavga dönuştü zaman içerisinde. Bir köprü vazifesi gördü onlar. Sinema ise zaten çok yeni bir sanat olduğı için uzun süre ilgi göremedi. Böyle kişiliksiz bir ortamda gelişmesi de mümkün değildi, çünkü sinema kendini bir köklü sanata dayandırarak onun üzerinden yükselmek zorundaydı. Elimizdeki en güçlü sanat Cumhuriyet Dönemi'nden sonra ya da dil devriminden sonra şiirdi. Dolayısıyla şiir üzerinden bir Türk sineması okuması yapılabilsedydi bunun üzerinden hareketle bir bakış açısı geliştirilsedydi; (şiirin tercümesinden, şiirin konusundan bahsetmiyorum) yani yönetmenleri de en azından şair olsaydı, Türk sinemasının durumu farklı olabilirdi. Şair demek sadece şiir yazan değildir. Yönetmenlerimiz iyi şiir okuyan sanatçılardan olsalardı, filmlerimiz de birbirine bu kadar benzemez daha özel/özel olurlardı. Bugün çok fazla iyi yönetmenden bahsedemeyeceğim ama benim sevdiğim özellikte, bu özelliklere biraz yakın olan insanlardan biri Metin Erksan diğeri de Ömer Kavur. Kendi sinemama yakın olarak gördüğüm ise Ömer Kavur'dur. Özellikle Anayurt Oteli'nden sonra, Gece Yolculuğı, Gizli Yüz, Akrebin Yolculuğı filmleri Türk sineması için çok önemli filmlerdi, bu filmlerin devamının gelmesi gerekir-

di. Evet onların eksikleri vardı ama devamı gelmedi, devamı gelseydi eğer belki Türk şiiriyle Türk sineması arasında yeni bir ilişki ve yeni bir hesaplaşma ortaya çıkabilirdi. Nuri Bilge Ceylan yine sevdiğim Türk yönetmenlerinden bir başkası. Sinema bakışını, fotoğraf sanatı üzerinden kurdu ama ben onu da bir şair görüyorum. Yine bu anlamda Semih Kaplanoğlu da şiirle ilişkili güzel arayışlar içerisinde. Bizler genç yönetmenler olarak kendi imkânlarımız içinde bazı şeyleri denemeye çalışıyoruz. Tabi ki bizim sürecimiz daha zor ve sancılı olacak gibi.

Kendinizi uzak tuttuğunuz sinema anlayışı nedir?

Özellikle Hollywood sinemasının anlayışını uzak tutarım kendime. İnsanları sadece eğlendiren ve paralarını alıp merkezden dışarı postalayan bir sinemadır. İnsanları düşündürmeyen, aptallaştıran, tembelleştiren, zulme rıza gösterme konusunda şevklendiren ve her şeyi meşrulaştıran bir sinemadır Hollywood sineması. Bir de reklamdan nefret ederim. Herkes hatta bazen ben de kendimi bunun içinde görürüm reklamı çok rahat kabul ettik. Oysa ki tanıtım ve haber verme dışındaki reklamları haram görüyorum.

Yeni kuşakta sinemasıyla öne çıkan kimler var?

Benim dünyama ya da sinema tarzıma yakın olmasa da sinemasını sevdiğim, Mahmut Fazıl Coşkun var. Güzel filmler yapacağına inanıyorum. Onun dışında genç yönetmenlerden, belgeselcilerden beğendiklerim var. Bingöl Elmas var. İlk filmine hazırlanan Erol Mimtaş'ın güzel filmler yapacağına inanıyorum ben. Serhat Karaaslan'ın iyi bir film projesi var. Pelin Esmer "11'e 10 Kala" ile iyi bir başarı gösterdi. İkinci filmi bekliyoruz. Gençler arasında bir hareket, bir dinamizm var. Yeni tarzlar demeyim de hikâyeler deneyen genç yönetmenler var. Bunlara ciddi anlamda destek çıkılması lazım.

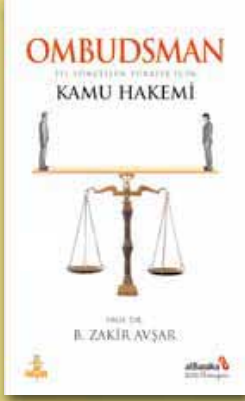
Bir de eksik olan bir şey var Türk sinemasında, her ne kadar yönetmenler genç yönetmenlere bir yol açıyorlarsa da, bazı konularda danışmanlık ve teknik destek veriyorlarsa da İran'da gördüğüm kadar güçlü bir dayanışma yok burada.

Birlikte çalışmak isteyeceğiniz yönetmenler kimler olurdu?

Bir genç yönetmen arkadaşım vardı. Şu an artık pek sinemayla uğraşamıyor maalesef, kötü bir film tecrübesi yaşadı, yapımcıdan kaynaklanan, Tan Tolga Demirci. Gameda diye bir filmi vardı. Onunla gerçekten çalışmak isterdim. Mahmut Fazıl var mesela yine çalışmak istediğim. Farklı bakıyorsak da birçok şeye ilginç bir eser çıkabilir ortaya. İran'dan Abbas Kıyarüstemi ile çalışmak isterdim bir filmde. Yine İranlı Behram Beyzayi var, yaşlandı kendisi ama onunla da çalışmak isterdim. Rus yönetmen Sakurov'la çalışmak isterdim aynı şekilde. Birlikte çalışmak tabi ki hoş arzular ama genelde her yönetmen yalnız çalışmayı sever toplamda...

Ombudsman - İyi Yönetilen Türkiye İçin Kamu Hakemi

Prof. Dr. B. Zakir Avşar
Albaraka Yayınları

Yönetim ile vatandaş arasında ortaya çıkan sorunların çözümünde işlev üstlenmiş geleneksel oluşumların veya görevli kurumların tıkanıp durduğu noktalarda bir çözüm yolu olarak ombudsman (kamu denetçisi), hem denetim kurumlarının hem yargının yükünü hafifletmekte hem de başvuru sahiplerinin "hoşnut" ve kamu vicdanının "tatmin" olacağı ama yönetimin de olumsuz etkilenmeyeceği çözüm önerileri getirmektedir.

Günümüzde doksanın üzerinde ülkede uygulanan ombudsmanlık kurumu; yanlış bürokratik uygulamalara karşı bireyin/vatandaşın haklarını korumak ve kamu yönetiminde iyileştirilmelere gidilmesine yardımcı olmak, bu şekilde de devlet-yönetim-vatandaş ilişkilerinde sağlıklı bir yol açmak durumunda bulunduğundan, bir yerde kalite çemberi görevi de yapmaktadır.

Prof. Dr. B. Zakir Avşar'ın hazırladığı bu eserde; ombudsmanlığın doğuşu, gelişimi, oluşturulması ve uygulanan örnekleri incelenmiştir.

Yeşil Çekirdekten Fincana Kahvenin Serüveni

Nurgül Özkeseer
Hayat Yayınları

İçilmez mi yemek üstüne şöyle bir kahve,
Az şekerli çok kaynamış veya sade
Konuşulsun fiskos edilsin
Sürülsün bir yandan da havagazına cezve,
Hayal vericidir, gönül açıcıdır,
Isınmış suda köpürdedikçe telve,
Kalmaz bu fokurdamayla köpük kalmaz ama,
Başka olur, Hacivat'a lezzet verir,
Sonunda Kamer Hanım'a eliyle uzatılan kahve.

Can Boğazdan Çıkar

Mehmet Ali Bulut
Hayat Yayınları

Geleneksel tıp, her insanın kendine özgü sindirim sistemi ve enzimleri olduğu bilgisinden hareketle kişiye özel beslenme programları önermektedir.

Kendi bünyenize göre bilinçli beslenmenin yol ve yöntemlerini öğrenerek sağlıklı yaşamak için bu kitabı mutlaka okumalısınız.

İÇİMİZ DİŞİMİZ BİLGİSAYAR

Basit bir matematik işlemi yapmak kolaydır. Ancak çok fazla hesap yapmak gerekiyorsa işler biraz karışır. Herhalde eskiler de böyle düşünmüş olmalı ki, bu çok fazla hesap işlerini kendileri yerine yapabilecek bir makine yapabilmek için uğraşıp durmuşlar.

Asırlarca önce başladığını varsayabileceğimiz bu arayışın neticesi olarak bulunan ürünler daha yakın bir zamana kadar karmaşık hesaplar bile yapabilen hesap makineleri iken, şu anda bilgisayar adı altında hayatımıza girmiş bulunuyorlar. Hem de hayatımızın neredeyse her sahasına.

Yaşları kemale ermiş ya da ermek üzere olanların çoğunun araları pek hoş olmasa da bilgisayar, gençler ve özellikle de çocuklar açısından artık 'olmazsa olmaz' seviyesinde bir ihtiyaç. O kadar ki, bazıları bir zamanlar bilgisayar diye bir şeyin olmadığına inanmak bile istemeyebilirler.

Elektrik enerjisi ile çalışan elektronik bir makine olarak tanımlayabileceğimiz bilgisayarın, kendisine verilen bilgileri alıp saklaması, üzerinde işlemler yapabilmesi, gerektiğinde bu bilgileri bir ekranda ya da kâğıt üzerin-

de bizlere sunabilmesi gibi temel özellikleri vardır. Buradan hareketle bilgisayar, kendisine verilen bilgileri değerlendirerek bize yeni bilgiler sağlayan makine olarak tanımlayabiliriz.

Daha küçükleri bir kenara ama artık ceplerimizde taşıyabileceğimiz kadar küçülen, enerji kullanımları alabildiğine azaltılan ve bu arada her geçen gün, işlem yapabilme kapasiteleri artan bilgisayarların tarihini, sayıların ve özellikle sıfır'ın bulunuşuna kadar çok gerilere götürmek mümkün olsa da, esas olarak bugünkü manada aletlere varan çalışmaların 1930'larda başladığını söylemek gerek.

Toplama, çıkarma, çarpma, bölme gibi temel işlemleri hızlıca yapabilen makinelerden sonra integral, diferansiyel alabilen makineler ve hemen ardından daha kompleks işler yapabilen makinelere geçiş 1930'lu yıllarda tamamlanmış ve artık çok daha farklı işlemler yapabilen ve bunları daha sonra kullanmak üzere kaydedebilen makinelere ihtiyaç duyulmaya başlanmıştı.

Bilgisayara giden çalışmalar öncelikle ABD ve Almanya'da yürütülüyordu. 1935'de Alman Konrad Zuse, elektrikle

çalışan ve ikili tabanda işlem yapıp programlanabilen Z-1 adlı ilk mekanik bilgisayarı yaptı. Aynı kişi 1938'de Z-2'yi tasarladı ve 2. Dünya Savaşı'ndan sonra çalışmalarına Zürih'de devam ederek Z serisini sürdürdü.

ABD'de sürdürülen çalışmaların ilk ciddi meyvesi 1944'de IBM tarafından Harvard Üniversitesi için yapılan elektromekanik bilgisayar MARK -I oldu. Ama bugün kullandığımız bilgisayarların atası olarak kabul edilen, işlem yapmak için mekanik parçalara ihtiyaç duymayan tamamen elektronik ilk bilgisayar ENIAC 1946'da yapıldı. 167 m² yer kaplayan bu cihaz, yaklaşık 180 kwh elektrik tüketiyordu.

1947'de Bell laboratuvarları tarafından transistör'ün icadı, bilgisayarların gelişimi açısından önemli bir aşama oldu.

1951'de geliştirilen UNIVAC-I, ilk ticari bilgisayar olarak tanınır. Hemen belirtelim, bu bilgisayar 13 ton ağırlığında idi.

1953'te ilk manyetik hafıza birimlerinin geliştirilmesini, 1954'de FORTRAN programlama dilinin geliştirilmesi izlerken; ilk nokta vuruşlu yazıcılar 1957'de IBM tarafından yapıldı. Aynı yıl RAMAL hard diske sahip ilk bilgisayarı üreterek, hafıza problemine çözüm getirdi.

Entegre devrelerin icadı (1958), COBOL Programlama dilinin geliştirilmesi (1959), program yazma programla-

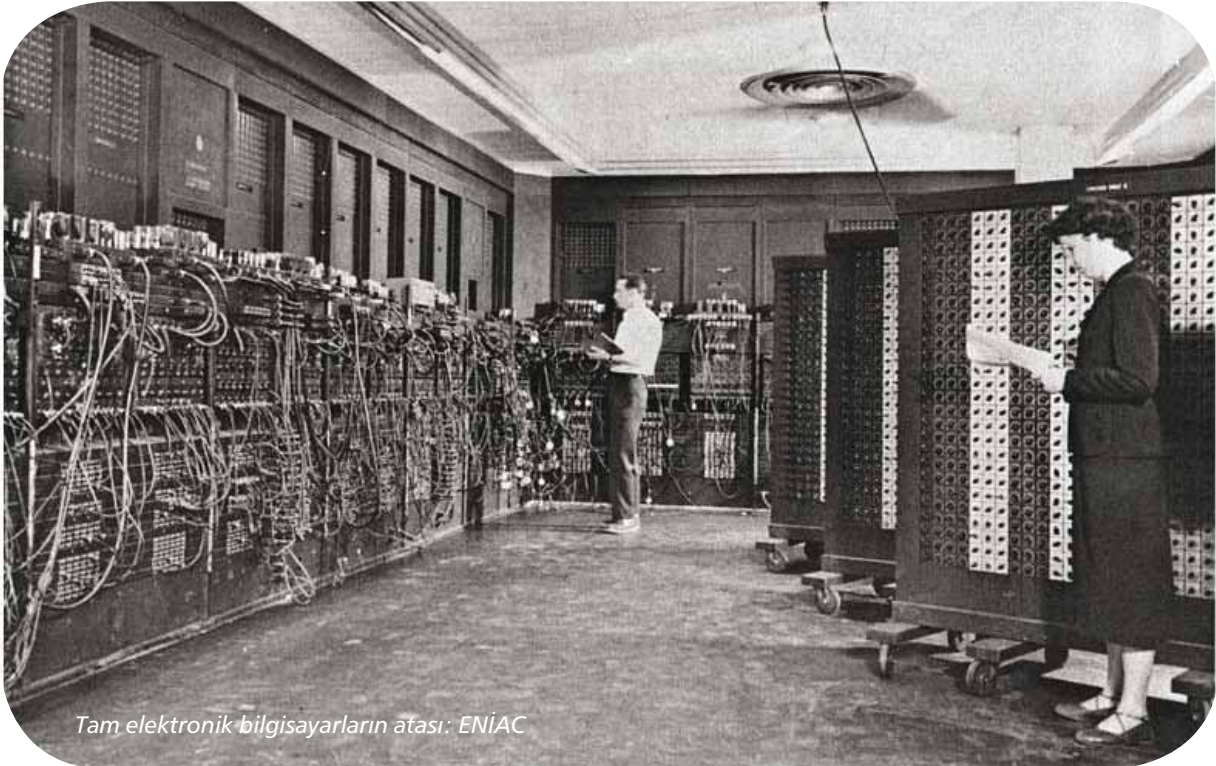
rının yazılmaya başlanması (1960), ilk bilgisayar oyunu 'Spacewar' (1962), fare'nin (Mouse) bulunuşu (1963) sonrasında bilgisayarların birbiri ile iletişim kurmalarıyla da internete giden yolda ilk adımlar atıldı.

Ancak özel maksatlar için ve sınırlı sayıda yapılabilen bilgisayarların gelişmesi bundan sonra hızlı bir şekilde devam etti ve 1967'de IBM'nin 8 inçlik disketi bulunmasının ardından, 1971'de Intel ilk mikroişlemciyi icat etti. 2300 transistöre sahip 4 bit'lik işlemcinin hızı 0.74 MHz idi. 1974'de yine Intel tarafından geliştirilen 8 bit'lik mikroişlemci 8080, halen kullanılan işlemci mimarisinin temelini oluşturdu.

Kocaman bir oda büyüklüğünde, tonlarca ağırlığında, neredeyse bir apartman kadar elektrik harcayan ve sadece özel amaçlar için kullanılabilen bilgisayarlardan, kişisel bilgisayarlara geçiş, sanıldığı kadar kolay olmayacaktı.

Kişisel bilgisayar yolundaki ilk denemeler, sınırlı kapasite yanında yüksek fiyat problemi ile karşı karşıyaydı. 1975'de IBM ilk kişisel bilgisayarı olarak bilinen 5100 isimli ürününü piyasaya sundu.

Apple'ın ilk ürünü Apple II (1977) ekran ve klavyeye sahip ilk bilgisayardı ve okullara girerek bilgisayar derslerinde kullanılmaya başlandı. 1978'de piyasaya çıkan 'Space Invaders' video oyunu sayesinde Atari satışlarında patlama yaşanmıştı.

Tam elektronik bilgisayarların atası: ENIAC

Türkiye'de bilgisayar...

Türkiye'de kullanılan ilk bilgisayar Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından 1960'da getirilerek kullanılmaya başlanan IBM-650 Veri İşleme Makinesi'dir. (Data Processing Machine).

Karayolları'nın yol yapımında gereken hesaplamaları daha hızlı yapabilmek için 12 yıl boyunca kullandığı bu bilgisayarın dakikada 78.000 toplama-çıkarma, 5.000 çarpma ve 138.000 mantıksal karar verme özelliği bulunmaktaydı. Dönemin mühendislik öğrencilerinin ilk bilgisayar eğitimleri için de kullanılan Karayolları'nın bilgisayarı ile çalışanların bordroları da kısa sürede hazırlanıyor ancak, Maliye Bakanlığı ve Sayıştay bunları kabul etmiyordu.

IBM-650'yi satın alan Karayolları Genel Müdürlüğü, o dönem için çok önemli olan bakım anlaşması hususunu sağlama bağlamayı ihmal etmemiş ve bilgisayarın uzun yıllar kullanılabilmesi düşüncesiyle IBM'le tam 99 yıllık bakım anlaşması yapmıştı.

Ülkemizin ikinci bilgisayarı 1963'te İTÜ tarafından getirilen IBM 1620'dir. Aynı yıl Başak Sigorta bir IBM 1401 kullanmaya başlar. Ortadoğu Teknik Üniversitesi Bilgisayar Merkezi de 1965'de ABD'den bir IBM 1620 kiralar. Sonrasında bilgisayar sahibi kuruluşlar arasında DPT de girer.

1970'te ülkemizdeki bilgisayar sayısı DPT'nin tahminlerine göre 65'e ulaşmıştır. 1970 sonrası Türkiye'de üniversiteler, kamu ve özel sektör tarafından bilgisayarlar yoğun bir biçimde kullanılmaya başlandı ve bu arada yerli bilgisayar çalışmaları da başladı. 1980'e doğru, mikroişlemcileri ithal olsa da, iki ayrı firma tarafından Uslu ve Boncuk markaları ile yerli bilgisayarlar üretildi.

1980 sonrasında bilgisayarlarla alakalı bütün gelişmeleri dünya ile aynı zamanda yaşamaya başladı Türkiye ve bugün gelinen noktayı hepimiz biliyoruz.

IBM'in Intel tabanlı ilk kişisel bilgisayarı IBM PC (1979) sürecin önemli aşamalarından olup, 1981'de Microsoft'un hazırladığı DOS sistemi ile geliştirildi.

1981'de VIC-20'yi üreterek 1 milyon satışa ulaşan Commodore firmasının 1982'de piyasaya sunduğu Commodore 64, bilgisayarların yayılması açısından önemli bir adım oldu. 1994'e kadar 17 milyon satışa ulaşan bu cihaz, 'dünyanın en çok satan bilgisayarı' ünvanını halen elinde bulundurmaktadır.

Bilgisayar konusundaki gelişmeler; bankamatiklerden trafik ışıklarına, sanayideki otomasyondan çeşitli ev aletlerine kadar hayatın hemen her sahasında da kullanılmaya başlanmıştır. Günümüzde bilgisayarın kullanılmadığı alan neredeyse yok gibidir.

İşlem hızı hususundaki gelişmeler de tabiri caizse baş döndürücüdür. Üreticilerin bazıları tarafından önem verilen süper bilgisayarlar genellikle mevcut hız sınırlarının ötesinde ürünlerdir. 1961'de IBM tarafından üretilen ilk süper bilgisayar IBM STRECH'in saniyede 5 bin kesirli işlem yapabiliyor olması şaşırtıcı bir gelişme iken; 1986'da yapılan CRAY X-MP isimli bilgisayar, saniyede 713 milyon kesirli sayı işlemi yapabilecek hıza ulaşmıştır.

1990'lı yıllar 10 yıl öncenin süper bilgisayarlarında kullanılan işlemciler gücündeki işlemcilerin kişisel bilgisayarlarda kullanılmaya başladığı bir zaman dilimi. Artık kullanıcıların arzu ettiği hemen her türden programlara sahip olan ve hemen her alanda kullanılabilen kişisel bilgisayarlar yaygınlaşmış ve fiyatları da makul düzeylere inmiştir.

Kendiniz değişin!

- Neden değişmem gerekiyor?
- Gidişattan memnun değilsen, bir şeylerin de değişmesini istiyorsan, eşini değiştiremeyeceğine göre kendini değiştir. Zaten genellikle kadın değiştğinde erkek de farkında olmadan değişir.
- Ben değişirsem Ferhat da mı değişecek?
- Evet. Sen değiştğinde onun aynı kalması mümkün değil. İki kişi bir araya gelince üçüncü mutlaka doğar. Kadın ve erkeğin bir araya geldiğinde, çocuktan önce ilişkileri doğar. İlişi kadın ve erkeğin davranışlarından doğar. Birinin davranışı değiştğinde aralarındaki ilişki de değişir.
- Evlilik, karı koca ilişkisinin beşğidir. Evlilik öncesi, tanışma ve nişanlılık dönemi; ilişkinin hamilelik devresidir. Bir arada yaşamaya başlamadan nasıl bir çocuğunuz olacağını tam olarak bilemezsiniz. İlişkinin doğumu evlilikle, aynı evde yaşamaya başlayınca, gerçekleşir. İlişkiler de aynı bebek gibidir. Doğar, büyür, ölür. İyi bakılırsa uzun yıllar yaşar.
- Bizim ilişkimiz az daha ölüyordu.
- Bugüne kadar onu sağlıklı besleyediniz, bu durumda olmazdınız. İlişkinizi sevgiyle de besleyebilirsiniz, kırgınlıkla da, kızgınlıkla da, inatla da, kıskançlıkla da. Size kalmış.
- Çok hata yapıyoruz. Belki de sorun bizde. Biz ikimiz de çok iyi insanlar olsak mutlu mutlu yaşarız.
- İki kişinin iyi anlaşabilmesi, mutlu bir evlilik yürütebilmesi için ikisinin de iyi insanlar olması gerekmez. İki kötü de birbirini ile iyi anlaşabilir. Bir iyi, bir kötü de anlaşabilir. Ya da iki iyi insan birbirini ile hiç anlaşamayabilir. Suyu oluşturan oksijen ve hidrojen dir. İkiyi bir araya geldiğinde, "su" diye ikisinden çok farklı bir şey ortaya çıkar. Karı kocanın ilişkisi de ikisinin birbirlerine karşı tutum ve davranışlarıyla şekillendiği için, eşlerin tutum-

larına göre ilişkileri değişir.

- Bu yüzden taraflardan birinin değişmesiyle ilişki değişir, diyorsunuz.
- Evet. Eşinin davranışını değiştirmeye kimsenin gücü yetmez fakat insan gayret ederse kendi davranışlarını değiştirebilir. Fakat kadınlar değişim konusunda pek istikrarlı olamıyorlar. Değişime istekliler ama hemen karşılık görmek, sonuç almak istedikleri için, karşılık görmezden gelince çabucak vazgeçiyorlar. Hemen vazgeçmeseler, evliliklerinde olumlu değişimler yaşayacaklardır.
- Bu biz kadınların suçu mu? Erkekler de kadınlara hiç destek olmuyor. Şimdi sizinle konuşunca birkaç değişim isteğim aklama geldi. Mesela bir arkadaşımıza gitmiştik, arkadaşım kocasına sürekli "kocacığım kocacığım" deyip duruyordu. Eve gelince Ferhat "Sen hiç bana kocacığım demiyorsun" diye sitem etti. Ben de ertesi günü ona "kocacığım" dedim bana güldü. Ben de bir daha demedim.
- Şirinciğim durumu çok güzel özetledin. Zaten bütün sorun bu. Kadın değişim isteğiyle farklı bir şey yaptığında, kocasına tuhaf gelebilir, gülebilir ya da ne yapacağını şaşırıp hiç tepki vermeyebilir. Bu durumda kadın "ne yapsam faydası yok, bu adam hiçbir şeyden anlamıyor ya da dalga geçiyor" diye hemen vazgeçmemelidir. Yaptığına devam ederse bir süre sonra eşinde beklediği tepkiler oluşmaya başlayacaktır.
- Yani "kocacığım" demeye devam etseydim alışır giderdik öyle mi?
- Evet. Önemli olan istikrarlı olmak, vazgeçmemek.
- Bu adımı da atmayı deneyeceğim ama tabi biraz daha uzun vadeli bir adım bu.
- Zaten her şeyi birden bire yapmanı beklemediğimi söylemiştim. Yaptığının farkında bile olman bir adımdır.

*Sema Maraşlı

ÇENGEL BULMACA

Bir derecelendirme kuruluşu	Asma işini yapan	Üye	Oksijenin sembolü	Uzaklık belirtir	Nitelik	Eski iş merkez	Suudi Arabistan para birimi
Darbimesel	İrmak		Alt karşıtı	Brezilya sembolü	Dilsiz	Ardıye	
			Gümrük görevlisi				
			Kapıkulu asker maaşı				
Ağabey		Eski bir medeniyet		Açık, ortada			
Gelenek		AB para birimi		Bir erkek adı			
			Türk lirası	Bir tür ödeme belgesi			Bir işletmenin üretim miktarı
			Zirkonyumun sembolü				
Kısaca doktor		İyi, güzel	Yüce		Tutturmak		
Tutum		Bir tasarruf aracı	Telli bir çalgı		Tantalın sembolü		
				Tanı tanımaz		Kırmızı	
						Ölüm cezası	
Kağıt tomanı			Çatal ağız				Dağ, bayır
Ateş						İnce sicim	
						İgi	
	Alfabenin son harfi	Ticari kazanç			Nezir		
					Muhtemel		
Yol yiyeceği							
Genişlik							
	Sodyumun sembolü						
	Bir çeşit çörek				İdareci		
					İlave		
Danimarka'nın sembolü		Döviz değeri				Üzüntü, karamsarlık	Demiryolu taşıtı
Bir tür kumaş							
			Söz, lakırtı		Kuran cümlesi		
					Bolluk, feyiz		
Mektep						İspanya'nın sembolü	Çok taneli bir meyve
Bir nota							
	Radyumun sembolü		Tane	Yüsek okul	Çanakkale'nin ilçesi		
	Bir yerin çizilen taşılağı		Bir tür sebze	Utanma duygusu	Bostan		
Haiti'nin sembolü		Özverili				Ün, şan	
Asıl		Pazar yeri				Açgözlülük	
			Mirasta hak sahibi olma				Güzel, hoş
			Kuvvet, kudret				Bir tür hamur işi
Vücudu kaplayan doku	Tenis aracı			Senegal'in başkenti			Rüzgar
	Bir tür para						
				Bir cetvel		Emayla kaplanmış eşya	
				Boru sesi		İlaç	
Merkür					Dayanma, dayanıklılık		
Haberci							
		Bir tür yer sergisi				Ayla, ağıl	

